

สภาพและแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง
จังหวัดเชียงใหม่

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มิถุนายน 2564

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

สภาพและแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง
จังหวัดเชียงใหม่

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มิถุนายน 2564
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

STATE AND MANAGEMENT GUIDELINES FOR CHILD DEVELOPMENT
CENTER OF THE LOCAL GOVERNMENT IN SAMOENG DISTRICT,
CHIANG MAI PROVINCE

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment
of the Requirements for the Master of Education Degree
in Educational Administration

June 2021

Copyright 2021 by University of Phayao

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

เรื่อง

สภาพและแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง

จังหวัดเชียงใหม่

ของ กิตติศักดิ์ แสนอุบล

ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ของมหาวิทยาลัยพะเยา

..... ประธานกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อนุชา กอนนพวง)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. น้ำฝน กันมา)

..... อาจารย์บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุนทร คล้ายอ่ำ)

..... คณบดีวิทยาลัยการศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร. สมบัติ นพรัถ)

เรื่อง:	สภาพและแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่
ผู้ศึกษาค้นคว้า:	กิตติศักดิ์ แสนอุบล, การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง: กศ.ม. (การบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยพะเยา, 2563
อาจารย์ที่ปรึกษา:	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. น้ำฝน กันมา
คำสำคัญ:	การบริหารจัดการ, ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ 2) แนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ การวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กลุ่มประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร ครูและบุคลากร สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งสิ้น 70 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ คือ วิธีการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ค่าความต้องการจำเป็น (PNI Modified) ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้วยวิธีการสัมภาษณ์สัมภาษณ์ โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญด้านการศึกษาหรือด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา หรือด้านการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยหรือศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 5 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยภาพรวมอยู่ระดับมาก และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยภาพรวมอยู่ระดับมากที่สุด และลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ค่าความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ มาตรฐานด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย 2) แนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้บริหาร ครูและบุคลากร สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรดำเนินการ ดังนี้ 1) มาตรฐานด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ควรสร้างเครือข่ายทางการศึกษาเชิงพื้นที่ เพื่อร่วมพัฒนาการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2) มาตรฐานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ควรปรับปรุงอาคารสถานที่ให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน รวมถึงมีมาตรการป้องกันโรคติดต่อและมาตรการป้องกันอันตราย 3) มาตรฐานด้านบุคลากร ควรวางแผนอัตรากำลังให้เพียงพอและส่งเสริมบุคลากรให้ได้รับการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ 4) มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุน ควรพัฒนาระบบการสื่อสารให้มีประสิทธิภาพ สร้างกลไกความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อระดมทรัพยากรสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 5) มาตรฐานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ควรพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ออกแบบแผนจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้มีความหลากหลาย และ 6) มาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรดำเนินการอย่างเป็นระบบ และจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอ

Title: STATE AND MANAGEMENT GUIDELINES FOR CHILD DEVELOPMENT CENTER OF THE LOCAL GOVERNMENT IN SAMOENG DISTRICT, CHIANG MAI PROVINCE

Author: Kittisak Saenubon, Independent Study: M.Ed. (Educational Administration), University of Phayao, 2020

Advisor: Assistant Professor Dr. Namfon Gunma

Keywords: Management, Child Development Center, Local Government

ABSTRACT

The purposes of this research were to study 1) the current and desirable states of management for child development center of local government in Samoeng district, Chiang Mai province and 2) the guidelines for management for child development center of local government in Samoeng district, Chiang Mai province. The research process was conducted into two phases. Phase one; the study of the current and desirable states of management for child development center of local government used the target group of 70 persons consisted of the administrators, teachers and related personnel. The research instrument was a 5-level rating scale. The data was analyzed for descriptive statistics including frequency, percentage, mean and standard deviation and priority need index (PNI Modified). Phase two; The study of the guidelines for management were collected data by interviewing, then performed content analysis. Research findings were as follows: 1) The current of management for child development center overall was found in a high level while the desirable states of management overall were found in the highest level. For PNI_{Modified} of needs assessment the Standards of Cooperation and Support from Every Sector were found in the highest level. 2) The guidelines management for child development center of local government in Samoeng district, Chiang Mai province were as follow. 2.1) Guidelines for Promotion of Child Development Network: There should construct a cooperative connection within the community and development their management best practices. 2.2) Guidelines for Buildings, Environment and Safety: There should be an improvement to ensure that the facilities are in a ready-to-use state also determining the measures for preventing communicable diseases and safety awareness. 2.3) Guidelines of Personnel: There should plan an adequate and proper teacher's ratio and also promote a consistent self-development career training. 2.4) Guidelines for Cooperation and Support from Every Sector: There should develop in communications and promotion in outside organization networking relationship in order to bring in supports and resources. 2.5) Guidelines for Academic and Curriculum: There should be an improvement in child curriculum which provide a variety of learning activities. 2.6) Guidelines of Management: There should be a systematic working procedure and also an appropriate budget allocation.

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดีด้วยความกรุณาของอาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.น้ำฝน กันมา ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ดูแลเอาใจใส่ ให้ความช่วยเหลือในการตรวจสอบปรับปรุงแก้ไขอันเป็นประโยชน์ในการวิจัยครั้งนี้ด้วยดีตลอดมา

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทร คล้ายอ่ำ รองคณบดีฝ่ายคุณภาพนิสิต วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ดร. วรชัย ภิรมย์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านดอยหล่อ และนางสุจิตรา อุปนันท์ ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านแม่สาบ ที่กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่าเพื่อเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความถูกต้อง ทั้งทางด้านภาษา เนื้อหา ระเบียบวิธี และเครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย ช่วยแนะนำ แก้ไข ให้สมบูรณ์และสำเร็จได้ด้วยดี

ขอขอบคุณผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม นักวิชาการศึกษา ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครู ผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก สังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม และได้ช่วยเก็บรวบรวมข้อมูลและจัดส่งคืนให้ผู้วิจัย ขอขอบคุณผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจ จนทำให้งานวิจัยแล้วเสร็จได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณ ครูบาอาจารย์ เจ้าหน้าที่ทุกท่าน และมหาวิทยาลัยพะเยา ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ทั้งปวง และคอยให้คำแนะนำระหว่างการศึกษาโดยตลอด

เหนือสิ่งอื่นใด ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ครอบครัวที่สนับสนุน และคอยให้กำลังใจทุกเวลาที่เหนื่อยล้า ให้ความช่วยเหลือทุก ๆ ด้าน จนการเรียนรู้ผ่านพ้นไปได้ด้วยดี

ท้ายนี้ผู้วิจัยขอน้อมรำลึกถึงอำนาจบารมีของคุณพระศรีรัตนตรัย และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายที่ในสากลโลก อันเป็นที่พึ่งให้ผู้วิจัยมีสติปัญญาในการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยขอให้เป็นกตเวทิตาแต่บิดา มารดา ครอบครัวของผู้วิจัย ตลอดจนผู้เขียนหนังสือ และบทความต่าง ๆ ที่ให้ความรู้แก่ผู้วิจัย จนสามารถทำการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้ให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

กิตติศักดิ์ แสนอุบล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1.....	1
บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย.....	4
วัตถุประสงค์การวิจัย	4
ขอบเขตการวิจัย	4
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	8
บทที่ 2	9
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.....	9
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	44
กรอบแนวคิดของการวิจัย	49
บทที่ 3.....	51
วิธีดำเนินการวิจัย.....	51
ประชากร.....	51

เครื่องมือการวิจัย	53
การเก็บรวบรวมข้อมูล	56
การวิเคราะห์ข้อมูล	57
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	58
บทที่ 4	60
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	61
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2559 และการจัดลำดับความต้องการจำเป็น.....	62
บทที่ 5	106
บทสรุป.....	106
สรุปผลการวิจัย	107
อภิปรายผลการวิจัย	116
ข้อเสนอแนะ.....	127
บรรณานุกรม	131
ภาคผนวก	134
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ.....	135
ภาคผนวก ข ผลการตรวจวัดความสอดคล้องข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม เพื่อการวิจัย (Item Congruence Index: IOC)	136
ภาคผนวก ค ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Try Out) สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่.....	151
ภาคผนวก ง แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	152

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 แสดงรายการประชากร	51
ตาราง 2 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	61
ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของ การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ในภาพรวม	63
ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของ การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ มาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	64
ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของ การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ มาตรฐานด้านบุคลากร	67
ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของ การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ มาตรฐานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย	70
ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของ การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ มาตรฐานด้านวิชาการและกิจกรรม	72
ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของ การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วม.....	75
ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของ การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ มาตรฐานด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย	77

ตาราง 10 แสดงลำดับความต้งการจำเป็น ของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ในภาพรวม.....	81
ตาราง 11 แสดงลำดับความต้งการจำเป็น ของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ตามมาตรฐาน ด้านการ บริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	82
ตาราง 12 แสดงลำดับความต้งการจำเป็น ของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ตามมาตรฐานด้านการ บุคลากร	84
ตาราง 13 แสดงลำดับความต้งการจำเป็น ของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ตามมาตรฐานด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย.....	86
ตาราง 14 แสดงลำดับความต้งการจำเป็น ของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ตามมาตรฐานด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร.....	88
ตาราง 15 แสดงลำดับความต้งการจำเป็น ของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ตามมาตรฐานด้านการมีส่วน ร่วมและส่งเสริมสนับสนุน.....	90
ตาราง 16 แสดงลำดับความต้งการจำเป็น ของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ตามมาตรฐานด้านส่งเสริม เครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย	92

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพ 1 แสดงกรอบแนวคิดของการวิจัย.....	50
--------------------------------------	----

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 กำหนดว่ารัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับ อย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแล และพัฒนาก่อนเข้ารับการศึกษาเพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินการ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการกำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2560, หน้า 14) ซึ่งการศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึกการอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553, หน้า 2) อีกทั้งการศึกษาเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของคนไทยทุกคนที่รัฐต้องจัดให้เพื่อพัฒนาคนทุกช่วงวัยเพื่อเป็นต้นทุนทางปัญญาที่สำคัญในการพัฒนาทักษะ คุณลักษณะ และสมรรถนะในการประกอบสัมมาอาชีพ รวมถึงการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะหน่วยงานราชการมีภารกิจด้านการจัดการศึกษาสำหรับเด็ก เยาวชน และประชาชน ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มาตรา 16(9) กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร และพัทยา มีอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองและดำเนินการจัดการศึกษา (พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542, หน้า 5-6) เนื่องด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับ ตามความพร้อมความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น โดยให้กระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษา รวมถึงมีหน้าที่ประสาน

และส่งเสริมการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายและได้มาตรฐานการศึกษา เพื่อตอบสนองต่อจุดมุ่งหมายตามหลักสูตรการศึกษาของประเทศชาติ (พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542, หน้า 25-26)

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือเป็นสถานศึกษา ตามมาตรา 4 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 18(1) กำหนดว่าการจัดการศึกษาปฐมวัย และการศึกษาขั้นพื้นฐานให้จัดในสถานศึกษา ดังต่อไปนี้ สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ได้แก่ ศูนย์เด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็ก ก่อนเกณฑ์ของสถาบันศาสนา ศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของเด็กพิการและเด็กซึ่งมี ความต้องการพิเศษ หรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เรียกชื่ออย่างอื่น (กรมส่งเสริมปกครอง ส่วนท้องถิ่น, 2559) ปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในความรับผิดชอบซึ่งมาจากการรับโอนจากส่วนราชการต่าง ๆ เช่น กรมศาสนา สำนักงาน พัฒนาชุมชน และที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งขึ้นเอง โดยมีการจัดการศึกษา เพื่อมุ่งพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ อีกทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วม ให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู ผู้ดูแลเด็ก และผู้ที่เกี่ยวข้องมีความรู้ความเข้าใจตระหนักถึง ความสำคัญของการอบรมเลี้ยงดู การสร้างประสบการณ์อย่างสมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องมึ การบริหารจัดการให้เป็นไปตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างมีคุณภาพ โดยกรมส่งเสริมปกครองท้องถิ่นได้กำหนดมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อเป็นแนวทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก โดยแบ่งมาตรฐานออกเป็น 6 ด้าน ประกอบด้วย มาตรฐานด้านการบริหารจัดการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มาตรฐานด้านบุคลากร มาตรฐานด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและ ความปลอดภัย มาตรฐานด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร มาตรฐานด้านการ มีส่วนร่วมและส่งเสริมสนับสนุน และมาตรฐานด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ซึ่งมะลิวรรณ ภิรมย์รักษ์ (2561, หน้า 163) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ควรให้ความสำคัญในเรื่องของการศึกษาโดยมีการกำหนดนโยบายและแผนการ ดำเนินงานที่ชัดเจน และให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการดำเนินงาน รวมทั้งการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และปรีนทร์ ใจห้าว (2560, หน้า 134-135) กล่าวว่า หน่วยงานต้นสังกัด ต้องมีการกำกับ ติดตาม ดูแลศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างสม่ำเสมอ และมีการบริหารจัดการในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านบุคลากรต้องจัดสรรให้เพียงพอ ปรับปรุง สถานที่ให้เหมาะสมต่อจำนวนเด็กอีกทั้งต้องมีการนำเทคโนโลยีที่มีความทันสมัยเข้ามาใช้

เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการจัดประสบการณ์เรียนรู้ รวมถึงส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเครือข่ายเข้ามาพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างสม่ำเสมอ

ปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งรับโอนมาจากส่วนราชการต่าง ๆ รวมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งขึ้นเอง จำนวนทั้งสิ้น 29 แห่ง ดำเนินการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยอายุ 2-5 ปี จากรายงานผลการนิเทศภายในของหน่วยงานต้นสังกัดตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2559 พบว่า มีปัญหาและอุปสรรคในด้านต่าง ๆ ดังนี้ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้แก่ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานขาดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานตามหลักการบริหารสถานศึกษา และหลักวิชาการ รวมทั้งขาดงบประมาณในการบริหารจัดการ และคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขาดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบุคลากร ได้แก่ ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ดูแลเด็ก ขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องการจัดการศึกษาปฐมวัย ทั้งด้านหลักสูตร การจัดกิจกรรม การวัดและประเมินพัฒนาการของเด็ก ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ได้แก่ อาคารเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่ได้มาตรฐาน มีพื้นที่จำกัดคับแคบ ภูมิทัศน์ทั้งภายในและภายนอกไม่ส่งเสริมต่อการเรียนรู้ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ได้แก่ ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ดูแลเด็ก ขาดทักษะ เทคนิค การออกแบบหน่วยการเรียนรู้ และการเขียนแผนการจัดการประสบการณ์เรียนรู้ รวมถึงการออกแบบโครงการหรือกิจกรรมส่งเสริมด้านการศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมและส่งเสริมสนับสนุน ได้แก่ ขาดกระบวนการทำงานแบบบูรณาการร่วมกับบุคคล ชุมชน หน่วยงาน องค์กรต่าง ๆ ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ได้แก่ ไม่สามารถสร้างเครือข่ายทางการศึกษาที่หลากหลายในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับภาค อีกทั้งผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หัวหน้าส่วนราชการ ไม่มีการพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในยุคแห่งความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดปัญหาในการบริหารจัดการที่ไม่สอดคล้องกับมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2559

ดังนั้น ผู้วิจัยต้องศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อนำผลการศึกษาไปใช้ในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น และสามารถนำเสนอผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับการวางแผนพัฒนา ปรับปรุง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขต

อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ อีกทั้งยังสามารถยกระดับการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2559 ให้มีคุณภาพต่อไป

คำถามการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นอย่างไร
2. แนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ที่เหมาะสมควรเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร

ชั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 5 คน ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 5 คน ผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จำนวน 5 คน นักวิชาการศึกษา จำนวน 5 คน ครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 22 คน ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 16 คน ผู้ดูแลเด็ก จำนวน 12 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 70 คน ด้วยวิธีเก็บแบบสอบถาม

ชั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ด้วยวิธีการสัมภาษณ์ โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 5 คน โดยมีเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้ 1) ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญด้านการศึกษา หรือด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา หรือด้านการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยหรือศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2) มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านการศึกษา หรือการ

บริหารจัดการสถานศึกษา หรือการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยหรือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่น้อยกว่า 5 ปี 3) จบการศึกษาระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอก ด้านการศึกษาหรือการบริหารการศึกษา ได้แก่

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันติ บุรณะชาติ ตำแหน่ง ประธานหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษา

2. นางเปรมจิต ยะมงคล ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เทศบาลตำบลพาน อำเภอลำปาง จังหวัดเชียงใหม่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารงานการศึกษา

3. นางจิราภรณ์ โพนงาม หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักการศึกษา องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

4. นายอินสม สารินจา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านบ่อแก้ว ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารสถานศึกษา

5. นางอนงค์ ศรีบุญเรือง ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักการศึกษา องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ ผู้เชี่ยวชาญการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาในครั้งนี้มุ่งศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วย

2.1 การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยทำการศึกษากิจการการจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยแบ่งมาตรฐานออกเป็น 6 ด้าน ประกอบด้วย

- 1) มาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- 2) มาตรฐานด้านบุคลากร
- 3) มาตรฐานด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย
- 4) มาตรฐานด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร
- 5) มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วมและส่งเสริมสนับสนุน
- 6) มาตรฐานด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2559)

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

3.1 การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 6 ด้าน ได้แก่ 1) มาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2) มาตรฐานด้านบุคลากร 3) มาตรฐานด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย 4) มาตรฐานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร 5) มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วมและส่งเสริมสนับสนุน และ 6) มาตรฐานด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

3.2 แนวทางในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่

4. ขอบเขตด้านพื้นที่

การวิจัยครั้งนี้ กำหนดขอบเขตพื้นที่การวิจัย ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 29 แห่ง

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **สภาพการบริหารจัดการศึกษา** หมายถึง การบริหารจัดการที่เป็นการดำเนินการในปัจจุบันตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 6 ด้าน ประกอบด้วย

1.1 มาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องดำเนินการตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีมาตรฐานและคุณภาพโดยความร่วมมือจากผู้บริหารท้องถิ่น ครูและบุคลากรทางการศึกษา สมาชิกองค์กรกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และประชาชนในท้องถิ่น โดยแบ่งการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็น 2 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการบริหารงาน ได้แก่ การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครู ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ดูแลเด็ก การส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาสำหรับเด็ก และการดำเนินงานของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และด้านการบริหารงบประมาณ ได้แก่ การบริหารจัดการงบประมาณที่ได้รับการอุดหนุนจากกรมส่งเสริมปกครองส่วนท้องถิ่น งบประมาณรายได้จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดำเนินงานอย่างเป็นระบบตามกฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องอย่างโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้

1.2 มาตรฐานด้านบุคลากร หมายถึง การกำหนดมาตรฐานตำแหน่ง คุณสมบัติบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารและหัวหน้า

ส่วนราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ครู ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ประกอบอาหาร ภารโรง และพนักงานจ้างที่ปฏิบัติหน้าที่อื่นในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.3 มาตรฐานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย หมายถึง การสร้าง ปรับปรุงซ่อมแซม ต่อเติมอาคารสถานที่ต้องคำนึงถึงความมั่นคง แข็งแรงมีความปลอดภัยต่อเด็กเล็กและอยู่ในสภาพพร้อมใช้งานเสมอ จัดภูมิทัศน์สภาพแวดล้อม ทั้งภายในและภายนอกอาคารให้มีความเหมาะสมและเอื้อต่อการทำกิจกรรมการเรียนรู้ มีมาตรการป้องกันความปลอดภัย และป้องกันการแพร่กระจายของโรคติดต่อ เพื่อส่งเสริมความปลอดภัยในชีวิตและสุขภาพให้แก่เด็กเล็ก

1.4 มาตรฐานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร หมายถึง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการวิเคราะห์หลักสูตรปฐมวัย เพื่อนำมาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและออกแบบหน่วยการจัดการเรียนรู้รวมถึงแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับเด็ก อายุ 2 ปี และอายุ 3-5 ปี มีการจัดหาหรือสร้างสื่อนวัตกรรมมาใช้ในการจัดประสบการณ์เรียนรู้และส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กเพื่อได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาเหมาะสมตามวัย รวมถึงจัดให้มีการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างต่อเนื่อง

1.5 มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วมและส่งเสริมสนับสนุน หมายถึง แนวทางการดำเนินงานด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านอาคารสถานที่ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน

1.6 มาตรฐานด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย หมายถึง แนวทางการทำงานและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารและหัวหน้าส่วนราชการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ครูผู้ดูแลเด็ก ครู ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก และบุคลากรทางการศึกษา กับเครือข่ายในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ระดับภาค และหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา

2. แนวทางการบริหารจัดการศึกษา หมายถึง วิธีการอันนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงหรือทิศทางการพัฒนาจากสภาพปัจจุบันที่เป็นอยู่ไปสู่การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน

6 ด้าน ประกอบด้วย มาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มาตรฐานด้านบุคลากร มาตรฐานด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย มาตรฐานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วมและส่งเสริมสนับสนุน และมาตรฐานด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

3. การประเมินความต่องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการในการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสภาพจริงที่เป็นอยู่กับสภาพที่คาดหวัง ซึ่งจะทำให้ได้ข้อมูลที่น่าไปสู่การเปลี่ยนแปลงในเชิงสร้างสรรค์ และเป็นการเปลี่ยนแปลงการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ครูและบุคลากรทางการศึกษา ทราบถึงสภาพของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่
2. ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้แนวทางในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ สามารถพัฒนาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้อย่างเหมาะสมและประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น
3. ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ครูและบุคลากรทางการศึกษา สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการสร้างหรือพัฒนานโยบายการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการบริหารจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไว้ ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 - 1.1 การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 - 1.2 หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย
2. มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
 - 2.1 มาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
 - 2.2 มาตรฐานด้านบุคลากร
 - 2.3 มาตรฐานด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย
 - 2.4 มาตรฐานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร
 - 2.5 มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วมและส่งเสริมสนับสนุน
 - 2.6 มาตรฐานด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย
3. แนวคิดเกี่ยวกับความต้องการจำเป็น
 - 3.1 ความหมายความต้องการจำเป็น
 - 3.2 ขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็น
 - 3.3 การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
5. กรอบแนวคิดการวิจัย

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1. การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามอำนาจหน้าที่ในบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 ได้กำหนดเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และสิทธิขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ ดังนี้

มาตรา 54 รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาจนเข้ารับการศึกษาเพื่อ พัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย โดยส่งเสริมและ สนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย

รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการ ในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการ กำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล

การศึกษาทั้งปวงต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถ เชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ในการดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาอย่างสมวัย

มาตรา 250 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจดูแลและจัดทำบริการ สาธารณะและกิจการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามหลักการพัฒนา อย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560, หน้า 14-74)

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามอำนาจหน้าที่ ในบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560 คือการดำเนินการจัดการศึกษาให้เด็กทุกคนได้รับ การศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิตแก่ประชาชนในท้องถิ่นตามอำนาจและหน้าที่

สิทธิและการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2553 ได้กำหนดเกี่ยวกับสิทธิการบริหารจัดการศึกษาและการมีส่วนร่วมในการ จัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ ดังนี้

มาตรา 9 การจัดระบบ โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษา ให้ยึดหลัก ดังนี้

1. มีเอกภาพด้านนโยบาย และมีความหลากหลายในการปฏิบัติ
2. มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น
3. กำหนดมาตรฐานการศึกษา และจัดการประกันคุณภาพการศึกษา
4. ส่งเสริมและพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา

5. ระดมทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา

6. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา และสถาบันสังคมอื่น

มาตรา 18 การจัดการศึกษาปฐมวัยและการศึกษาขั้นพื้นฐานให้จัดในสถานศึกษา ดังต่อไปนี้

1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้แก่ ศูนย์เด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนเกณฑ์ของสถาบันศาสนา ศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของเด็กพิการและเด็กซึ่งมีความต้องการพิเศษ หรือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่เรียกชื่ออย่างอื่น

2. โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนของรัฐ โรงเรียนเอกชน และโรงเรียนที่สังกัดสถาบันพุทธศาสนาหรือศาสนาอื่น

3. ศูนย์การเรียน ได้แก่ สถานที่เรียนที่หน่วยงานจัดการศึกษานอกโรงเรียน บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ โรงพยาบาล สถาบันทางการแพทย์ สถานสงเคราะห์ และสถาบันสังคมอื่นเป็นผู้จัด

มาตรา 41 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่ง หรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น

มาตรา 42 ให้กระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมีหน้าที่ในการประสานและส่งเสริม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดการศึกษา สอดคล้องกับนโยบายและได้มาตรฐาน การศึกษา รวมทั้งการเสนอแนะการจัดสรรงบประมาณอุดหนุนการจัดการศึกษาขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา 58 ให้มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนด้านงบประมาณ การเงิน และทรัพย์สิน ทั้งจากรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่น และต่างประเทศมาใช้จัดการศึกษาดังนี้

1. ให้รัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยอาจ จัดเก็บภาษีเพื่อการศึกษาได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

2. ให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ระดม ทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยเป็นผู้จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา บริจาคทรัพย์สินและ

ทรัพยากรอื่นให้แก่สถานศึกษา และมีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามความเหมาะสมและความจำเป็น

ทั้งนี้ ให้รัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริมและให้แรงจูงใจในการระดมทรัพยากรดังกล่าว โดยการสนับสนุน การอุดหนุนและใช้มาตรการลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีตามความเหมาะสมและความจำเป็น ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2553, หน้า 4-20)

สรุปได้ว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสม และความต้องการภายในท้องถิ่น ทั้งการจัดการศึกษาปฐมวัยและการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินการโดยการมีส่วนร่วมระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชน สถาบันศาสนา องค์กรเอกชน สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นที่เกี่ยวข้อง และให้กระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อีกทั้งให้มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนด้านงบประมาณ การเงิน และทรัพย์สิน มาใช้จัดการศึกษา

การกระจายอำนาจทางการศึกษาสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประเทศไทย อำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 กำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ ดังนี้

มาตรา 16(9) กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร และพัทยา มีอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองและดำเนินการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542, หน้า 5-6)

การกระจายอำนาจการจัดการศึกษา หมายถึง การที่อำนาจการตัดสินใจในการดำเนินงานต่าง ๆ กระจายจากส่วนกลางไปยังหน่วยงานรองลงไป มี 2 ลักษณะ คือ การกระจายอำนาจแบบมอบอำนาจ หมายถึง การมอบอำนาจตัดสินใจบางส่วนให้แก่หน่วยงานรองลงไปตัดสินใจ และการกระจายอำนาจแบบเบ็ดเสร็จ คือ หน่วยงานย่อยมีความเบ็ดเสร็จในการตัดสินใจในการบริหารและรับผิดชอบต่อการปฏิบัติการกิจของตนเอง มีอิสระในเชิงบริหารและการจัดการ ส่วนกลางควบคุมเชิงกฎหมายหรือเชิงนโยบายเท่านั้น ในทางการศึกษาการกระจายอำนาจมีลักษณะของการมอบอำนาจและความรับผิดชอบในการบริหารและการจัดการจากส่วนกลางไปยังสถานศึกษาเพื่อให้สามารถตัดสินใจในระดับ

ของหน่วยปฏิบัติ ได้แก่ เขตพื้นที่การศึกษา องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และสถานศึกษา
นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของชาติโดยรวม

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ได้ให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจ
การบริหารและการจัดการศึกษาไปสู่สถานศึกษา เพื่อให้เกิดผลตามที่กล่าวมาข้างต้นจึงได้
กำหนดบทบาทของสถานศึกษาไว้ครบทุกด้าน เช่น แนวการจัดกระบวนการเรียนรู้
การประเมินผู้เรียน การจัดทำสาระของหลักสูตร รวมทั้งการบริหารวิชาการ งบประมาณ
การบริหารงานบุคคล การบริหารทั่วไป การจัดระบบการประกันคุณภาพภายใน การระดม
ทรัพยากรบุคคลในชุมชน การให้สถานศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคล มีอำนาจปกครอง ดูแล
บำรุงรักษา ใช้และจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา ให้อิสระในการบริหาร
งบประมาณ และทรัพยากรทางการศึกษา เป็นต้น (สุภาพร อาจเดช, 2555, หน้า 7)

สรุปได้ว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด
เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร และพัทยา มีอำนาจหน้าที่ในการ
จัดการศึกษาโดยกำหนดให้สถานศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคล และดำเนินการตามหลักการ
กระจายอำนาจของการจัดการศึกษา ทั้งการบริหารด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านงาน
บุคคล และด้านบริหารทั่วไป เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างมีคุณภาพ

การกระจายอำนาจทางการศึกษาสู่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวนไม่น้อยที่สามารถจัดการศึกษาได้อย่าง
มีคุณภาพ จนเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองและชุมชนซึ่งปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญคือ ผู้บริหาร
ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์และเห็นความสำคัญของการศึกษา
มีการบริหารงานอย่างต่อเนื่อง และมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถทางการศึกษา อย่างไร
ก็ตามก็ยังมีพบว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนหนึ่งยังมีปัญหาการจัดการศึกษา
เช่น ผู้บริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นขาดความรู้ความเข้าใจด้านการศึกษา ไม่เห็น
ความสำคัญของการศึกษา บุคลากรด้านการศึกษาไม่เพียงพอ ขาดการนิเทศ กำกับติดตาม
และประเมินผลการศึกษา ขาดความชัดเจนในเรื่องความก้าวหน้าทางวิชาชีพของบุคลากร
ในสำนักงาน/ กองการศึกษา และขาดความคล่องตัวในการบริหารงบประมาณ เป็นต้น

นอกจากนี้ยังมีปัญหาในการถ่ายโอนสถานศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่อง
ความล่าช้าในการถ่ายโอนอันเนื่องมาจากมีขั้นตอนมากและซับซ้อน แนวนโยบายการถ่ายโอน
ไม่ชัดเจน ขาดการเตรียมความพร้อมให้แก่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ขาดการประชาสัมพันธ์
หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อม บุคลากรทางการศึกษา กรรมการสถานศึกษา
ผู้ปกครองและประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการถ่ายโอน รวมทั้งองค์การปกครอง

ส่วนท้องถิ่นส่วนหนึ่งยังขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์ด้านการศึกษา เมื่อวิเคราะห์ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกในการกระจายอำนาจทางการศึกษาสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว จะเห็นได้ว่ามีทั้งจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ดังนี้

ด้านจุดแข็ง คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งมีทรัพยากรเพียงพอที่จะสนับสนุนการศึกษาในท้องถิ่น จึงสามารถสนับสนุนการศึกษาได้อย่างเต็มที่รวมถึงสามารถจัดหลักสูตรการเรียนการสอนที่ยืดหยุ่นเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่นได้สามารถกำหนดรูปแบบการจัดการศึกษาที่เหมาะสมได้ อีกทั้งสร้างเอกลักษณ์และริเริ่มนวัตกรรมทางการศึกษาของท้องถิ่นได้ นอกจากนี้ยังมีมีความสัมพันธ์กับประชาชนสูงทั้งด้านสังคมและด้านการเมือง

ด้านจุดอ่อน คือ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่นและบุคลากรท้องถิ่นบางส่วนยังไม่เห็นถึงความสำคัญของการศึกษา และนโยบายด้านการศึกษามักขาดความต่อเนื่องเพราะการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามวาระรวมถึงสถานศึกษายังขาดบุคลากรที่มีเชี่ยวชาญด้านการศึกษา อาจมีสาเหตุจากศึกษานิเทศก์มีจำกัด และขาดระบบการนิเทศที่ดี นอกจากนี้สถานศึกษายังมีคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาไม่ทัดเทียมกัน เนื่องจากมีศักยภาพและความพร้อมแตกต่างกัน ซึ่งส่วนใหญ่ยังมีทรัพยากรจำกัด

ด้านโอกาส คือ นโยบายกระจายอำนาจการจัดการศึกษา ซึ่งได้กำหนดไว้ในกฎหมายสำคัญหลายฉบับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และพระราชบัญญัติการศึกษากำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษาและได้รับการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรเพื่อการศึกษาเพิ่มเติม

ด้านอุปสรรค คือ กฎหมาย กฎระเบียบที่เป็นอุปสรรค ซึ่งทำให้การบริหารจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขาดความคล่องตัว การแทรกแซงการศึกษาโดยการเมือง ไม่ว่าจะเป็นการบริหารหรือระบบจัดซื้อ จัดจ้าง และการหาประโยชน์จากการศึกษา ประชาชนส่วนใหญ่ขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ด้านการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายังไม่สามารถมีบทบาทเท่าที่ควรในการประสานส่งเสริม การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ประภาพรพรณ ไชยวงษ์, 2551, หน้า 22-25)

สรุปได้ว่า การกระจายอำนาจทางการศึกษาสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะประสบผลสำเร็จได้ จำเป็นจะต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ในการจัดการศึกษา เพื่อให้เด็กเยาวชนและประชาชนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง สอดคล้องกับความต้องการที่หลากหลายและวิถีชีวิตของท้องถิ่น โดยหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการส่งเสริมการจัดการศึกษา ประกอบด้วยกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รวมทั้งสำนักงานคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยปรับปรุงแก้ไขจุดอ่อนที่เป็นอุปสรรค โดยใช้จุดแข็งและโอกาสที่มีอยู่เพื่อการผลักดันให้การกระจายอำนาจทางการศึกษาสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบรรลุเป้าหมายตามเจตนารมณ์ที่กำหนดไว้ในกฎหมาย

2. หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง สถานที่รับดูแล จัดประสบการณ์เรียนรู้และการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยเด็กช่วงอายุ 2-5 ปี ซึ่งมีชื่อเรียกต่างกันตามสังกัด ได้แก่

2.1 กระทรวงมหาดไทย คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และโรงเรียนอนุบาล

2.2 กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ คือ สถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน

2.3 กรุงเทพมหานคร คือ ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน (สำนักพัฒนาสังคม) สถานรับเลี้ยงเด็กกลางวัน (สำนักอนามัย) และโรงเรียนอนุบาล (สำนักการศึกษา)

2.4 กระทรวงสาธารณสุข คือ ศูนย์เด็กเล็กในโรงพยาบาล

2.5 กระทรวงศึกษาธิการ คือ โรงเรียนอนุบาล (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน) และโรงเรียนอนุบาลเอกชน (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน)

2.6 หน่วยงานอื่น ๆ เช่น โรงเรียนอนุบาลสาธิตในมหาวิทยาลัยกระทรวงกลาโหม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ มูลนิธิ และองค์กรเอกชน (มาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแห่งชาติ 2562, หน้า 5)

สรุปได้ว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จึงเป็นคำที่มีความหมายครอบคลุมถึงศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกประเภทในทุกสังกัดไม่ว่าจะเป็นสถานรับเลี้ยงเด็กของเอกชน โรงเรียนอนุบาลของรัฐและเอกชน ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด มูลนิธิหรือองค์กรเอกชนอื่น และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ภารกิจในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยเน้นที่การเตรียมความพร้อมและส่งเสริมพัฒนาการสำหรับเด็กอายุ 2-5 ปี ให้เกิดวุฒิภาวะทางกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา อย่างสมวัยและเต็มตามศักยภาพ โดยหลักสูตรการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้เด็กมีพัฒนาการรอบด้านสมวัย ดังนี้

1. ร่างกายมีการเจริญเติบโตเหมาะสมกับวัย และมีสุขนิสัยที่ดี
2. กล้ามเนื้อมัดเล็กและกล้ามเนื้อมัดใหญ่มีพัฒนาการสัมพันธ์กัน
3. มีความสุขและสุขภาพจิตที่ดี
4. มีคุณธรรม จริยธรรม
5. มีความกล้าแสดงออกอย่างสมวัยทั้งด้านการเคลื่อนไหว การแสดงอารมณ์สุนทรีย์ภาพด้านต่าง ๆ
6. สามารถช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย
7. ภูมิใจในความเป็นไทย รักสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติรอบตัว
8. สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขบนหลักประชาธิปไตย
9. สื่อสารด้วยการใช้ภาษาอย่างถูกต้องเหมาะสม
10. มีการคิดแก้ไขปัญหาได้เหมาะสมตามวัย
11. มีความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ
12. มีพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมตามวัย (จรัสลักษณ์ รัตนาพันธ์, 2558, สื่อบนออนไลน์)

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยเน้นที่การเตรียมความพร้อมให้เด็กเล็ก ส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยเน้นผู้เรียน เป็นสำคัญและคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อให้ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ อย่างสมวัย

แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579

ยุทธศาสตร์ที่ 3 กำหนดว่า การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย และการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ซึ่งรัฐมีหน้าที่ดำเนินการให้คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพและความสามารถของแต่ละบุคคลตามความถนัด ความต้องการและความสนใจ เพื่อให้มีอาชีพเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้ และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข โดยการให้การศึกษาและการเรียนรู้ที่ครอบคลุมคนทุกช่วงวัย การเลี้ยงดูเด็กตั้งแต่แรกคลอดจนเข้าสู่ระบบการศึกษา การจัดการศึกษาสำหรับเด็กช่วงปฐมวัย ช่วงวัยเรียน วัยทำงาน และวัยสูงอายุ

ด้วยรูปแบบการจัดการศึกษาทั้งในระบบนอกระบบ และตามอัธยาศัยในลักษณะการศึกษา เรียนรู้และพัฒนาตนเองตลอดชีวิต โดยให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาทุกระดับเพื่อพัฒนา คุณภาพการจัดการศึกษาของประเทศชาติให้มีคุณภาพที่สูงขึ้น ด้วยการศึกษาเป็นสิทธิ ขั้นพื้นฐานของคนไทยทุกคนและเป็นต้นทุนทางปัญญาที่สำคัญในการพัฒนาทักษะ คุณลักษณะและสมรรถนะในการประกอบสัมมาชีพ และการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคม ได้อย่างเป็นสุข การเปลี่ยนแปลงในบริบทโลกและภูมิภาคทั้งในด้านเทคโนโลยีดิจิทัลที่พัฒนา แบบก้าวกระโดด การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจและการค้าระดับภูมิภาคและระดับโลก การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรที่มีอัตราการเกิดลดลง และเกิดสังคมผู้สูงวัย การเปลี่ยนแปลงทางสังคม ภูมิปัญญาและวัฒนธรรม ปัจจัยเหล่านี้ล้วนนำมาซึ่งการ เปลี่ยนแปลงค่านิยม วิถีชีวิตรูปแบบเศรษฐกิจและปฏิสัมพันธ์ของคนในสังคมไทย การศึกษา จึงจำเป็นต้องเตรียมความพร้อมให้กับคนทุกช่วงวัยให้สามารถดำรงชีวิตในสังคมที่มีการ เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ให้มีการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีทักษะ และคุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองไทย และทักษะ คุณลักษณะ สมรรถนะที่จำเป็น ในศตวรรษที่ 21 การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพของคนทุกช่วงวัยจึงเป็นพันธกิจสำคัญ ร่วมกันของรัฐและทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง (สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2560, หน้า 108)

การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยเป็นการศึกษาขั้นแรกของเด็กเล็กเพื่อพัฒนา เตรียมความพร้อมทั้งด้านสังคม อารมณ์ จิตใจ ร่างกาย และสติปัญญาเพื่อเข้าสู่ระบบ การศึกษาที่สูงขึ้นในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ยังกำหนดไว้อีกว่า สถานศึกษาทุกระดับการศึกษาสามารถจัดกิจกรรมหรือกระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตร อย่างมีคุณภาพและมาตรฐาน มีตัวชี้วัดที่สำคัญ เช่น ศูนย์พัฒนาเด็กหรือสถานศึกษาระดับ ก่อนประถมศึกษาที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้คุณภาพและมาตรฐานเพิ่มขึ้นสอดคล้องกับ หลักสูตรปฐมวัย และสมรรถนะของเด็กที่เชื่อมโยงกับมาตรฐานคุณภาพเด็กปฐมวัย ของอาเซียน อีกทั้ง ครู ผู้ดูแลเด็ก มีความรู้และทักษะในการดูแลเด็กที่ถูกต้อง จัดการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับหลักการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างรอบด้านเหมาะสมตามวัย

สรุปได้ว่า การศึกษาเป็นสิ่งที่สำคัญของคน ทุกช่วงวัย รัฐจะต้องให้การสนับสนุน ส่งเสริมให้ประชาชนทุกคนได้รับการศึกษาตั้งแต่แรกเกิดส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาบุคคล สังคม ประเทศชาติให้ก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคปัจจุบัน แบบก้าวกระโดด ฉะนั้นการจัดการศึกษาจะต้องได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วน และ

ที่สำคัญคือบุคลากรที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาต้องมีการพัฒนาตนเอง ทำงานเชิงบูรณาการเพื่อเป้าหมายในการจัดการศึกษาและสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ

แนวคิดการจัดการศึกษาปฐมวัย

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2560 พัฒนาขึ้นบนแนวคิดหลักที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยถือว่าการเล่นเป็นหัวใจสำคัญของการจัดประสบการณ์เรียนรู้ ภายใต้การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงานของสมองผ่านสื่อที่ต้องเอื้อต่อการเรียนรู้ผ่านการเล่นและการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า โดยครูจำเป็นต้องเข้าใจและยอมรับว่าสังคมและวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมตัวเด็กมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพและพัฒนาการของแต่ละคน ทั้งนี้ หลักสูตรฉบับนี้มีแนวคิดในการจัดการศึกษาปฐมวัย ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กเล็ก

พัฒนาการของมนุษย์เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นต่อเนื่องในตัวมนุษย์เริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิไปจนถึงตลอดชีวิต พัฒนาการของเด็กเล็กแต่ละคนจะมีลำดับขั้นตอนลักษณะเดียวกัน แต่อัตราและระยะเวลาในการผ่านขั้นตอนต่าง ๆ อาจแตกต่างกันได้ขั้นตอนแรก ๆ จะเป็นพื้นฐานสำหรับพัฒนาการขั้นต่อไป พัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา แต่ละส่วนส่งผลกระทบซึ่งกันและกัน เมื่อด้านหนึ่งก้าวหน้าอีกด้านหนึ่งจะก้าวหน้าตามด้วยในทำนองเดียวกันถ้าด้านหนึ่งด้านใดผิดปกติจะทำให้ด้านอื่น ๆ ผิดปกติตามด้วย แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีพัฒนาการด้านร่างกายอธิบายว่าการเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็กเล็กมีลักษณะต่อเนื่องเป็นลำดับขั้นโดยจะพัฒนาถึงขั้นใดจะต้องเกิดวุฒิภาวะของความสามารถด้านนั้นก่อน สำหรับทฤษฎีด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคม อธิบายว่าการอบรมเลี้ยงดูในวัยเด็กส่งผลต่อบุคลิกภาพของเด็ก เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ความรักและความอบอุ่นเป็นพื้นฐานของความเชื่อมั่นในตนเอง เด็กเล็กที่ได้รับความรักและความอบอุ่นจะมีความไว้วางใจในผู้อื่น เห็นคุณค่าของตนเอง จะมีความเชื่อมั่นในความสามารถของตน ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของความเป็นประชาธิปไตยและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และทฤษฎีพัฒนาการด้านสติปัญญาอธิบายว่า เด็กเล็กเกิดมาพร้อมวุฒิภาวะ ซึ่งจะพัฒนาขึ้นตามอายุ ประสบการณ์ รวมทั้งค่านิยมทางสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ได้รับ

2. แนวคิดเกี่ยวกับการเล่นของเด็กเล็ก

การเล่นเป็นหัวใจสำคัญของการจัดประสบการณ์เรียนรู้ การเล่นอย่างมีจุดมุ่งหมายเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานที่ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญในกระบวนการเรียนรู้ ขณะที่เล่นจะเกิดการเรียนรู้ไปพร้อม ๆ กันด้วยจากการเล่นเด็กเล็กจะมีโอกาสเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย ได้ใช้ประสาทสัมผัส และการรับรู้ผ่อนคลายอารมณ์ เรียนรู้

ความรู้สึกของผู้อื่น เด็กเล็กจะรู้สึกสนุกสนานเพลิดเพลิน ได้สังเกต มีโอกาสทำการทดลอง คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหา และค้นพบด้วยตนเอง อีกทั้งช่วยให้เด็กได้เรียนรู้สิ่งแวดล้อมทำให้เด็กมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ดังนั้นเด็กควรมีโอกาสเล่น และปฏิสัมพันธ์กับบุคคล สิ่งแวดล้อมรอบตัว รวมถึงเลือกกิจกรรมการเล่นด้วยตนเอง

3. แนวคิดเกี่ยวกับการทำงานของสมอง

สมองเป็นอวัยวะที่มีความสำคัญที่สุดในร่างกายของคนเรา เพราะการที่มนุษย์สามารถเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้นั้นต้องอาศัยสมองและระบบประสาทเป็นพื้นฐานการรับรู้รับความรู้สึกจากประสาทสัมผัสทั้งห้า การเชื่อมโยงต่อกันของเซลล์สมองส่วนมากเกิดขึ้นก่อนอายุ 5 ปี และปฏิสัมพันธ์แรกเริ่มระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่ มีผลโดยตรงต่อการสร้างเซลล์สมองและจุดเชื่อมต่อ โดยในช่วง 3 ปีแรกของชีวิต สมองเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว มีการสร้างเซลล์สมองและจุดเชื่อมต่อขึ้นมามากมาย มีการสร้างไขมันหรือมันสมองหุ้มล้อมรอบเส้นใยสมองด้วย พอเด็กอายุ 3 ปี สมองจะมีขนาดประมาณร้อยละ 80 ของสมองผู้ใหญ่ มีเซลล์สมองนับหมื่นล้านเซลล์ เซลล์สมองและจุดเชื่อมต่อเหล่านี้ยิ่งได้รับการกระตุ้นมากเท่าใด การเชื่อมต่อกันระหว่างเซลล์สมองยิ่งมีมากขึ้น และความสามารถทางการคิดยิ่งมีมากขึ้นเท่านั้น ถ้าหากเด็กเล็กขาดการกระตุ้นหรือส่งเสริมจากสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม เซลล์สมองและจุดเชื่อมต่อที่สร้างขึ้นมากก็จะหายไป เด็กเล็กที่ได้รับความเครียดอยู่ตลอดเวลา จะทำให้ขาดความสามารถที่จะเรียนรู้ อย่างไรก็ตามส่วนต่าง ๆ ของสมองเจริญเติบโตและเริ่มมีความสามารถในการทำหน้าที่ในช่วงเวลาต่างกัน จึงอธิบายได้ว่าการเรียนรู้ทักษะบางอย่างจะเกิดขึ้นได้ดีที่สุดเฉพาะในช่วงเวลาหนึ่งที่เรียกว่า หน้าต่างของโอกาสการเรียนรู้ ซึ่งเป็นช่วงที่พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดู และครูสามารถช่วยให้เด็กเรียนรู้ได้ดีที่สุด เมื่อพ้นช่วงนี้ไปโอกาสนั้นจะฝืดกยากหรือเด็กอาจทำไม่ได้เลย เช่น การเชื่อมโยงวงจรประสาทของการมองเห็นและรับรู้ภาพจะต้องได้รับการกระตุ้นทำงานตั้งแต่ 3 หรือ 4 เดือนแรกของชีวิตจึงจะมีพัฒนาการตามปกติ ช่วงเวลาการเรียนรู้ภาษาคือ อายุ 3-5 ปีแรกของชีวิตเด็กจะพูดได้ชัด คล่อง และถูกต้อง โดยการพัฒนาจากการพูดเป็นคำ ๆ มาเป็นประโยคและเล่าเรื่องได้ เป็นต้น

4. แนวคิดเกี่ยวกับสื่อการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้ทำให้เด็กเล็กเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่วางไว้ทำให้สิ่งที่เป็นนามธรรม เข้าใจยากกลายเป็นรูปธรรมเข้าใจและเรียนรู้ได้รวดเร็ว เกิดการเรียนรู้และค้นพบด้วยตนเอง การใช้สื่อการเรียนรู้ต้องปลอดภัยต่อตัวเด็กเล็กและเหมาะสมกับวัยวุฒิภาวะ ความแตกต่างระหว่างบุคคล ความสนใจ และความต้องการที่หลากหลาย สื่อประกอบการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กเล็กควรมีสื่อทั้งที่เป็นประเภท 2 มิติหรือ 3 มิติ

ที่เป็นสื่อของจริง สื่อธรรมชาติ สื่อที่อยู่ใกล้ตัวเด็กเล็ก สื่อสะท้อนวัฒนธรรม สื่อภูมิปัญญาท้องถิ่น สื่อเพื่อพัฒนาในด้านต่าง ๆ ทั้งนี้ สื่อต้องเอื้อให้เด็กเล็กเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า โดยการจัดการใช้สื่อต้องเริ่มต้นจากสื่อของจริง ของจำลอง ภาพถ่าย ภาพโครงร่าง และสัญลักษณ์ตามลำดับ

5. แนวคิดเกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรม

เด็กเมื่อเกิดมาจะเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและวัฒนธรรมซึ่งไม่เพียงแต่จะได้รับอิทธิพลจากการปฏิบัติแบบดั้งเดิมตามประเพณี มรดก และความรู้ของบรรพบุรุษ แต่ยังได้รับอิทธิพลจากประสบการณ์ ค่านิยม และความเชื่อของบุคคลในครอบครัวและชุมชนของแต่ละที่ ด้วยบริบทของสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กเล็กอาศัยอยู่หรือสิ่งแวดล้อมทำให้เด็กเล็กแต่ละคนแตกต่างกันไปครูจำเป็นต้องเข้าใจและยอมรับว่าสังคมและวัฒนธรรมมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ การพัฒนาศักยภาพและพัฒนาการของเด็กเล็กแต่ละคน ครูต้องเรียนรู้บริบททางสังคมและวัฒนธรรม เพื่อช่วยให้เด็กเล็กได้รับการพัฒนา เกิดการเรียนรู้ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างมีความสุขด้วยความหลากหลายทางศาสนา ความคิด ความเชื่อ และวัฒนธรรม (อรุณทิพย์ ภูนาขาว, 2561, หน้า 2)

สรุปได้ว่า แนวคิดการจัดการศึกษาปฐมวัยเน้นพัฒนาการเด็กปฐมวัยโดยถือว่าเด็กอายุช่วง 2-5 ปี ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเกิดเรียนรู้ผ่านการเล่นและผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้าในรูปแบบการจัดการจัดประสบการณ์เรียนรู้ การทำกิจกรรม การใช้สื่อการเรียนการสอนที่หลากหลาย และการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้

2. มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นให้ความสำคัญในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้จัดทำมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีมาตรฐานและคุณภาพเป็นไปในแนวทางเดียวกัน โดยแบ่งมาตรฐานออกเป็น 6 ด้าน ประกอบด้วย

2.1 มาตรฐานที่ 1 ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือเป็นสถานศึกษาตามมาตรา 4 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่รับผิดชอบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดให้มีมาตรฐานและมีคุณภาพ โดยแบ่งการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็น 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงาน และด้านการบริหารงบประมาณ ดังนี้

2.1.1 ด้านการบริหารงาน

1) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย

1.1) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งเอง

1.2) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับถ่ายโอน

ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 โดยรับโอนจากส่วนราชการต่าง ๆ ได้แก่ กรมพัฒนาชุมชน สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติและกรมศาสนา จึงทำให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบริหารจัดการที่แตกต่างและหลากหลาย ดังนั้น เพื่อให้การบริหารจัดการเป็นไปในแนวทางเดียวกัน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจึงกำหนดแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้นมา

2) ด้านการจัดตั้ง/ย้าย/รวม/ยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2.1) การจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดประสงค์จะจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นต้องมีความพร้อมในการบริหารจัดการทั้งในด้านงบประมาณ ด้านอาคารสถานที่ และด้านบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2.2) การย้าย/ รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความประสงค์หรือมีความจำเป็นต้องย้าย/ รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดให้คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กพิจารณาเหตุผลความจำเป็น และให้หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเสนอองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นสังกัดเพื่อดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป

2.3) การยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความประสงค์หรือมีความจำเป็นต้องยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดให้คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กพิจารณาเหตุผลความจำเป็นในการยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผลกระทบต่อตำแหน่งหน้าที่ของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ครูหรือผู้ดูแลเด็กในศูนย์นั้น และให้หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเสนอองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นสังกัดเพื่อดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป

3) การจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดประสบการณ์ให้เด็กเล็กได้รับการพัฒนาอย่างรอบด้านและเหมาะสมตามวัย ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ดังนั้นระยะเวลาและแนวทางการจัดประสบการณ์เรียนรู้ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องอยู่บนพื้นฐานของสังคม วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น สอดคล้อง

กับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยรวมถึงการเตรียมความพร้อมของเด็กเข้าเพื่อเข้ารับการศึกษาระดับที่สูงขึ้นต่อไป ได้แก่

3.1) การรับสมัครเด็กเข้าศึกษา การกำหนดระยะเวลาการศึกษา และการเปิดและปิดภาคเรียน ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำเป็นประกาศตามแนวทางดังนี้

3.1.1) การรับสมัครเด็กเข้าเรียนให้กำหนดระยะเวลาการรับสมัครเป็นปีการศึกษา

3.1.2) การรับเด็กเข้าเรียน กำหนดให้เด็กและผู้ปกครองต้องมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น หรือต้องย้ายเข้ามาอยู่ในท้องถิ่นนั้น ก่อนเข้าเรียนไม่น้อยกว่า 30 วัน กรณีรับเด็กนอกเขตบริการต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

3.1.3) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเปิดภาคเรียนรวมกันแล้ว ไม่น้อยกว่า 200 วันทำการ (ภาคเรียนละไม่น้อยกว่า 100 วันทำการ)

3.1.4) หากวันเปิดภาคเรียนตรงกับวันหยุดราชการให้เปิดเรียนในวันทำการถัดไป

3.1.5) กรณีรับเด็กเข้าเรียนให้นับอายุเกิดถึงวันที่ 16 พฤษภาคม ของปีการศึกษานั้น

3.1.6) การจัดประสบการณ์เรียนรู้ต้องเหมาะสมกับระยะเวลาเรียนและพัฒนาการของเด็ก โดยสามารถนำหน่วยการจัดประสบการณ์เรียนรู้ตามบริบทของสังคม วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาเพิ่มเติมให้ครบตามระยะเวลาเรียนที่กำหนด

3.1.7) กรณีเด็กย้ายเข้าย้ายออกและจบการศึกษาให้จัดทำทะเบียนนักเรียนให้เป็นปัจจุบัน และออกเป็นหนังสือรับรองจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

4) การให้บริการส่งเสริมสนับสนุนสำหรับเด็กเล็ก ได้แก่

4.1) อาหารว่าง

4.2) อาหารกลางวันตามหลักโภชนาการสำหรับเด็กปฐมวัย

4.3) อาหารเสริม (นม)

4.4) วัสดุ สื่อ อุปกรณ์การศึกษา และเครื่องเล่นพัฒนาการเด็ก

4.5) การตรวจสุขภาพเด็กเล็กประจำปี

4.6) บริการอื่น ๆ ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความพร้อม
ด้านงบประมาณ และความต้องการของชุมชนโดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

5) การจัดประสบการณ์เรียนรู้ ส่งเสริมพัฒนาการการเรียนรู้
ให้เด็กเล็กมีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างเหมาะสมตามวัย

6) การปิดศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กรณีจำเป็นต้องใช้ศูนย์พัฒนา
เด็กเล็กเพื่อจัดประชุม สัมมนา ผูกอบรม หรือกิจกรรมอื่นใดที่เป็นประโยชน์ชุมชน หน่วยงาน
ราชการ หรือมีเหตุจำเป็นอื่นที่ไม่อาจเปิดเรียนได้ตามปกติให้ผู้บริหารองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น ประกาศปิดศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ไม่เกิน 15 วันทำการ หากเป็นเหตุพิเศษที่เกิดขึ้น
จากภัยพิบัติสาธารณะ สามารถประกาศปิดศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ไม่เกิน 30 วันทำการ

7) การปฏิบัติงานของบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กระหว่าง
ปิดภาคเรียน เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับการเปิดภาคเรียนต่อไป ดังนั้น ในระหว่าง
ปิดภาคเรียน ให้หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ครู ผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ผู้ช่วยครู ผู้ดูแลเด็ก และบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ปฏิบัติงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้แก่
การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษา แผนพัฒนาสามปี แผนปฏิบัติการประจำปี
งบประมาณ การจัดทำหรือปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา แผนการจัดประสบการณ์
การเตรียมสื่อวัสดุเครื่องมือการเรียนการสอน วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ การจัดสภาพแวดล้อมภายนอก
และภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และรายงานผลการปฏิบัติงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ให้ต้นสังกัดทราบ

8) คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้ผู้บริหารองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นเป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยมีจำนวนคณะกรรมการฯ
ไม่น้อยกว่า 9 คน แต่ไม่เกิน 15 คน ดังนี้

- 8.1) ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้แทนด้านการศึกษา
- 8.2) ผู้แทนศาสนสถาน
- 8.3) ผู้แทนจากสมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 8.4) ผู้แทนชุมชน
- 8.5) ผู้แทนด้านสาธารณสุข
- 8.6) ผู้แทนผู้ประกอบการ
- 8.7) ผู้แทนสำนัก/ กอง/ ส่วนการศึกษา
- 8.8) ผู้แทนครูผู้ดูแลเด็ก/ ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก

8.9) หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

โดยให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นที่ปรึกษาของคณะกรรมการ และให้คณะกรรมการพิจารณาเลือกกรรมการ 1 คน เป็นประธานคณะกรรมการ ฯ โดยมีหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นกรรมการและเลขานุการ โดยตำแหน่ง มีผู้แทนครูผู้ดูแลเด็ก หรือครู หรือผู้ดูแลเด็ก 1 คน เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 2 ปี และอาจได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งติดต่อกันได้ ไม่เกิน 2 วาระ โดยมีหน้าที่ดังนี้

1. ดำเนินการประชุมภาคเรียนละไม่น้อยกว่า 2 ครั้ง
2. กำหนดแนวทางการส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
3. เสนอแนะให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงาน การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
4. เสนอแนะให้ข้อคิดเห็นการจัดตั้ง ยุบเลิก หรือย้าย/ รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
5. พิจารณาเสนอผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เกี่ยวกับการบริหารงานด้านบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
6. พิจารณาเสนอแผนงาน โครงการ และงบประมาณในการส่งเสริมและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแก่ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
7. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
8. ส่งเสริมสนับสนุนความร่วมมือการพัฒนาเด็กเล็กระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
9. ปฏิบัติหน้าที่อื่น ตามที่มีกฎหมาย ระเบียบ หรือตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และจังหวัดกำหนด

2.1.2 ตามการบริหารงบประมาณ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบริหารงบประมาณที่ใช้ในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามที่ได้รับการอุดหนุนจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น หรือจากเงินรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือจากเงินรายได้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามแนวทางดังนี้

- 1) งบประมาณที่ได้รับการอุดหนุนจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นที่ใช้ในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 7 รายการ ดังนี้

1.1) เงินเดือน และเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรสำหรับหัวหน้าศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก ครู และครูผู้ดูแลเด็ก ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.2) ค่าตอบแทน เงินเพิ่มค่าครองชีพชั่วคราวและเงินประกันสังคมสำหรับพนักงานจ้าง ตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ดูแลเด็ก

1.3) ค่าจัดการเรียนการสอน (รายหัว)

1.4) ทุนการศึกษาสำหรับผู้ดูแลเด็ก

1.5) ค่าสวัสดิการสำหรับหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครู ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ดูแลเด็กในจังหวัดชายแดนภาคใต้

1.6) อาหารเสริม (นม)

1.7) อาหารกลางวัน

2) งบประมาณเงินรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดตั้งงบประมาณสนับสนุนการจัดการศึกษาโดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดทำแผนเสนอองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นสังกัดพิจารณา ดังนี้

2.1) แผนพัฒนาการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2.2) แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2.3) แผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

3) งบประมาณเงินรายได้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง

4) การจัดหาสื่อ หนังสือ วัสดุ อุปกรณ์การเรียน เครื่องเล่นพัฒนาการเด็ก และวัสดุครุภัณฑ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติตามระเบียบ กฎหมาย และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง

5) การเบิกจ่ายงบประมาณ ให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง

สรุปได้ว่า การบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องดำเนินการตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีมาตรฐานและคุณภาพ โดยความร่วมมือจากผู้บริหารท้องถิ่น ครูและบุคลากรทางการศึกษา สภาพท้องถิ่น คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และประชาชนในท้องถิ่น โดยแบ่งการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็น 2 ด้าน ประกอบด้วยด้านการบริหารงาน ได้แก่ การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครู ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก

และผู้ดูแลเด็ก การส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาสำหรับเด็ก และการดำเนินงานของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และด้านการบริหารงบประมาณ ได้แก่ การบริหารจัดการงบประมาณที่ได้รับการอุดหนุนจากกรมส่งเสริมปกครองท้องถิ่น งบประมาณรายได้จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดำเนินงานอย่างเป็นระบบตามกฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องอย่างโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้

2.2 มาตรฐานที่ 2 ด้านบุคลากร

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะสามารถดำเนินงานได้อย่างมีมาตรฐานและมีคุณภาพ ต้องมีการบริหารจัดการด้านบุคลากรที่มีประสิทธิภาพและเป็นระบบโดยมาตรฐานด้านบุคลากร ประกอบด้วย

2.2.1 ด้านมาตรฐานตำแหน่ง

ปัจจุบันตำแหน่งของบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มี 2 ประเภท ได้แก่

- 1) พนักงานส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ครู
- 2) พนักงานจ้างตามภารกิจ และพนักงานจ้างทั่วไป ตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ดูแลเด็ก โดยแต่ละตำแหน่งมีมาตรฐานตำแหน่งซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องถือปฏิบัติในการคัดเลือกหรือสรรหาบุคคลเพื่อเข้าสู่ตำแหน่ง ดังนี้

2.1) พนักงานส่วนท้องถิ่น ตำแหน่ง หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ลักษณะงานที่ปฏิบัติ ดังนี้

2.1.1) รับผิดชอบดูแลบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กรวมถึงการดำเนินงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ นโยบาย แผนงาน

2.1.2) วางแผนด้านการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและมีการประเมินผลอย่างเป็นระบบ

2.1.3) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนรู้ สื่อ นวัตกรรม การวัดผลประเมินผล

2.1.4) บริหารจัดการด้านบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไปตามมาตรฐานด้านบุคลากรและมีการพัฒนาอย่างสม่ำเสมอ

2.1.5) การจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ และการพัฒนาผู้เรียน

2.1.6) ทำงานโดยให้ร่วมมือกับชุมชนมีการระดมทรัพยากร เพื่อพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2.1.7) เป็นผู้แทนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในกิจการทั่วไป และประสานเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

2.1.8) ปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

2.2) พนักงานส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งครูผู้ดูแลเด็ก ลักษณะงานที่ปฏิบัติ ดังนี้

2.2.1) ปฏิบัติงานด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้ และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.2.2) อบรมสั่งสอนและจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และคุณลักษณะตามวัย

2.2.3) ปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษา (ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก)

2.2.4) ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน

2.2.5) ปฏิบัติงานความร่วมมือกับเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

2.2.6) ทำนุบำรุง ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

2.2.7) ประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองและบุคคลในชุมชน เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

2.2.8) ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

2.3) พนักงานส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งครู ลักษณะงานที่ปฏิบัติ ดังนี้

2.3.1) ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์เรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ด้วยวิธีการที่หลากหลายโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.3.2) จัดอบรมสั่งสอนและจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และคุณลักษณะตามวัย

2.3.3) ปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษา (ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก)

2.3.4) ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือ
ผู้เรียน

2.3.5) ประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองและบุคคลในชุมชน
เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

2.3.6) ทำนุบำรุง ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญา
ท้องถิ่น

2.3.7) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และประเมินพัฒนาการ
ของผู้เรียนเพื่อนำมาพัฒนาการเรียน การสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.3.8) ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

2.4) พนักงานจ้างตามภารกิจ และพนักงานจ้างทั่วไป จำแนกได้
ดังนี้

2.4.1) พนักงานจ้างตามภารกิจ ตำแหน่งผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก
หรือตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2.4.2) พนักงานจ้างทั่วไป หรือพนักงานจ้างตามภารกิจ
ที่ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วย ชุกรการ การเงิน พัสดุ คนครัว
ผู้ประกอบอาหาร ภารโรงพนักงานทำความสะอาด ยามรักษาความสงบปลอดภัย

2.5) พนักงานจ้างตำแหน่งอื่น ๆ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหรือองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นอาจพิจารณากำหนดตำแหน่งและดำเนินการจ้างได้ตามระเบียบ ประกาศ
หลักเกณฑ์ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง

2.2.2 ด้านผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารและหัวหน้าส่วนราชการ
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถือว่าเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนา
เด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน ควรมีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

1) ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ นายกองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น และรองนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับมอบหมายการกำกับดูแล
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ถือว่าเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการ และส่งเสริมสนับสนุน
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน ดังนั้น
ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

1.1) กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์และทิศทางการพัฒนาศูนย์พัฒนา
เด็กเล็กอย่างยั่งยืน

1.2) สนับสนุนงบประมาณด้านบุคลากร สื่อ หนังสือ วัสดุอุปกรณ์ วัสดุครุภัณฑ์ การพัฒนาบุคลากร และการบริหารจัดการ

1.3) ส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้สำหรับเด็ก พ่อแม่ ผู้ปกครอง

1.4) ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมความร่วมมือของบุคลากรในศูนย์ และเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

1.5) ระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.6) กำกับดูแลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2) ผู้บริหารและหัวหน้าส่วนราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รองปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารการศึกษา รวมถึง นักบริหารการศึกษา นักวิชาการศึกษา และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

2.1) นำนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสู่การปฏิบัติ

2.2) จัดทำแผนงานโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ และการจัดตั้งงบประมาณเพื่อส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้านการพัฒนาบุคลากร การจัดหาสื่อ หนังสือ นิทาน วัสดุอุปกรณ์ วัสดุครุภัณฑ์ เครื่องเล่นพัฒนาการเด็ก การปรับปรุงซ่อมแซมหรือการก่อสร้างอาคารเรียน อาคารประกอบอื่น ๆ การจัดสภาพแวดล้อม ภูมิทัศน์ แหล่งเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และการบริหารจัดการอย่างต่อเนื่อง

2.3) สำรวจความต้องการของชุมชน ในการจัดตั้ง ย้าย/รวม ยุบเลิก และดำเนินงานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2.4) จัดทำประกาศจัดตั้ง/ย้าย/รวม/ยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อเสนอผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นลงนาม

2.5) กำหนดโครงสร้างการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หน้าที่ ความรับผิดชอบของ บุคลากร และระบบสารสนเทศทางการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2.6) ควบคุม กำกับ ดูแลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2.7) แต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2.8) จัดทำระเบียบว่าด้วยการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเสนอผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นชอบและลงนาม

2.9) นิเทศติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2.2.3 ด้านการบริหารงานบุคคล

1) การกำหนดอัตราบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.1) ให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 1 อัตรา มีอัตราครูผู้ดูแลเด็กเป็นไปตามสัดส่วน (ครู: นักเรียน) 1:10 หากมีเศษตั้งแต่ 5 คนขึ้นไป ให้เพิ่มครูผู้ดูแลเด็กได้อีก 1 คน โดยจัดการศึกษาห้องละไม่เกิน 20 คน หรือตามความเหมาะสม

1.2) การพัฒนาบุคลากร ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาบุคลากรทางให้มีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ในวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง หรือไม่น้อยกว่า 20 ชั่วโมงต่อปีการศึกษา เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

สรุปได้ว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะสามารถดำเนินงานได้อย่างมีมาตรฐานและคุณภาพนั้นต้องมีการบริหารจัดการด้านบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีระบบ ในการกำหนดคุณสมบัติ บทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารและหัวหน้าส่วนราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครู ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ประกอบอาหาร ภารโรง และพนักงานจ้างที่ปฏิบัติหน้าที่อื่นในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีศักยภาพในการจัดการศึกษา อบรมเลี้ยงดู และส่งเสริมพัฒนาการให้เด็กเล็กอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการด้วยความเหมาะสมอย่างมีคุณภาพ

2.3 มาตรฐานที่ 3 ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นสถานศึกษาและพัฒนาเด็กปฐมวัยในการจัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการการเรียนรู้ ดังนั้นจำเป็นต้องมีการปรับปรุงอาคาร สถานที่ และจัดภูมิทัศน์สภาพแวดล้อม ทั้งภายในและภายนอกอาคารให้มีความมั่นคง แข็งแรง และมีความเหมาะสมและปลอดภัยแก่เด็กเล็ก เพื่อจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดังนี้

2.3.1 ด้านอาคารสถานที่

1) ที่ตั้ง

1.1) สถานที่ตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรอยู่ในพื้นที่ที่มีขนาดเหมาะสม และไม่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงอันตราย เช่น บริเวณชนถ่ายแก๊ส น้ำมัน สารเคมีหรือสารพิษ ฌาปนกิจสถาน มลภาวะทางอากาศ แสงและเสียงที่มากเกินไป

1.2) ไม่ควรอยู่ใกล้ถนน หรือทางรถไฟ โดยเฉพาะที่มีการจราจรคับคั่ง

1.3) พื้นที่ก่อสร้างควรเป็นพื้นที่สามารถรับน้ำหนักอาคารได้อย่างปลอดภัย

2) จำนวนชั้นของอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรเป็นอาคารชั้นเดียว หากเป็นอาคาร 2 ชั้นขึ้นไป ต้องมีมาตรการป้องกันอุบัติเหตุ อุบัติภัยและอัคคีภัย

3) ประตูทางเข้า-ออกจากรั้วอาคารควรมีอย่างน้อย 2 ทาง มีความกว้างที่สามารถเคลื่อนย้ายเด็กออกจากตัวอาคารได้สะดวกหากเกิดอุบัติเหตุหรือภาวะฉุกเฉินต่าง ๆ

4) ประตู-หน้าต่าง ต้องมีความแข็งแรงอยู่ในสภาพใช้งานได้ดี

5) บันไดไม่ลาดหรือชันเกินไปบันไดทุกชั้นต้องมีลูกกึ่งและราวบันได มีขนาดเหมาะสมกับมือ

6) พื้นที่ใช้สอยภายในต้องจัดให้มีบริเวณพื้นที่ในอาคารที่สะอาด ปลอดภัย และเพียงพอเหมาะสมกับการจัดประสบการณ์เรียนรู้และจัดกิจกรรมอื่น ๆ ของเด็ก เช่น บริเวณพื้นที่สำหรับการนอน บริเวณพื้นที่สำหรับการเล่นและพัฒนาเด็ก บริเวณพื้นที่รับประทานอาหารบริเวณสถานที่ประกอบอาหารหรือห้องครัว ห้องปฐมพยาบาล บริเวณพื้นที่สำหรับใช้ทำความสะอาดร่างกายเด็ก ห้องส้วมสำหรับเด็กห้องอเนกประสงค์ บริเวณการกำจัดสิ่งปฏิกูลต่าง ๆ เป็นต้น

2.3.2 ด้านสิ่งแวดล้อม

1) ภายในอาคาร

1.1) แสงสว่าง ควรเป็นแสงสว่างจากธรรมชาติสม่ำเสมอทั่วทั้งห้อง เพื่อต่อการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็ก เสียงต้องอยู่ในระดับไม่ดังเกินไป การถ่ายเทอากาศควรมีอากาศถ่ายเทได้สะดวก โดยมีพื้นที่ของหน้าต่าง ประตูและช่องลม กรณีที่เป็นห้องกระจกหรืออยู่ในบริเวณโรงงานที่มีมลพิษ ต้องมีเครื่องฟอกอากาศและมีเครื่องปรับอากาศอย่างเหมาะสม บริเวณศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นเขตห้ามสูบบุหรี่ตามกฎหมาย

2) ภายนอกอาคาร

2.1) ร้ว ควรมีรั้วกั้นบริเวณให้เป็นสัดส่วน เพื่อความปลอดภัยของเด็ก และควรมีทางเข้า-ออก ไม่น้อยกว่า 2 ทาง

2.2) สภาพแวดล้อมและมลภาวะควรตั้งอยู่ห่างจากแหล่งอบายมุข ฝุ่นละออง กลิ่น หรือเสียงที่รบกวน มีการจัดระบบสุขาภิบาลให้เหมาะสม ไม่ปล่อยให้เป็นที่แหล่งเพาะหรือแพร่เชื้อโรค

2.3) พื้นที่เล่นกลางแจ้งโดยจัดให้มีเครื่องเล่นกลางแจ้งที่ปลอดภัย และมีจำนวนเพียงพอกับเด็กในกรณีที่ไม่สามารถจัดให้มีที่เล่นกลางแจ้งเป็นการเฉพาะหรือในสถานที่อื่น ๆ ได้ ควรปรับใช้ในบริเวณที่ร่มแทน

2.4) ระเบียบ ขอบระเบียบต้องสูงจากที่นั่งไม่น้อยกว่า 70.00 เซนติเมตร ควรมีลูกกรงกันเพื่อความปลอดภัยของเด็ก

3) ด้านความปลอดภัย

3.1) มาตรการป้องกันความปลอดภัย

3.2) ติดตั้งระบบและอุปกรณ์ในการรักษาความปลอดภัย

3.3) มีการติดตั้งอุปกรณ์ เครื่องดับเพลิงอย่างน้อย 1 เครื่อง ต่อพื้นที่ 150 ตารางเมตร และถังดับเพลิงติดตั้งสูงจากพื้นถึงหัวถังไม่เกิน 1.50 เซนติเมตร

3.4) ติดตั้งปลั๊กไฟให้สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร

3.5) หลีกเลี่ยงเครื่องใช้ไฟฟ้า และอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ทำด้วยวัสดุแตกหักง่ายหรือแหลมคม หากเป็นไม้ต้องไม่มีเสี้ยนไม้หรือเหลี่ยมคม

3.6) จัดให้มีตู้เก็บยา และเครื่องเวชภัณฑ์สำหรับปฐมพยาบาล วางไว้สูงในที่สูง สะดวกต่อการหยิบใช้และเก็บไว้ในที่ปลอดภัยให้พ้นมือเด็ก

3.7) จัดให้มีวัสดุกันลื่นในบริเวณห้องน้ำห้องส้วมที่ และเก็บสารจำพวกเคมี หรือน้ำยาทำความสะอาดไว้ในที่ปลอดภัยให้พ้นมือเด็ก

3.8) ไม่มีหลุม บ่อน้ำ หรือเศษวัสดุอื่น ๆ ที่อาจเป็นอันตรายต่อเด็ก ในบริเวณโดยรอบตัวอาคารรวมทั้งไม่ควรปลูกต้นไม้ที่มีหนามแหลมคม

3.9) มีระบบการล็อกประตูในการเข้า-ออก นอกบริเวณอาคาร สำหรับเจ้าหน้าที่เปิด-ปิดได้ ควรมีกริ่งสัญญาณเรียกไว้ที่หน้าประตูสำหรับห้องครัว และที่ประกอบอาหารควรมีประตูเปิด-ปิด ที่ปลอดภัยเด็กเข้าไปไม่ได้

3.10) ติดตั้งอุปกรณ์เพื่อป้องกันพาหะนำโรค และมีมาตรการในการดูแลด้านสุขอนามัย

3.11) มีตู้หรือชั้นเก็บวัสดุอุปกรณ์ และสื่อการเรียนรู้ที่แข็งแรง มั่นคง

3.12) กรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จัดให้มีบริการรับส่งเด็กนักเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต้องกำหนดมาตรการด้านความปลอดภัยของรถรับส่งนักเรียนในเรื่องต่าง ๆ

4) มาตรการเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ฉุกเฉิน และอันตรายต่าง ๆ

4.1) มีการฝึกซ้อมการป้องกันอุบัติเหตุ ไม่น้อยกว่าปีละ 1 ครั้ง

4.2) บุคลากรในศูนย์ควรได้รับการอบรมด้านการปฐมพยาบาลเบื้องต้น การป้องกันอุบัติเหตุและความเจ็บป่วยฉุกเฉินของเด็ก

4.3) มีโทรศัพท์และหมายเลขโทรศัพท์ฉุกเฉินของส่วนราชการต่าง ๆ ไว้เพื่อติดต่อได้อย่างทันที่ กรณีเกิดเหตุการณ์คับขันหรือจำเป็นที่อาจเป็นอันตรายต่อเด็ก

4.4) มีสมุดบันทึกข้อมูลสุขภาพและพัฒนาการของเด็ก

4.5) มีมาตรการในการรับ-ส่งเด็ก กรณีเกิดสถานการณ์ฉุกเฉินและอันตรายต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

4.6) มีแผนและแนวทางปฏิบัติกรณีมีเหตุฉุกเฉินเกิดขึ้นกับเด็กที่จะต้องดำเนินการช่วยเหลือโดยด่วน

4.7) มีการสำรวจประเมินและจัดการจุดเสี่ยงอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม

สรุปได้ว่า การสร้าง ปรับปรุงซ่อมแซม ต่อเติมอาคารสถานที่ต้องคำนึงถึงความมั่นคง แข็งแรงมีความปลอดภัยต่อเด็กเล็กและอยู่ในสภาพพร้อมใช้งานเสมอ จัดภูมิทัศน์สภาพแวดล้อม ทั้งภายในและภายนอกอาคารให้มีความเหมาะสมและเอื้อต่อการทำกิจกรรมการเรียนรู้ มีมาตรการป้องกันความปลอดภัย และป้องกันการแพร่กระจายของโรคติดต่อ เพื่อส่งเสริมความปลอดภัยในชีวิตและสุขภาพให้แก่เด็ก

2.4 มาตรฐานด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร

2.4.1 การอบรมเลี้ยงดู การจัดประสบการณ์เรียนรู้และส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็ก อายุ 2-5 ปี เป็นภารกิจสำคัญในการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เด็กเล็กได้รับการอบรมเลี้ยงดูและได้รับการศึกษาเพื่อการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญาตามวัยและความสามารถ โดยมีวัตถุประสงค์หลัก ดังนี้

1) เพื่อส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา

2) เพื่อพัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์มีคุณลักษณะและสมรรถนะตามวัย โดยองค์รวมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมตามวัย

3) เพื่อส่งเสริมให้เด็กเล็กสามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน และอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขและมีคุณภาพ

4) เพื่อแบ่งเบาภาระผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดู ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของเด็กเล็กตามบริบทและวัฒนธรรมของชุมชน สังคม ในท้องถิ่น

5) เพื่อส่งเสริมความรักเอื้ออาทรของครอบครัว ชุมชน และสังคมท้องถิ่น

2.4.2 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 4 และมาตรา 18 จึงต้องใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมาเป็นแนวทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและแผนการจัดการประสบการณ์เรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพและเป็นมาตรฐาน ดังต่อไปนี้

1) ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย ระบุว่าการศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี (5 ปี หมายถึง อายุ 5 ปี 11 เดือน 29 วัน) บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคนตามศักยภาพ ด้วยความรักและความเข้าใจของทุกคนเพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม

2) ระบุว่าเด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการ ตลอดจนการเรียนรู้ที่เหมาะสม ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่เด็กกับผู้เลี้ยงดู หรือบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาเด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุลและเต็มตามศักยภาพ

3) การบูรณาการหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยต้องสอดคล้องกับบริบทของสังคม วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น หลักสูตรสถานศึกษาเป็นหลักสูตรที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดทำขึ้นและบูรณาการหน่วยการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับบริบทของสังคม ประเพณี วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความพร้อมในทุก ๆ ด้าน

4) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัย อายุ 2 ปี ประกอบด้วยร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี ใช้อวัยวะของร่างกายได้ประสานสัมพันธ์กัน มีจิตใจร่าเริงเบิกบานแสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับวัย รับรู้และสร้างปฏิสัมพันธ์

กับบุคคลและสิ่งแวดล้อม ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย ใช้ภาษาได้เหมาะสมกับวัย และสนใจเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัว

5) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กอายุ 3-5 ปี ประกอบด้วย ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี กล้ามเนื้อมัดใหญ่และกล้ามเนื้อมัดเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่ว และประสานสัมพันธ์กัน มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข มีคุณธรรม จริยธรรม ชื่นชมและกล้าแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหว และรักการออกกำลังกาย ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย รักธรรมชาติสิ่งแวดล้อมวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น และความเป็นไทย อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย มีความสามารถในการคิดและการแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ รวมทั้งมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีทักษะในการแสวงหาความรู้

6) การจัดประสบการณ์

6.1) การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กอายุ 2 ปี เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ จากการเล่นและทำกิจกรรม การเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรง เกิดความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม ได้พัฒนาตนเองทั้งด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา

6.2) การจัดประสบการณ์สำหรับเด็ก อายุ 3-5 เพื่อให้เด็กเรียนรู้ จากประสบการณ์ เกิดความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเกิดการพัฒนาทั้งด้าน ร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา

7) การบริหารงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร แบ่งออกเป็น 11 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดประสบการณ์หรือการจัดกิจกรรมประจำวัน ด้านการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ ด้านสื่อและนวัตกรรมการจัดประสบการณ์เรียนรู้ ด้านการวิจัย ในชั้นเรียน ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการวัดและประเมินผล ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการประเมินและใช้หลักสูตร ด้านโภชนาการและการส่งเสริมสุขภาพ ด้านการประเมิน คุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

สรุปได้ว่า มาตรฐานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรนั้น ศูนย์พัฒนา เด็กเล็กต้องมีการวิเคราะห์หลักสูตรปฐมวัย นำมาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและออกแบบ หน่วยงานจัดการเรียนรู้รวมถึงแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับเด็ก อายุ 2 ปี และอายุ 3-5 ปี มีการจัดหาหรือสร้างสื่อ นวัตกรรมมาใช้เพื่อการจัดประสบการณ์เรียนรู้ และส่งเสริม พัฒนาการเด็กเล็กเพื่อให้เด็กเล็กได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม

และสติปัญญา เหมาะสมตามวัย รวมถึงจัดให้มีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงาน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างต่อเนื่อง

2.5 มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วมและส่งเสริมสนับสนุน

การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องคำนึงถึง การมีส่วนร่วม และส่งเสริมสนับสนุนกับทุกภาคส่วนในสังคม เพื่อเป็นการระดมความร่วมมือ ทั้งทรัพยากร และการลงทุนทางสังคมที่มีอยู่ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก และส่งเสริมความพร้อมของเด็กเล็กในการเข้ารับการศึกษาในระดับขั้นพื้นฐานต่อไป ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และส่งเสริมความเข้มแข็งของครอบครัวและชุมชนท้องถิ่นสามารถ ตอบสนองความต้องการของสังคมจนเป็นที่ยอมรับในศักยภาพของการบริหารจัดการศึกษา ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกระบวนการบริหารจัดการแบบการมีส่วนร่วม เป็นการระดมสรรพกำลังจากทุกภาคส่วน ของสังคมภายใต้ทักษะการบริหารจัดการ ที่มีประสิทธิภาพของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารและหัวหน้าส่วนราชการ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครู ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์กับทุกภาคส่วนเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษา ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นสถานศึกษา และพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพของชุมชน และ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรรัฐ สถาบันการศึกษา และศาสนสถาน สามารถมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนา เด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ดังนี้

2.5.1 ด้านวิชาการ

- 1) การมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา แผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้และส่งเสริมพัฒนาการเด็ก โครงการและกิจกรรมต่าง ๆ
- 2) การมีส่วนร่วมสนับสนุนทรัพยากรในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ศึกษาแหล่งเรียนรู้นอกสถานที่ ภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมถึงการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการพัฒนาการเด็กให้กับผู้ปกครอง และชุมชน
- 3) การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- 4) การประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้ครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่น และภาคสังคมรับทราบอย่างทั่วถึง

2.5.2 ด้านอาคารสถานที่

- 1) ร่วมพัฒนาปรับปรุงอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อมภายในและ ภายนอกอาคาร

2) ร่วมให้การเฝ้าระวังดูแลความปลอดภัยภายในอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2.5.3 ด้านงบประมาณ

1) ร่วมระดมทรัพยากร และสนับสนุนการพัฒนาอาคารสถานที่ บุคลากร สื่อ วัสดุ ครุภัณฑ์ กิจกรรม ศึกษาเรียนรู้นอกสถานที่ อาหารเสริม อาหารว่าง อุปกรณ์กีฬา และอื่น ๆ ในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2) ร่วมพิจารณาเสนอแผนงาน โครงการ และงบประมาณในการส่งเสริมพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักวิชาการ และแผนพัฒนาการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2.5.4 ด้านบุคลากร

1) ให้คำปรึกษาแนะนำ สนับสนุน ในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2) ร่วมในการอบรมเลี้ยงดูจัดประสบการณ์การเรียนรู้ กิจกรรมต่าง ๆ และดูแลความปลอดภัยเด็กเล็กภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

3) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม ทุกภาคส่วน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การพัฒนาบุคลากร และการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2.5.5 ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ส่งเสริมให้ครอบครัว ชุมชน และทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมการจัดกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในด้านต่าง ๆ

2.5.6 การให้บริการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก นอกเหนือจากการอบรมเลี้ยงดู การจัดประสบการณ์เรียนรู้ และส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็ก อีกทั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กยังเป็นแหล่งเรียนรู้ และให้บริการด้านอื่น ๆ แก่ครอบครัวชุมชน และท้องถิ่นได้

2.5.7 การส่งเสริมสนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จากครอบครัว ชุมชน และสังคม

สรุปได้ว่า แนวทางการดำเนินงานด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านอาคารสถานที่ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน

2.6 มาตรฐานด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่มีการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยอย่างมีคุณภาพและได้มาตรฐานนั้น หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ครู ผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงต้องสร้างเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับภาค โดยมีวัตถุประสงค์และแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

2.6.1. วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นแหล่งเรียนรู้ทางการพัฒนาเด็กปฐมวัย
- 2) เพื่อจัดตั้งเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีศักยภาพในการพัฒนาเด็กปฐมวัย
- 3) เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในการปฏิบัติงานด้านพัฒนาเด็กปฐมวัยระหว่างหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ครู ผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก ผู้บริหาร และผู้ที่เกี่ยวข้อง ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งเครือข่ายต่าง ๆ ในระดับพื้นที่
- 4) เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

2.6.2 แนวทางการดำเนินงาน

เพื่อเป็นการส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับภาค ให้มีมาตรฐานและมีคุณภาพ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรกำหนดแนวทางการดำเนินงานส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ดังนี้

- 1) ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดตั้ง และหรือการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานเครือข่าย สมาคม ชมรม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในการปฏิบัติงาน ด้านพัฒนาเด็กปฐมวัย ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 2) ส่งเสริมสนับสนุนการจัดประชุมการอบรมสัมมนาหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครู ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานภายนอกและทุกภาคส่วน เพื่อความร่วมมือในการจัดการศึกษาและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในด้านต่าง ๆ

3) จัดทำแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมการส่งเสริมสนับสนุน เครือข่ายสมาคม ชมรม ในการจัดการศึกษาการพัฒนาเด็กปฐมวัยและการพัฒนาครู คุนยพัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง

4) สนับสนุนงบประมาณ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ และสถานที่ ในการ ดำเนินงานตามแผนงาน โครงการหรือกิจกรรมที่กำหนด โดยถือปฏิบัติตามระเบียบ กฎหมาย และหนังสือสั่งการของทางราชการ

5) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถกำหนดรูปแบบและกิจกรรม ความร่วมมือ เพื่อส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย การพัฒนาครูและองค์กรให้มีความ เข้มแข็งได้ตามบริบทสังคมและวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่นได้

6) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัด เป็นศูนย์ต้นแบบของการพัฒนา เด็กปฐมวัยหรือศูนย์เรียนรู้การพัฒนาเด็กปฐมวัย หรือร่วมกัน กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น หรือใน สังกัดหน่วย ราชการ สถาบันการศึกษา หรือภาคเอกชน เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การพัฒนาการจัด การศึกษาปฐมวัย การพัฒนาเด็กปฐมวัย และพัฒนาครูให้มีความรู้ ทักษะ และศักยภาพ ในการปฏิบัติงานได้ตามศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สรุปได้ว่า มาตรฐานด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย คือแนวทาง การทำงานและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหาร และหัวหน้าส่วนราชการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ครูผู้ดูแลเด็ก ครู ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก และบุคลากรทางการศึกษา กับเครือข่ายในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับ ภาคนหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา

3. แนวคิดเกี่ยวกับความต้องการจำเป็น

การประเมินความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) เป็นกระบวนการประเมิน เพื่อค้นหาสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในปัจจุบัน และนำข้อมูลที่ได้จากการประเมิน มาหาแนวทางในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากความต้องการจำเป็นนั้น ๆ เพื่อ นำไปสู่การดำเนินการที่เปลี่ยนแปลงและมีพัฒนาต่อไป

3.1 ความหมายความต้องการจำเป็น

สุวิมล ว่องวาณิช (2550, อ้างถึงใน ศิริพร อาจปักษา, 2557, หน้า 13) กล่าวว่า ความต้องการจำเป็นนั้น เป็นความแตกต่างระหว่างสิ่งที่มุ่งหวังหรือสิ่งที่ต้องการกับสิ่ง ที่เป็นจริงในปัจจุบัน โดยความแตกต่างที่เกิดขึ้นจะบอกสภาพปัญหาที่มีอยู่โดยระบุสิ่งที่ ต้องการให้เกิดว่ามีลักษณะเช่นใด และประเมินสิ่งที่เกิดขึ้นจริงว่ามีลักษณะเช่นใด จากนั้นนำ

ผลที่ได้มาวิเคราะห์ประเมินสิ่งที่เกิดขึ้นจริงว่าสมควรเปลี่ยนแปลงอะไรบ้าง การประเมินความต้องการจำเป็นทำให้ได้ข้อมูลที่น่าไปสู่การเปลี่ยนแปลงกระบวนการจัดการศึกษาหรือการเปลี่ยนแปลงผลที่เกิดขึ้นปลายทางการเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากการประเมินความต้องการจำเป็นจึงเป็นการเปลี่ยนแปลงในเชิงสร้างสรรค์และเป็นการเปลี่ยนแปลงทางบวก

ปานจันทร์ โททอง (2542, อ้างถึงใน ศิริพร อัจภักษา, 2557, หน้า 14) กล่าวว่า ความต้องการจำเป็นว่า หมายถึง กระบวนการในการค้นหาความแตกต่างระหว่างสภาพที่คาดหวังกับสภาพที่แท้จริงซึ่งเป็นสถานะที่ไม่พึงประสงค์ที่ต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไขพัฒนาให้ความแตกต่างหรือปัญหานั้นลดลง

ปนัดดา ชัยพระคุณ (2555, หน้า 25) กล่าวว่า ความต้องการจำเป็นเป็นกระบวนการในการประเมินความแตกต่างระหว่างสภาพจริงที่เป็นอยู่กับสภาพที่ควรจะเป็นแล้วนำความแตกต่างที่ได้จากการประเมินมาจัดลำดับความสำคัญ เพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับวางแผนแก้ไขปัญหาและดำเนินการต่อไป

Ronda and Kusy (2012, อ้างถึงใน ฝ่ายวาริ ประภาสวัต, 2555, หน้า 44) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็นคือการสำรวจที่เป็นระบบของสิ่งที่มีอยู่กับสิ่งที่ดีควรจะเป็นเพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานเชิงบุคคลและองค์กร

Witkin and Alschuld (1995, อ้างถึงใน ฝ่ายวาริ ประภาสวัต, 2555, หน้า 44) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์ช่องว่างหรือความแตกต่างระหว่างผลของสภาพปัจจุบันและผลของสภาพที่ปรารถนา แล้วจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Setting Priorities) กำหนดเป็นแนวทางในการปฏิบัติเพื่อช่วยตัดสินใจในการปรับปรุงองค์กร

Kaufman, Rojas and Mayer (1993, อ้างถึงใน ฝ่ายวาริ ประภาสวัต, 2555, หน้า 44) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็นหมายถึง กระบวนการที่ใช้เพื่อระบุช่องว่างระหว่างผลที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน (current result) กับผลที่ต้องการ (desired) แล้วจัดลำดับความสำคัญของช่องว่างดังกล่าว จากนั้นเลือกช่องว่างที่สำคัญที่สุดมาเป็นประเด็นที่ต้องดำเนินการต่อไป

สรุปได้ว่า ความต้องการจำเป็นนั้นเป็นกระบวนการในการประเมินความแตกต่างระหว่างสภาพจริงที่เป็นอยู่กับสภาพที่คาดหวัง ซึ่งการประเมินความต้องการจำเป็นทำให้ได้ข้อมูลที่น่าไปสู่การเปลี่ยนแปลงในเชิงสร้างสรรค์และเป็นการเปลี่ยนแปลงทางบวกอันเป็นผลลัพธ์ที่ดีต่อองค์กร

3.2 ขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็น

สุวิมล ว่องวานิช (2550, อ้างถึงใน ปันดดา ชัยพระคุณ 2555, หน้า 26) กล่าวว่า ขั้นตอนการดำเนินงานที่จำแนกออกได้เป็น 5 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. การศึกษาสิ่งที่มุ่งหวัง (What should be)
2. การศึกษาสภาพที่เป็นอยู่จริงในปัจจุบัน (What is)
3. การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างข้อมูลที่ได้จาก ข้อ 1 และข้อ 2 แล้วนำมาจัดลำดับความสำคัญของผลที่เกิดขึ้นเพื่อกำหนดเป็นความต้องการจำเป็น
4. การวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความแตกต่างใน ข้อ 3 และจัดลำดับความสำคัญของสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น
5. การศึกษาและกำหนดแนวทางเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดจากสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นที่วิเคราะห์ได้จาก ข้อ 4

สตัฟเฟิลบีม และคณะ (2002, อ้างถึงใน ศิริพร อาจปักษยา 2557, หน้า 16) กล่าวว่าขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็น ประกอบด้วยกิจกรรมที่มีความเกี่ยวพันซึ่งกันและกัน 5 ชุด คือ

1. การเตรียมการที่จะดำเนินการประเมินความต้องการจำเป็น
 2. เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น
 3. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น
 4. รายงานข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น
 5. การนำข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็นมาประยุกต์ใช้
- ซึ่งขั้นตอนเหล่านี้ไม่จำเป็นต้องเกิดมีการเรียงลำดับแบบตายตัวเนื่องจากแต่ละขั้นตอนสามารถเกิดขึ้นพร้อมกัน เนื่องจากไม่สามารถหลีกเลี่ยงลักษณะของการเกิดเวียนเป็นวัฏจักรได้

ทรงสิริ วิชิรานนท์ และอรุณี อรุณเรือง (2559, หน้า 11-13) กล่าวว่า ขั้นตอนของการประเมินความต้องการจำเป็นแบ่งได้เป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นก่อนการประเมิน (Pre-assessment) ในขั้นนี้เป็นขั้นตอนของการสำรวจ (exploration) ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย ๆ ได้แก่

1. วางแผนสำหรับการประเมินความต้องการจำเป็น
2. กำหนดจุดประสงค์ทั่วไปสำหรับการประเมินความต้องการจำเป็น
3. กำหนดขอบเขตของการประเมินความต้องการจำเป็นหลักหรือประเด็นที่ต้องการประเมิน
4. กำหนดรายละเอียดและข้อมูลความต้องการตามขอบเขตที่จะประเมิน ซึ่งรวมถึงกลุ่มเป้าหมายในการประเมิน

5. ตัดสินใจกำหนดเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูล แหล่งข้อมูล วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และการใช้ประโยชน์จากข้อมูลผลที่ได้จากขั้นตอนนี้ คือ แผนเบื้องต้นสำหรับการประเมินความต้องการจำเป็นและการนำไปใช้ในขั้นที่ 2 และ ขั้นที่ 3 ต่อไป

ขั้นที่ 2 ขั้นการประเมิน (Assessment) เป็นขั้นตอนของการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย ๆ ได้แก่

1. สรุปตัดสินใจกำหนดเกี่ยวกับบริบท ขอบเขต และสิ่งที่เกี่ยวข้องในการประเมินความต้องการจำเป็น
2. เก็บรวบรวมข้อมูลของความต้องการ ซึ่งในขั้นตอนนี้ย่อมทำให้ทราบความต้องการของผู้รับบริการหรือกลุ่มเป้าหมาย
3. หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว นำข้อมูลที่ได้มาจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในเบื้องต้นระยะแรก
4. วิเคราะห์หาสาเหตุของความต้องการหรือประเด็นปัญหา
5. วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด ผลที่ได้จากขั้นตอนนี้ คือ ความต้องการจำเป็นหรือปัญหาที่ต้องการการแก้ไขตามลำดับความสำคัญในระยะแรก

ขั้นที่ 3 ขั้นหลังการประเมิน (Post Assessment) เมื่อได้ผลการประเมินความต้องการจำเป็นแล้วในขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนสำคัญขั้นตอนหนึ่ง คือ การนำผลการประเมินไปใช้ ประกอบด้วยขั้นตอน ได้แก่

1. จัดเรียงลำดับ (Set priority) ความสำคัญของความต้องการจำเป็น เทคนิคที่ใช้ในการจัดเรียงลำดับ เช่น การวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (mean difference analysis) การวิเคราะห์ข้อมูลหลายมิติ (multi component data analysis) การกำหนดดัชนีความต้องการจำเป็นที่มีการถ่วงน้ำหนัก (weighted needs index)
2. พิจารณาหาทางเลือกสำหรับการแก้ไขปัญหา จากข้อที่ 1 การจัดเรียงลำดับทำให้ทราบปัญหาที่สำคัญเร่งด่วนที่สุด ถ้าหากไม่นำมาแก้ปัญหาก็จะสูญเปล่าในการทำการประเมิน ดังนั้นจึงต้องช่วยกันพิจารณาหาทางเลือกในการแก้ปัญหา
3. พัฒนาแผนการปฏิบัติ เพื่อใช้ในการดำเนินการต่อไป
4. ประเมินผลของการประเมินความต้องการจำเป็น
5. รายงานผล การประเมินความต้องการจำเป็น

Altschuld and Witkin (1995, อ้างถึงใน ปณิตดา ชัยพระคุณ 2555, หน้า 26) กล่าวว่า ขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็นมีลักษณะคล้ายคลึงกับการประเมินแบบมีระบบโดยทั่วไป จึงได้เสนอแผน 3 ระยะ ได้แก่

ระยะที่ 1 ระยะก่อนการประเมินหรือระยะการสำรวจ ในระยะนี้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินความต้องการจำเป็น มีการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการจำเป็น ที่มีอยู่วางแผนการดำเนินงานโดยกำหนดขอบเขตและประเด็นของความต้องการจำเป็น กำหนดจุดมุ่งหมายของความต้องการจำเป็น แหล่งข้อมูล การใช้ประโยชน์ข้อมูล และพัฒนาแผนการดำเนินงานสำหรับระยะที่ 2 รวมทั้งกำหนดเกณฑ์สำหรับทำการประเมินความต้องการจำเป็นในแต่ละขั้นตอน

ระยะที่ 2 การประเมินหรือระยะการเก็บรวบรวมข้อมูล คณะกรรมการประเมินความต้องการจำเป็นทำการเก็บรวบรวมข้อมูลและความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการจำเป็น จัดลำดับความต้องการจำเป็น และวิเคราะห์หาสาเหตุ

ระยะที่ 3 หลังการประเมินหรือระยะการนำผลไปใช้ประโยชน์ คณะกรรมการประเมินความต้องการจำเป็นนำผลการประเมินความต้องการจำเป็นไปใช้ประโยชน์โดยการเชื่อมโยงข้อมูลและแผนการดำเนินงานที่ได้รับ งานหลักคือการจัดลำดับความสำคัญก่อนหลัง และเกณฑ์การตัดสินใจเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหา การจัดทำแผนปฏิบัติงาน การนำเสนอข้อมูลที่ได้รับจากการประเมินความต้องการจำเป็นแก่ผู้ตัดสินใจและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และการจัดเตรียมแผนสำหรับดำเนินการเพื่อขจัดปัญหาที่เกิดจากความต้องการจำเป็น หรือนำไปใช้ประโยชน์ด้านอื่น ๆ

สรุปได้ว่า ขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็น ประกอบด้วย ขั้นที่ 1 ขั้นก่อนการประเมินคือการเตรียมการที่จะดำเนินการประเมินความต้องการจำเป็น ขั้นที่ 2 การประเมินหรือการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด ขั้นที่ 3 ขั้นหลังการประเมินหรือการนำผลไปใช้ประโยชน์เป็นการนำข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็นมาประยุกต์ใช้

3.3 การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

ศิริพร อัจภักษา (2557, หน้า 17-18) กล่าวว่า การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น คือการจัดลำดับความสำคัญของข้อมูลจากการประเมินความต้องการจำเป็นตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง โดยอาศัยแบบการเรียงลำดับความสำคัญของข้อมูล Modified Priority Needs Index: PNI Modified ซึ่งปรับปรุงโดย นงลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวาณิช ซึ่งเป็นวิธีการหาความแตกต่างของสภาพที่ควรจะเป็น และสภาพที่เป็นอยู่ แล้วหารด้วยสภาพที่เป็นอยู่ ทั้งนี้เพื่อควบคุมขนาดของความต้องการจำเป็นให้อยู่ในช่วงพิสัยที่ไม่มากเกินไป โดยมีสูตรในการคำนวณ ดังนี้

$$\text{PNI}_{\text{Modified}} = \frac{(I - D)}{D}$$

เมื่อ PNI Modified หมายถึง ดัชนีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการ
จำเป็น

I (Importance) หมายถึง ค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์

D (Degree of Success) หมายถึง ค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบัน

การประเมินความต้องการจำเป็น จึงเป็นกระบวนการที่เป็นระบบในการหา
ความต้องการจำเป็น เพื่อให้ได้ข้อมูลในการตัดสินใจเลือกหรือหาวิธีแก้ปัญหาได้ตรงกับสภาพ
หรือความต้องการที่แท้จริง การประเมินความต้องการจำเป็นซึ่งเป็นเครื่องมือในการวางแผน
ให้กิจกรรมบรรลุตามเป้าหมายที่ทำได้ทั้งก่อนและหลังสิ้นสุดโครงการ นอกจากนี้การประเมิน
ความต้องการจำเป็นเป็นเทคนิคที่ช่วยในการสำรวจความต้องการหรือปัญหาที่เกิดขึ้น
ของหน่วยงานซึ่งนอกจากจะสะท้อนปัญหาที่จะต้องแก้ไขแล้วยังสามารถนำไปสู่การกำหนด
เป้าหมายที่เป็นทางเลือกในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร
จัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดังนี้

ฐานมาศ สมวรรณ (2559) ได้การทำวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการตามมาตรฐาน
การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอแม่ใจ จังหวัด
พะเยา พบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ใน
ระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านบุคลากร ด้านส่งเสริมเครือข่าย
การพัฒนาเด็กปฐมวัย ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านอาคารสถานที่
สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร และด้านการมี
ส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน สำหรับแนวทางพัฒนาการบริหารจัดการ
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขต
อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ด้านที่มีผู้เสนอแนวทางพัฒนาสูงสุด คือด้านส่งเสริมเครือข่ายการ
พัฒนาเด็กปฐมวัย ข้อเสนอแนะแนวทางพัฒนาสูงสุด คือ มีการจัดตั้งเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับจังหวัด

วิไลรักษ์ วันนิล (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาการดำเนินงานตามมาตรฐาน
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก: กรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดบ้านฝาง องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแวง

อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า สภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ การดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 6 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับที่ความต้องการพัฒนามากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ได้แก่ มาตรฐานด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร มาตรฐานด้านบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มาตรฐาน ด้านส่งเสริมเครือข่ายพัฒนาเด็กปฐมวัย มาตรฐานด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย มาตรฐานด้านบุคลากร มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนทุกภาคส่วน สำหรับแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในด้านวิชาการและ กิจกรรมตามหลักสูตร กล่าวได้ว่าครูสามารถพัฒนาตนเองในการจัดทำแผนการ จัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการและการจัดกิจกรรมระดับปฐมวัยได้ดีขึ้นโดยรวม ในระดับดีมาก

อภิญญา คำวังสืบ (2559) ได้การทำวิจัยเรื่อง ศึกษาสภาพการดำเนินงานและ แนวทางการบริหารจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา พบว่า สภาพการดำเนินงาน การบริหารจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก ในเขตอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านวิชาการและกิจกรรม ตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วมจากชุมชน และสนับสนุนจากทุกภาคส่วน และด้านส่งเสริม เครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย มีสภาพการบริหารจัดการมากทุก ๆ ด้าน และแนวทางการ บริหารจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 1) แนวทางด้านการบริหารจัดการ ควรให้ทุกฝ่าย มีส่วนร่วม ควรจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอ 2) แนวทางด้านบุคลากรจัดบุคลากรเหมาะสม กับงานที่รับผิดชอบให้ดีกว่านี้และเหมาะสมกับคุณวุฒิ ควรมีการจัดอบรมเพิ่มทักษะในการ ปฏิบัติหน้าที่ 3) แนวทางด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย จัดติดตั้งมุ้งลวด ปูพื้นทางเดินรอบศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 4) แนวทางด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็กผู้ดูแลเด็กควรจัดสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยให้ตรงกับ กิจกรรม 5) แนวทางด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนทุกภาคส่วน ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมและ ให้การสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ 6) แนวทางด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย เด็กขาดการแข่งขันก็เข้าร่วมกับชุมชน อยากรให้เครือข่ายมีกิจกรรมกลุ่ม

ลภัสสา นราพงษ์ (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิ โดยการวิจัยแบ่งเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ระยะที่ 2 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนา

เด็กเล็กผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สำหรับแนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิ มีแนวทางการพัฒนา 5 ด้าน คือ 1) ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2) ด้านบุคลากร 3) ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย 4) ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร และ 5) ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ซึ่งทั้ง 5 ด้าน เน้นการเตรียมความพร้อมให้เด็กได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคมสติปัญญา และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยบูรณาการผ่านการเล่นทำกิจกรรมการเรียนรู้ 6 กิจกรรมหลัก

ประหยัด สวัสดิ์พูน (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ การวิจัยแบ่งออกเป็น 4 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ระยะที่ 2 ยกร่างแนวทางการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ระยะที่ 3 ตรวจสอบร่างแนวทางการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ และระยะที่ 4 ประเมินความเหมาะสมของแนวทางการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่าการศึกษาสภาพปัจจุบันของการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านบุคลากรมีสภาพปฏิบัติอยู่ระดับปานกลาง ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทรัพยากรพัฒนาแนวทางการดำเนินการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วย ด้านการวางแผน ได้แก่ ศึกษาสภาพปัญหาสำรวจความต้องการไอนัยาย ด้านการสรรหา ได้แก่ ประชาสัมพันธ์แต่งตั้งคณะกรรมการเกณฑ์การสรรหา การบรรจุแต่งตั้ง ได้แก่ ประกาศชื่อผู้ได้รับคัดเลือกขึ้นบัญชีและเจ้าหน้าที่กำหนดอัตรากำลังให้ชัดเจน การประเมินผลและการพัฒนา ได้แก่ กำหนดเป้าหมายจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรประเมินผลการปฏิบัติงาน

มลิวรรณ ภิรมย์รักษ์ (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม

การวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า สภาพปัจจุบันการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ การดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สำหรับแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดมหาสารคาม มีการดำเนินงานตามมาตรฐาน 6 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2) ด้านบุคลากร 3) ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย 4) ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร 5) ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน 6) ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ พบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

วิภาพร ศรีพงษ์ยิ่ง (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลแก้ง อำเภอมือ จังหวัดมหาสารคาม พบว่า สภาพที่เป็นจริงของการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลแก้ง โดยรวมอยู่ในระดับน้อย แต่สภาพที่คาดหวังโดยรวมอยู่ในระดับมาก และดัชนีความต้องการจำเป็นเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย และด้านบุคลากร ตามลำดับ สำหรับแนวทางการพัฒนาการดำเนินการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด ควรมีการส่งบุคลากรหรือครูผู้ดูแลเด็กเข้าการอบรมปีละ 2 ครั้ง ควรจัดพื้นที่ใช้สอยภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีความสะอาด ปลอดภัย ควรจัดให้มีการอบรมบุคลากรเรื่องการจัดทำหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และจัดให้มีการนิเทศการศึกษา ควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมและแสดงความคิดเห็น ในเรื่องการจัดการศึกษา และควรมีการประชุมร่วมกับหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อกำหนดวางแผนความร่วมมือในการสร้างเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

เบญจพร ต่ำคำดี (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า สภาพปัจจุบันการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามกระบวนการบริหารด้วยวงจรคุณภาพ PDCA ทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร

ด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย มีสภาพการบริหารจัดการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับแนวทางการบริหารจัดการแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย 1) แนวทางการบริหารจัดการ ควรแต่งตั้งบุคลากรที่รับผิดชอบงานให้ชัดเจน มีการวางแผน นำแผนไปสู่การดำเนินงานตามขั้นตอน และประเมินติดตามอย่างเป็นระบบ 2) แนวทางด้านบุคลากร ควรมีการจัดทำแผนงานบุคลากรกำหนดอัตราส่วนของครูต่อเด็กปฐมวัยเพียงพอต่อการจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 3) แนวทางด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ส่งเสริมให้มีการวางแผนฝึกซ้อมป้องกันอุบัติเหตุ และรักษาความปลอดภัย 4) แนวทางด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ส่งเสริมให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา และมีการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ มีกระบวนการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการใช้แผน จัดประสบการณ์เป็นระยะอย่างสม่ำเสมอ 5) แนวทางด้านความร่วมมือ และการสนับสนุน จากทุกภาคส่วน จัดให้มีการประชุมวางแผนร่วมกันระหว่าง ครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และ คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อปรึกษาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา 6) แนวทางด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย มีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบประสาน ดำเนินงาน เครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ศิริดาว โพธิ์สิงห์ (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการจัดการตามเกณฑ์มาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบุคลากร ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุน จากทุกภาคส่วน และด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กเล็กประกอบด้วย 2 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารจัดการตามเกณฑ์มาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการตามเกณฑ์มาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมและรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการตามเกณฑ์มาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมและรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากจังหวัดมหาสารคาม ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการตามเกณฑ์มาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า ผลการพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการตามเกณฑ์มาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กร

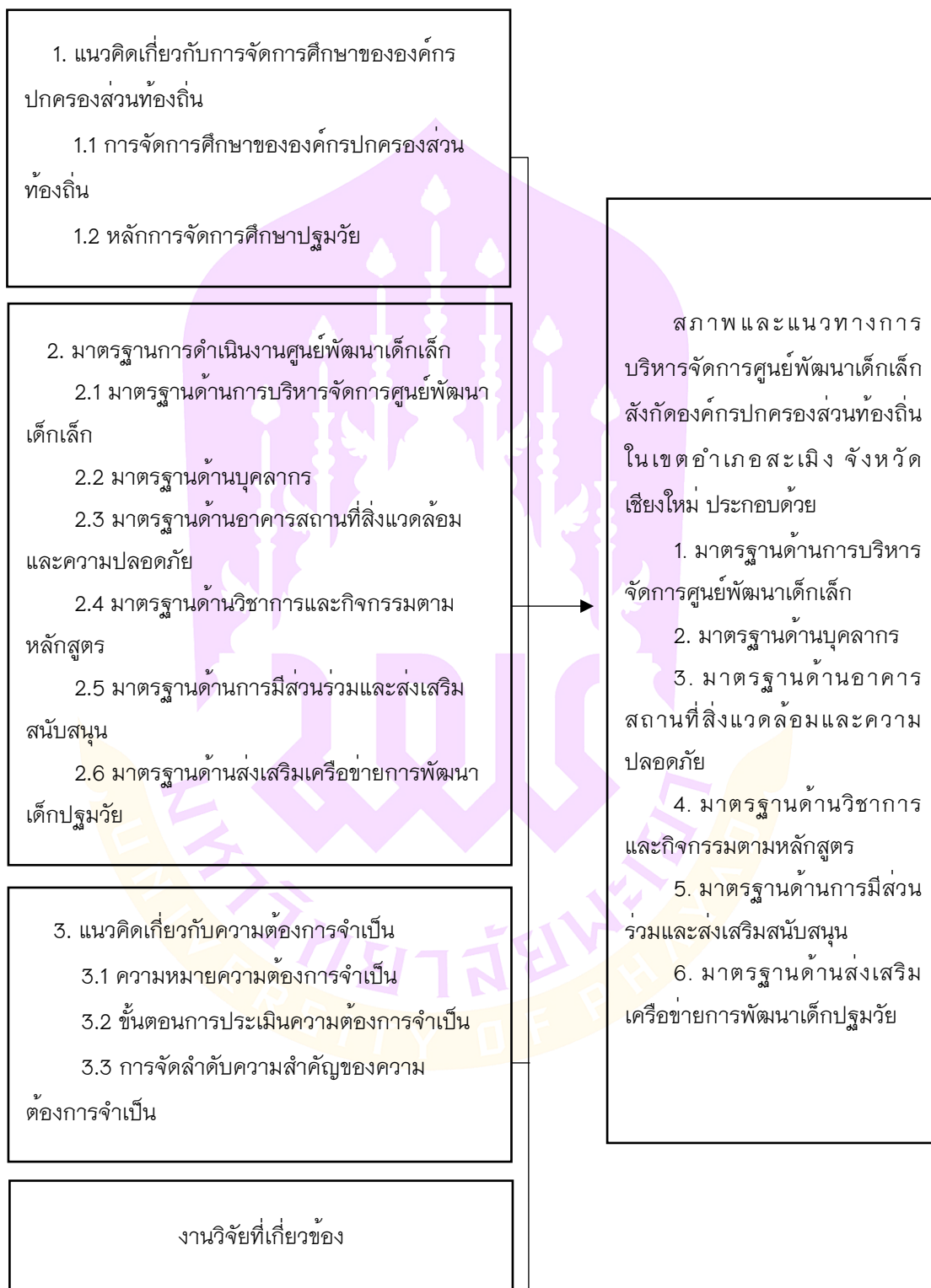
ปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารจัดการตามเกณฑ์มาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดมหาสารคาม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า มีความเหมาะสมโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากและมีความเป็นไปได้ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

อัญชลี หลักชัย (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดอุดรธานี พบว่า การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดอุดรธานี พบว่า สภาพปัจจุบันการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดอุดรธานีภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.97 สภาพที่พึงประสงค์ ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.73 และความต้องการจำเป็น ในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ลำดับความต้อการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอุดรธานี เรียงลำดับความต้อการจำเป็น จากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของบุคลากร ด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมและสนับสนุนการพัฒนาเด็กปฐมวัยจากทุกภาคส่วน และด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ตามลำดับ สำหรับการวิเคราะห์แนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.42 ส่วนเพียงเบนมาตรฐาน มีค่าเท่ากับ 0.68 เรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ด้านบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของบุคลากร ด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมและสนับสนุนการพัฒนาเด็กปฐมวัยจากทุกภาคส่วน ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย และด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กรองลงมาตามลำดับ

กรอบแนวคิดของการวิจัย

จากการศึกษาเรื่องสภาพและแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แนวคิดเกี่ยวกับความต้อการจำเป็น และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารจัดการ

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่
ผู้วิจัยจึงจัดทำเป็นกรอบแนวคิด ดังนี้

ภาพ 1 แสดงกรอบแนวคิดของการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องสภาพและแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษา โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร
2. เครื่องมือการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากร

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 5 คน ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 5 คน ผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จำนวน 5 คน นักวิชาการศึกษา จำนวน 5 คน ครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 22 คน ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 16 คน ผู้ดูแลเด็ก จำนวน 12 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 70 คน รายละเอียดดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงรายการประชากร

ลำดับ	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	จำนวนประชากร
1	เทศบาลตำบลสะเมิงใต้	16
2	องค์การบริหารส่วนตำบลสะเมิงเหนือ	11
3	องค์การบริหารส่วนตำบลยั้งเมิน	7
4	องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สาบ	10

ตาราง 1 (ต่อ)

ลำดับ	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	จำนวนประชากร
5	องค์การบริหารส่วนตำบลบ่อแก้ว	26
	รวม	70

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการบริหารการจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย จำนวน 5 คน โดยมีเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้ 1) ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญด้านการศึกษา หรือด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา หรือด้านการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยหรือศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2) มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านการศึกษา หรือการบริหารจัดการสถานศึกษา หรือการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยหรือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่น้อยกว่า 5 ปี 3) จบการศึกษาระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอก ด้านการศึกษาหรือการบริหารการศึกษา ได้แก่

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันติ บุรณะชาติ ตำแหน่ง ประธานหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษา

2. นางเปรมจิต ยะมงคล ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เทศบาลตำบลพาน อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารงานการศึกษา

3. นางจิราภรณ์ โพนงาม หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักการศึกษา องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

4. นายอินสม สารินจา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านบ่อแก้ว ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารสถานศึกษา

5. นางอนงค์ ศรีบุญเรือง ตำแหน่ง ศึกษาพิเศษชำนาญการพิเศษ สำนักการศึกษา องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ ผู้เชี่ยวชาญการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

เครื่องมือการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ประกอบด้วย อายุ ประสบการณ์ ตำแหน่ง

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีคำถามครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับหลักการดำเนินงานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2559 จำนวน 6 ด้าน ประกอบด้วย 1) มาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2) มาตรฐานด้านบุคลากร 3) มาตรฐานด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย 4) มาตรฐานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร 5) มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วมและส่งเสริมสนับสนุน และ 6) มาตรฐานด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2559) มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert Scales) (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2553) โดยกำหนดค่าคะแนนสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง สภาพปัจจุบันการบริหารจัดการอยู่ในระดับมากที่สุด และสภาพที่พึงประสงค์การบริหารจัดการอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง สภาพปัจจุบันการบริหารจัดการอยู่ในระดับมาก และสภาพที่พึงประสงค์การบริหารจัดการอยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง สภาพปัจจุบันการบริหารจัดการอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่พึงประสงค์การบริหารจัดการอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง สภาพปัจจุบันการบริหารจัดการอยู่ในระดับน้อย และสภาพที่พึงประสงค์การบริหารจัดการอยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง สภาพปัจจุบันการบริหารจัดการอยู่ในระดับน้อยที่สุด และสภาพที่พึงประสงค์การบริหารจัดการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 สอบถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอ

สะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นแบบสอบถามแบบลักษณะคำถามปลายเปิด (Open Ended Question)

ขั้นตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ สัมภาษณ์จำนวน 6 ด้าน ประกอบด้วย 1) มาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2) มาตรฐานด้านบุคลากร 3) มาตรฐานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย 4) มาตรฐานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร 5) มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วมและส่งเสริมสนับสนุน และ 6) มาตรฐานด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

การสร้างเครื่องมือการวิจัย

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถามดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ศึกษา แนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. ศึกษามาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วยมาตรฐานจำนวน 6 ด้าน ได้แก่

2.1 มาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2.2 มาตรฐานด้านบุคลากร

2.3 มาตรฐานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย

2.4 มาตรฐานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร

2.5 มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วมและส่งเสริมสนับสนุน

2.6 มาตรฐานด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

3. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาสร้างเป็นข้อคำถามให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์ที่ผู้วิจัยได้นิยามไว้

4. สร้างแบบสอบถามฉบับร่างเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง เนื้อหาและปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ประกอบด้วยบุคคล ดังต่อไปนี้

5.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทร คล้ายอ่ำ ตำแหน่ง รองคณบดีฝ่ายคุณภาพนิสิต วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษา

5.2 ดร. วรชัย ภิรมย์ ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านดอยหล่อ ผู้เชี่ยวชาญด้านวัดผลและประเมินผล

5.3 นางสุจิตรา อุปันนัท ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านแม่สาบ ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารจัดการศึกษา

6. จากนั้นนำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ มาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์ (IOC: Index of Item Objective Congruence) แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.67–1.00 ขึ้นไป พบว่า แบบสอบถามมีค่า IOC เท่ากับ 1.00

7. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้จากการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไข และเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัย พิจารณาอีกครั้ง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

8. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) ใช้กับประชากรที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันแต่ไม่ใช่อีกกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม นักวิชาการศึกษา ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก ในเขตพื้นที่อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 30 คน แล้ววิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (α : Cronbach's Coefficient Alpha) ซึ่งแบบสอบถามที่มีความเชื่อมั่นและสามารถนำไปใช้กับประชากรได้ต้องมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป โดยได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ เท่ากับ 0.95 และ 0.98 ตามลำดับ

9. จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

10. นำแบบสอบถามฉบับจริงไปเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเป็นแบบสัมภาษณ์ โดยมีลักษณะเป็นแบบกึ่งโครงสร้างซึ่งดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1. นำประเด็นเนื้อหาในแต่ละด้านมาสร้างเป็นกรอบประเด็นคำถามเพื่อสัมภาษณ์

2. สร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้างให้ครอบคลุมมาตรฐานทั้ง 6 ด้าน ซึ่งได้จากผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ และการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในขั้นตอนที่ 1 ได้แก่

2.1 มาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2.2 มาตรฐานด้านบุคลากร

2.3 มาตรฐานด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย

- 2.4 มาตรฐานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร
 - 2.5 มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วมและส่งเสริมสนับสนุน
 - 2.6 มาตรฐานด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย
3. นำแบบสัมภาษณ์ฉบับร่างเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัย เพื่อพิจารณาแก้ไขเนื้อหาและสำนวนที่ใช้ในแบบสัมภาษณ์ว่าถูกต้อง เหมาะสมหรือไม่
 4. ทำการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ แล้วนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาอีกครั้ง เพื่อให้ได้แบบสัมภาษณ์ที่มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม
 - 1.1 ขอนหนังสือจากวิทยาลัยการศึกษามหาวิทยาลัยพะเยาถึงผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูล
 - 1.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากร ประกอบด้วยผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม นักวิชาการศึกษา ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 70 คน ได้รับคืนมาทั้งสิ้น จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 100
 - 1.3 นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความเรียบร้อย และความสมบูรณ์ เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป
2. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์
 - 2.1 ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง โดยทำการขออนุญาตผู้ให้สัมภาษณ์ ก่อนดำเนินการสัมภาษณ์ และนำเสนอผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ และการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในขั้นตอนที่ 1 แก่ผู้ให้ข้อมูล รวมทั้งทำการจัดบันทึกการสนทนา
 - 2.2 ผู้วิจัยสรุปรวบรวมความคิด และวิเคราะห์ผลการสัมภาษณ์ในแต่ละด้าน หลังเสร็จสิ้นการสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ เมื่อดำเนินการเก็บข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ในการจัดกระทำข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานะสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยสถิติที่ใช้วิธีการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ โดยแบ่งออกเป็น 6 ด้าน วิเคราะห์โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย (μ) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) โดยได้กำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการแปลความหมาย (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2553) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง	สภาพปัจจุบันการบริหารจัดการมากที่สุด
	และสภาพที่พึงประสงค์การบริหารจัดการมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง	สภาพปัจจุบันการบริหารจัดการมาก
	และสภาพที่พึงประสงค์การบริหารจัดการมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง	สภาพปัจจุบันการบริหารจัดการปานกลาง
	และสภาพที่พึงประสงค์การบริหารจัดการปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง	สภาพปัจจุบันการบริหารจัดการน้อย
	และสภาพที่พึงประสงค์การบริหารจัดการน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง	สภาพปัจจุบันการบริหารจัดการน้อยที่สุด
	และสภาพที่พึงประสงค์การบริหารจัดการน้อยที่สุด

โดยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคำนวณหาค่าเฉลี่ย (μ) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ส่วนสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการ วิเคราะห์และจัดลำดับความต้องการจำเป็นโดยใช้สูตร Modified Priority Needs Index (PNI Modified)

3. ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 3 สอบถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open Ended Question) ทำการวิเคราะห์โดยการสรุปเนื้อหาและใช้ค่าสถิติความถี่ของคำตอบที่เหมือนหรือคล้ายคลึงกันจากมากไปหาน้อย

4. แบบสัมภาษณ์แนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ วิเคราะห์โดยสรุป วิเคราะห์เนื้อหา ภาษาและความถูกต้อง (Content Analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน (Descriptive)

1.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

$$P = \frac{100X}{N}$$

กำหนดให้	P	แทน	ค่าร้อยละ
	X	แทน	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละกลุ่ม
	N	แทน	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

$$\mu = \frac{\sum X_k}{N}$$

กำหนดให้	μ	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum X_k$	แทน	คะแนนรวมของ X
	N	แทน	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

1.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

$$\sigma = \sqrt{\frac{N\sum X_k^2 - \sum \mu^2}{N}}$$

กำหนดให้	σ	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	μ	แทน	ค่าเฉลี่ย
	N	แทน	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด
	X_k	แทน	ค่าของข้อมูลตัวที่ k

1.4 ค่าความต้องการจำเป็น (PNI Modified) โดย ศิริพร อัจฉริย์ (2557, หน้า 17-18)

$$PNI_{Modified} = \frac{(I - D)}{D}$$

เมื่อ PNI Modified หมายถึง ดัชนีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการ
จำเป็น

I (Importance) หมายถึง ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ของสภาพที่พึงประสงค์ คือ ระดับความ
ต้องการ

D (Degree of Success) หมายถึง ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ของสภาพปัจจุบัน

2. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบเครื่องมือ

2.1 ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์ (IOC)

$$IOC = \frac{\sum R_k}{N}$$

กำหนดให้	IOC	แทน	ค่าดัชนีความสอดคล้อง
	$\sum R$	แทน	ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ของข้อ k
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2.2 สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (α)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_k^2}{s_t^2} \right\}$$

กำหนดให้	α	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ
	k	แทน	จำนวนคำถาม
	s_k	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อ k
	s_t	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทั้งหมด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารจัดการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2559 โดยการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย อายุ ประสบการณ์ ตำแหน่ง

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2559 จำนวน 6 ด้าน ประกอบด้วย 1) มาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2) มาตรฐานด้านบุคลากร 3) มาตรฐานด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย 4) มาตรฐานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร 5) มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วมและส่งเสริมสนับสนุน และ 6) มาตรฐานด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย และจัดลำดับความต้องการจำเป็นโดยใช้สูตร Modified Priority Needs Index (PNI Modified)

ขั้นตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์แนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่

ขั้นตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 2 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. อายุ		
ต่ำกว่า 30 ปี	15	21.40
30-39 ปี	25	35.70
40-49 ปี	23	32.90
50-59 ปี	7	10.00
60 ปี ขึ้นไป	-	-
รวม	70	100.00
2. ประสบการณ์		
ต่ำกว่า 1 ปี	-	-
2-5 ปี	25	35.70
6-10 ปี	11	15.70
11-15 ปี	19	27.10
16 ปี ขึ้นไป	15	21.40
รวม	70	100.00
3. ตำแหน่ง		
ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	5	7.10
ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	5	7.10
ผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	5	7.10
นักวิชาการศึกษา	5	7.10
ครูผู้ดูแลเด็ก	22	31.40
ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก	16	22.90
ผู้ดูแลเด็ก	12	17.10
รวม	70	100.00

จากตาราง 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อายุ 30-39 ปี จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 35.70 รองลงมาอายุ 40-49 ปี จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 32.90 อายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 21.40 อายุ 50-59 ปี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 ตามลำดับ

จำแนกตามประสบการณ์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2-5 ปี จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 35.70 รองลงมา 11-15 ปี จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 27.10 และ 16 ปีขึ้นไป จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 21.40 และ 6-10 ปี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 15.70 ตามลำดับ

จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 31.40 รองลงมาเป็นผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 22.90 เป็นผู้ดูแลเด็ก จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 17.10 เป็นผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 7.1 เป็นปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 7.1 เป็นผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 7.1 และเป็นนักวิชาการศึกษา จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 7.1 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2559 และการจัดลำดับความต้องการจำเป็น

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ในภาพรวม

มาตรฐานการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	(μ)	(σ)	ระดับ	(μ)	(σ)	ระดับ
1. มาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.88	0.52	มาก	4.67	0.41	มากที่สุด
2. มาตรฐานด้านบุคลากร	3.77	0.48	มาก	4.67	0.40	มากที่สุด
3. มาตรฐานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย	3.70	0.60	มาก	4.67	0.45	มากที่สุด
4. มาตรฐานด้านวิชาการและ กิจกรรมตามหลักสูตร	3.89	0.64	มาก	4.72	0.40	มากที่สุด
5. มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วม และส่งเสริมสนับสนุน	3.81	0.59	มาก	4.70	0.43	มากที่สุด
6. มาตรฐานด้านการส่งเสริม เครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย	3.72	0.53	มาก	4.72	0.43	มากที่สุด
รวม	3.80	0.50	มาก	4.69	0.38	มากที่สุด

หมายเหตุ: (N = 70)

จากตาราง 3 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวม อยู่ระดับมาก ($\mu = 3.80$, $\sigma = 0.50$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มาตรฐานทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับมีค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ มาตรฐานด้านวิชาการและ
กิจกรรมตามหลักสูตร ($\mu = 3.89$, $\sigma = 0.64$) รองลงมาคือ มาตรฐานด้านการบริหารจัดการ
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\mu = 3.88$, $\sigma = 0.52$) มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วมและส่งเสริมสนับสนุน
($\mu = 3.81$, $\sigma = 0.59$) มาตรฐานด้านบุคลากร ($\mu = 3.77$, $\sigma = 0.48$) มาตรฐานด้าน
การส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ($\mu = 3.72$, $\sigma = 0.53$) และมาตรฐานด้านอาคาร
สถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ($\mu = 3.70$, $\sigma = 0.60$) ตามลำดับ

ทั้งนี้ สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวมอยู่ระดับมากที่สุด ($\mu = 4.69$, $\sigma = 0.38$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มาตรฐานทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับมีค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ มาตรฐานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ($\mu = 4.72$, $\sigma = 0.40$) รองลงมาคือ มาตรฐานด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ($\mu = 4.72$, $\sigma = 0.43$) มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วมและส่งเสริมสนับสนุน ($\mu = 4.70$, $\sigma = 0.43$) มาตรฐานด้านบุคลากร ($\mu = 4.67$, $\sigma = 0.40$) มาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\mu = 4.67$, $\sigma = 0.41$) และมาตรฐานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ($\mu = 4.67$, $\sigma = 0.45$) ตามลำดับ

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ มาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

มาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	(μ)	(σ)	ระดับ	(μ)	(σ)	ระดับ
1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการดำเนินงานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	3.86	0.71	มาก	4.70	0.46	มากที่สุด
2. ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริมกระบวนการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแบบมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน	3.80	0.60	มาก	4.70	0.46	มากที่สุด
3. ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเป็นระบบชัดเจน	3.81	0.60	มาก	4.64	0.48	มากที่สุด

ตาราง 4 (ต่อ)

มาตรฐานด้านการบริหาร จัดการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	(μ)	(σ)	ระดับ	(μ)	(σ)	ระดับ
	4. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยหัวหน้า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ช่วยครู ผู้ดูแลเด็ก และผู้ดูแลเด็ก มีการปฏิบัติงานเพื่อส่งเสริม สนับสนุนการศึกษาสำหรับเด็ก อย่างเหมาะสมตามวัย	3.91	0.70	มาก	4.69	0.47
5. คณะกรรมการศูนย์พัฒนา เด็กเล็กทำหน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุน การดำเนินงานของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไป ตามมาตรฐานอย่างมีคุณภาพ	3.79	0.59	มาก	4.61	0.49	มากที่สุด
6. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการบริหารจัดการงบประมาณ ที่ได้รับการอุดหนุนจาก กรมส่งเสริมปกครองท้องถิ่น และปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ รวมถึงหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง	3.97	0.66	มาก	4.69	0.47	มากที่สุด
7. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการบริหารจัดการงบประมาณ อย่างโปร่งใสสามารถ ตรวจสอบได้	4.01	0.79	มาก	4.69	0.47	มากที่สุด
รวม	3.88	0.52	มาก	4.67	0.41	มากที่สุด

หมายเหตุ: (N = 70)

จากตาราง 4 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ตามมาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยภาพรวมอยู่ระดับมาก ($\mu = 3.88$, $\sigma = 0.52$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับ ดังนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบริหารจัดการงบประมาณอย่างโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ ($\mu = 4.01$, $\sigma = 0.79$) รองลงมา คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบริหารจัดการงบประมาณที่ได้รับการอุดหนุนจากกรมส่งเสริมปกครองท้องถิ่น และปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบ รวมถึงหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.97$, $\sigma = 0.66$) หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ดูแลเด็ก มีการปฏิบัติงานเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาสำหรับเด็กอย่างเหมาะสมตามวัย ($\mu = 3.91$, $\sigma = 0.70$) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการดำเนินงานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ($\mu = 3.86$, $\sigma = 0.71$) ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเป็นระบบชัดเจน ($\mu = 3.81$, $\sigma = 0.60$) ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริมกระบวนการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแบบมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ($\mu = 3.80$, $\sigma = 0.60$) และคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทำหน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไปตามมาตรฐานอย่างมีคุณภาพ ($\mu = 3.79$, $\sigma = 0.59$) ตามลำดับ

ทั้งนี้ สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ตามมาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยภาพรวมอยู่ระดับมากที่สุด ($\mu = 4.67$, $\sigma = 0.41$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับ ดังนี้ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการดำเนินงานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ($\mu = 4.70$, $\sigma = 0.46$) และผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริมกระบวนการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแบบมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ($\mu = 4.70$, $\sigma = 0.46$) เท่ากัน รองลงมาคือ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ดูแลเด็ก มีการปฏิบัติงานเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาสำหรับเด็กอย่างเหมาะสมตามวัย ($\mu = 4.69$, $\sigma = 0.47$) และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบริหารจัดการงบประมาณที่ได้รับการอุดหนุน

จากกรมส่งเสริมปกครองท้องถิ่น และปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ รวมถึงหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง ($\mu = 4.69$, $\sigma = 0.47$) เท่ากัน รวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบริหารจัดการงบประมาณอย่างโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ ($\mu = 4.69$, $\sigma = 0.47$) เท่ากัน ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเป็นระบบชัดเจน ($\mu = 4.64$, $\sigma = 0.48$) และคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทำหน้าที่ในการส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไปตามมาตรฐานอย่างมีคุณภาพ ชัดเจน ($\mu = 4.61$, $\sigma = 0.49$) ตามลำดับ

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ มาตรฐานด้านบุคลากร

มาตรฐานด้านบุคลากร	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	(μ)	(σ)	ระดับ	(μ)	(σ)	ระดับ
1. ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการกำหนดนโยบายด้านการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างยั่งยืน	3.84	0.75	มาก	4.67	0.47	มากที่สุด
2. ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการกำกับดูแลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไปตามมาตรฐาน	3.87	0.64	มาก	4.61	0.49	มากที่สุด
3. ผู้บริหารและหัวหน้าส่วนราชการ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.84	0.67	มาก	4.69	0.47	มากที่สุด

ตาราง 5 (ต่อ)

มาตรฐานด้านบุคลากร	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	(μ)	(σ)	ระดับ	(μ)	(σ)	ระดับ
4. ผู้บริหารและหัวหน้าส่วนราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการกำกับ ติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษา ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.61	0.79	มาก	4.71	0.46	มากที่สุด
5. ครู ครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ช่วยครู ผู้ดูแลเด็ก มีคุณวุฒิด้าน การศึกษาปฐมวัย	0.61	0.79	มาก	4.64	0.51	มากที่สุด
6. ครู ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครู ผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก และ บุคลากร ได้รับการพัฒนาความรู้ ทักษะประจำสายงานอย่าง ต่อเนื่อง	3.70	0.67	มาก	4.63	0.43	มากที่สุด
7. อัตราส่วนของครูผู้ดูแลเป็นไป ตามสัดส่วน (ครู: นักเรียน) 1: 10	3.80	0.67	มาก	4.66	0.48	มากที่สุด
8. ผู้ประกอบอาหาร ประกอบ อาหารถูกสุขอนามัยตามหลัก โภชนาการ	3.83	0.76	มาก	4.71	0.46	มากที่สุด
9. ภารโรงปฏิบัติหน้าที่รักษา ความสะอาด ดูแลบำรุงอาคาร สถานที่และทรัพย์สินของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.64	0.78	มาก	4.71	0.46	มากที่สุด
รวม	3.77	0.48	มาก	4.67	0.40	มากที่สุด

หมายเหตุ: (N = 70)

จากตาราง 5 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ตามมาตรฐาน

ด้านบุคลากร โดยภาพรวมอยู่ระดับมาก ($\mu = 3.77$, $\sigma = 0.48$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับ ดังนี้ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการกำกับดูแลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไปตามมาตรฐาน ($\mu = 3.87$, $\sigma = 0.64$) รองลงมาคือ ผู้บริหารและหัวหน้าส่วนราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรมเพื่อส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\mu = 3.84$, $\sigma = 0.67$) ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการกำหนดนโยบายด้านการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างยั่งยืน ($\mu = 3.84$, $\sigma = 0.75$) ผู้ประกอบอาหารประกอบอาหารถูกสุขอนามัยตามหลักโภชนาการ ($\mu = 3.83$, $\sigma = 0.76$) อัตราส่วนของครูผู้ดูแลเป็นไปตามสัดส่วน (ครู: นักเรียน) 1: 10 ($\mu = 3.80$, $\sigma = 0.67$) ผู้บริหารและหัวหน้าส่วนราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการกำกับ ติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\mu = 3.79$, $\sigma = 0.63$) ครู ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก และบุคลากร ได้รับการพัฒนาความรู้ ทักษะประจำสายงานอย่างต่อเนื่อง ($\mu = 3.70$, $\sigma = 0.67$) ภารโรงปฏิบัติหน้าที่รักษาความสะอาด ดูแลบำรุงอาคารสถานที่ และทรัพย์สินของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\mu = 3.64$, $\sigma = 0.78$) และครู ครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก มีคุณวุฒิด้านการศึกษาปฐมวัย ($\mu = 3.61$, $\sigma = 0.79$) ตามลำดับ

ทั้งนี้ สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ตามมาตรฐานด้านบุคลากร โดยภาพรวมอยู่ระดับมากที่สุด ($\mu = 4.67$, $\sigma = 0.40$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับ ดังนี้ ผู้บริหารและหัวหน้าส่วนราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการกำกับ ติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\mu = 4.71$, $\sigma = 0.46$) ผู้ประกอบอาหาร ประกอบอาหารถูกสุขอนามัยตามหลักโภชนาการ ($\mu = 4.71$, $\sigma = 0.46$) และภารโรงปฏิบัติหน้าที่รักษาความสะอาด ดูแลบำรุงอาคารสถานที่ และทรัพย์สินของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\mu = 4.71$, $\sigma = 0.46$) เท่ากัน รองลงมาคือ ผู้บริหาร และหัวหน้าส่วนราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรมเพื่อส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\mu = 4.69$, $\sigma = 0.47$) ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการกำหนดนโยบายด้านการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างยั่งยืน ($\mu = 4.67$, $\sigma = 0.47$) อัตราส่วนของครูผู้ดูแลเป็นไปตามสัดส่วน (ครู: นักเรียน) 1: 10 ($\mu = 4.66$, $\sigma = 0.48$) ครู ครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก มีคุณวุฒิด้านการศึกษาปฐมวัย ($\mu = 4.64$, $\sigma = 0.51$) ครู ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครู

ผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก และบุคลากร ได้รับการพัฒนาความรู้ ทักษะประจำสายงานอย่างต่อเนื่อง ($\mu = 4.63, \sigma = 0.49$) และผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการกำกับดูแล การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไปตามมาตรฐาน ($\mu = 4.61, \sigma = 0.49$) ตามลำดับ

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึง ประสงค์ของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ มาตรฐานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย

มาตรฐานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	(μ)	(σ)	ระดับ	(μ)	(σ)	ระดับ
1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงอันตรายและห่างจากสภาพแวดล้อมที่เป็นมลพิษ	3.77	0.87	มาก	4.69	0.47	มากที่สุด
2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีอาคารเรียนมั่นคง แข็งแรง มีความปลอดภัยต่อเด็กเล็กและอยู่ในสภาพพร้อมใช้งานเสมอ	3.77	0.84	มาก	4.66	0.51	มากที่สุด
3. ภูมิทัศน์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกอาคารของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความเหมาะสม และเอื้อต่อการทำกิจกรรมการเรียนรู้	3.71	0.78	มาก	4.71	0.46	มากที่สุด
4. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการกำหนดมาตรการป้องกันความปลอดภัยในชีวิตให้แก่เด็กเล็ก	3.60	0.69	มาก	4.66	0.48	มากที่สุด

ตาราง 6 (ต่อ)

มาตรฐานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความ ปลอดภัย	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	(μ)	(σ)	ระดับ	(μ)	(σ)	ระดับ
5. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการกำหนดมาตรการป้องกัน การแพร่กระจายของโรคติดต่อ เพื่อส่งเสริมสุขภาพ อนามัย ให้แก่เด็กเล็ก	3.69	0.73	มาก	4.67	0.53	มากที่สุด
6. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการฝึกซ้อมเพื่อเตรียมความ พร้อมรับสถานการณ์ฉุกเฉิน และ อันตรายต่าง ๆ	3.69	0.71	มาก	4.61	0.55	มากที่สุด
รวม	3.70	0.60	มาก	4.67	0.45	มากที่สุด

หมายเหตุ (N = 70)

จากตาราง 6 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ตามมาตรฐานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย โดยภาพรวมอยู่ระดับมาก ($\mu = 3.70$, $\sigma = 0.60$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับ ดังนี้ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีอาคารเรียนมั่นคง แข็งแรง มีความปลอดภัยต่อเด็กเล็ก และอยู่ในสภาพพร้อมใช้งานเสมอ ($\mu = 3.77$, $\sigma = 0.84$) รองลงมาคือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงอันตราย และห่างจากสภาพแวดล้อมที่เป็นมลพิษ ($\mu = 3.77$, $\sigma = 0.87$) ภูมิทัศน์สภาพแวดล้อม ทั้งภายในและภายนอกอาคารของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความเหมาะสม และเอื้อต่อการทำกิจกรรมการเรียนรู้ ($\mu = 3.71$, $\sigma = 0.78$) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการฝึกซ้อมเพื่อเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ฉุกเฉิน และอันตรายต่าง ๆ ($\mu = 3.69$, $\sigma = 0.71$) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการกำหนดมาตรการป้องกันการแพร่กระจายของโรคติดต่อ เพื่อส่งเสริมสุขภาพอนามัยให้แก่เด็กเล็ก ($\mu = 3.69$, $\sigma = 0.73$) และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

มีการกำหนดมาตรการป้องกันความปลอดภัยในชีวิตให้แก่เด็กเล็ก ($\mu = 3.60$, $\sigma = 0.69$) ตามลำดับ

ทั้งนี้ สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ตามมาตรฐานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย โดยภาพรวมอยู่ระดับมากที่สุด ($\mu = 4.67$, $\sigma = 0.45$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด โดยเรียงลำดับ ดังนี้ ภูมิทัศน์ สภาพแวดล้อม ทั้งภายในและภายนอกอาคารของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความเหมาะสม และเอื้อต่อการทำกิจกรรมการเรียนรู้ ($\mu = 4.71$, $\sigma = 0.46$) รองลงมาคือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงอันตราย และห่างจากสภาพแวดล้อมที่เป็นมลพิษ ($\mu = 4.69$, $\sigma = 0.47$) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการกำหนดมาตรการป้องกันการแพร่กระจายของโรคติดต่อ เพื่อส่งเสริมสุขภาพอนามัยให้แก่เด็กเล็ก ($\mu = 4.67$, $\sigma = 0.53$) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีอาคารเรียนมั่นคง แข็งแรง มีความปลอดภัยต่อเด็กเล็ก และอยู่ในสภาพพร้อมใช้งานเสมอ ($\mu = 4.66$, $\sigma = 0.51$) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการกำหนดมาตรการป้องกันความปลอดภัยในชีวิตให้แก่เด็กเล็ก ($\mu = 4.66$, $\sigma = 0.48$) และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการฝึกซ้อมเพื่อเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ฉุกเฉิน และอันตรายต่าง ๆ ($\mu = 4.61$, $\sigma = 0.55$) ตามลำดับ

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ มาตรฐานด้านวิชาการและ กิจกรรม

มาตรฐานด้านวิชาการและ กิจกรรมตามหลักสูตร	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	(μ)	(σ)	ระดับ	(μ)	(σ)	ระดับ
1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก นำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย เป็นแนวทางในการจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษา	3.90	0.84	มาก	4.71	0.46	มากที่สุด

ตาราง 7 (ต่อ)

มาตรฐานด้านวิชาการและ กิจกรรมตามหลักสูตร	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	(μ)	(σ)	ระดับ	(μ)	(σ)	ระดับ
2. หลักสูตรสถานศึกษามี ความสอดคล้องบริบทของ สังคม วัฒนธรรม และภูมิ ปัญญาท้องถิ่น	3.93	0.71	มาก	4.69	0.47	มากที่สุด
3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีหน่วย การจัดการเรียนรู้ รวมถึง แผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ สำหรับเด็ก อายุ 2 ปี และอายุ 3-5 ปี	3.83	0.83	มาก	4.70	0.46	มากที่สุด
4. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จัดประสบการณ์เพื่อพัฒนา เด็กเล็กอย่างรอบด้านและสมวัย ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา	3.93	0.77	มาก	4.80	0.40	มากที่สุด
5. ครูและบุคลากรของศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก มีการจัดหาหรือ สร้างสื่อนวัตกรรมมาใช้ในการ จัดประสบการณ์เรียนรู้และ ส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็ก	3.89	0.77	มาก	4.73	0.45	มากที่สุด
6. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้รับ การนิเทศติดตามและ ประเมินผลการดำเนินงานจาก หน่วยงานต้นสังกัดอย่าง ต่อเนื่อง	3.87	0.68	มาก	4.71	0.46	มากที่สุด
รวม	3.89	0.64	มาก	4.72	0.40	มากที่สุด

หมายเหตุ (N = 70)

จากตาราง 7 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ตามมาตรฐานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ระดับมาก ($\mu = 3.89$, $\sigma = 0.64$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยมาก โดยเรียงลำดับ ดังนี้ หลักสูตรสถานศึกษามีความสอดคล้องบริบทของสังคม วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\mu = 3.93$, $\sigma = 0.71$) และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาเด็กเล็กอย่างรอบด้านและสมวัย ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา ($\mu = 3.93$, $\sigma = 0.71$) เท่ากัน รองลงมาคือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยเป็นแนวทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ($\mu = 3.90$, $\sigma = 0.84$) ครูและบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดหาหรือสร้างสื่อนวัตกรรมมาใช้ในการจัดประสบการณ์เรียนรู้และส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็ก ($\mu = 3.89$, $\sigma = 0.77$) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้รับการนิเทศติดตามและประเมินผลการดำเนินงานจากหน่วยงานต้นสังกัดอย่างต่อเนื่อง ($\mu = 3.87$, $\sigma = 0.68$) และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีหน่วยการจัดการเรียนรู้ รวมถึงแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับเด็ก อายุ 2 ปี และอายุ 3-5 ปี ($\mu = 3.83$, $\sigma = 0.83$) ตามลำดับ

ทั้งนี้ สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ตามมาตรฐานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ระดับมากที่สุด ($\mu = 4.72$, $\sigma = 0.40$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด โดยเรียงลำดับ ดังนี้ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาเด็กเล็กอย่างรอบด้านและสมวัย ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา ($\mu = 4.80$, $\sigma = 0.40$) รองลงมาคือ ครูและบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดหา หรือสร้างสื่อนวัตกรรมมาใช้ในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ และส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็ก ($\mu = 4.73$, $\sigma = 0.45$) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยเป็นแนวทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ($\mu = 4.71$, $\sigma = 0.46$) และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้รับการนิเทศติดตามและประเมินผลการดำเนินงานจากหน่วยงานต้นสังกัดอย่างต่อเนื่อง ($\mu = 4.71$, $\sigma = 0.46$) เท่ากัน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีหน่วยการจัดการเรียนรู้ รวมถึงแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับเด็กอายุ 2 ปี และอายุ 3-5 ปี ($\mu = 4.70$, $\sigma = 0.46$) และหลักสูตรสถานศึกษามีความสอดคล้องบริบทของสังคม วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\mu = 4.69$, $\sigma = 0.47$) ตามลำดับ

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วม

มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วม และส่งเสริมสนับสนุน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	(μ)	(σ)	ระดับ	(μ)	(σ)	ระดับ
1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่งเสริมให้บุคคล ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา แผนพัฒนาการศึกษา โครงการ และกิจกรรมพัฒนาต่าง ๆ	3.83	0.68	มาก	4.64	0.48	มากที่สุด
2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการทำงานเชิงบูรณาการร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ	3.81	0.71	มาก	4.70	0.46	มากที่สุด
3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการระดมทรัพยากรเพื่อสนับสนุน และพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.69	0.79	มาก	4.67	0.50	มากที่สุด
4. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดประชุมคณะกรรมการบริหาร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อร่วมวางแผน แก้ไขปัญหา ในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.83	0.68	มาก	4.73	0.45	มากที่สุด

ตาราง 8 (ต่อ)

มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	(μ)	(σ)	ระดับ	(μ)	(σ)	ระดับ
5. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการ ส่งเสริมความสัมพันธ์กับชุมชนโดย ให้ครอบครัว ชุมชน และ ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในกิจกรรม ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.87	0.70	มาก	4.74	0.44	มากที่สุด
รวม	3.81	0.59	มาก	4.70	0.43	มากที่สุด

หมายเหตุ (N = 70)

จากตาราง 8 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ตามมาตรฐานด้านการมีส่วนร่วมและส่งเสริมสนับสนุน โดยภาพรวมอยู่ระดับมาก ($\mu = 3.81$, $\sigma = 0.59$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยมาก โดยเรียงลำดับคือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการส่งเสริมความสัมพันธ์กับชุมชนโดยให้ครอบครัว ชุมชน และทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\mu = 3.87$, $\sigma = 0.70$) รองลงมาคือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่งเสริมให้บุคคล ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา แผนพัฒนาการศึกษา โครงการ และกิจกรรมพัฒนาต่าง ๆ ($\mu = 3.83$, $\sigma = 0.68$) และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดประชุมคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อร่วมวางแผนแก้ไขปัญหาในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\mu = 3.83$, $\sigma = 0.68$) เท่ากัน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการทำงานเชิงบูรณาการร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ($\mu = 3.81$, $\sigma = 0.71$) และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการระดมทรัพยากรเพื่อสนับสนุน และพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\mu = 3.69$, $\sigma = 0.79$) ตามลำดับ

ทั้งนี้ สภาพที่พึงประสงค์ ของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ตามมาตรฐานด้านการมีส่วนร่วมและส่งเสริมสนับสนุน โดยภาพรวมอยู่ระดับมากที่สุด ($\mu = 4.70$, $\sigma = 0.43$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด โดยเรียงลำดับคือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการส่งเสริม

ความสัมพันธ์กับชุมชนโดยให้ครอบครัว ชุมชน และทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\mu = 4.74, \sigma = 0.44$) รองลงมาคือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการจัดประชุมคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อร่วมวางแผนแก้ไขปัญหาในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\mu = 4.73, \sigma = 0.45$) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการทำงานเชิงบูรณาการร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ($\mu = 4.70, \sigma = 0.46$) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการระดมทรัพยากรเพื่อสนับสนุนและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\mu = 4.67, \sigma = 0.50$) และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ส่งเสริมให้บุคคล ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา แผนพัฒนาการศึกษา โครงการและกิจกรรมพัฒนาต่าง ๆ ($\mu = 4.64, \sigma = 0.48$) ตามลำดับ

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ มาตรฐานด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

มาตรฐานด้านส่งเสริมเครือข่าย การพัฒนาเด็กปฐมวัย	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	(μ)	(σ)	ระดับ	(μ)	(σ)	ระดับ
1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริม สนับสนุนการจัดตั้งเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ระดับภาค	3.76	0.71	มาก	4.74	0.44	มากที่สุด

ตาราง 9 (ต่อ)

มาตรฐานด้านส่งเสริม เครือข่ายการพัฒนาเด็ก ปฐมวัย	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	(μ)	(σ)	ระดับ	(μ)	(σ)	ระดับ
2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริม สนับสนุนการจัดประชุม เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้สำหรับ ผู้บริหารและหัวหน้าส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ครู ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแล เด็ก ผู้ดูแลเด็ก และบุคลากร ทางการศึกษาระหว่างองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นหรือ หน่วยงานภายนอก ทุกภาคส่วน	3.66	0.78	มาก	4.73	0.45	มากที่สุด
3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดทำแผนงาน โครงการ กิจกรรมส่งเสริม สนับสนุน เครือข่ายในการพัฒนาครูและ บุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.79	0.68	มาก	4.70	0.46	มากที่สุด
4. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการสนับสนุนงบประมาณ บุคลากร วัสดุ อุปกรณ์ และสถานที่ในการดำเนินงาน ตามแผนงาน โครงการ และกิจกรรม	3.69	0.69	มาก	4.73	0.45	มากที่สุด
5. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริมเครือข่ายในการพัฒนา ครูและบุคลากรให้มีคุณภาพ	3.67	0.68	มาก	4.69	0.47	มากที่สุด

ตาราง 9 (ต่อ)

มาตรฐานด้านส่งเสริม เครือข่ายการพัฒนาเด็ก ปฐมวัย	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	(μ)	(σ)	ระดับ	(μ)	(σ)	ระดับ
6. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสู่การเป็น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบ	3.67	0.63	มาก	4.73	0.45	มากที่สุด
7. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริม สนับสนุน ความร่วมมือ ของเครือข่าย ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ระดับภาค เพื่อพัฒนาเด็กเล็ก	3.83	0.54	มาก	4.70	0.46	มากที่สุด
รวม	3.72	0.53	มาก	4.72	0.43	มากที่สุด

หมายเหตุ: (N = 70)

จากตาราง 9 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ตามมาตรฐานด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยภาพรวมอยู่ระดับมาก ($\mu = 3.72$, $\sigma = 0.53$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยมาก โดยเรียงลำดับคือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริม สนับสนุน ความร่วมมือของเครือข่าย ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ระดับภาค เพื่อพัฒนาเด็กเล็ก ($\mu = 3.83$, $\sigma = 0.54$) รองลงมาคือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดทำแผนงาน โครงการ กิจกรรมส่งเสริม สนับสนุน เครือข่ายในการพัฒนาครูและบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\mu = 3.79$, $\sigma = 0.68$) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริม สนับสนุนการจัดตั้งเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ระดับภาค ($\mu = 3.76$, $\sigma = 0.71$) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการสนับสนุนงบประมาณ บุคลากร วัสดุ อุปกรณ์ และสถานที่ในการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ และกิจกรรม ($\mu = 3.69$, $\sigma = 0.69$) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสู่การเป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบ ($\mu = 3.67$, $\sigma = 0.63$)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริมเครือข่ายในการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีคุณภาพ ($\mu = 3.67$, $\sigma = 0.68$) และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริม สนับสนุนการจัดประชุม เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้สำหรับผู้บริหารและหัวหน้าส่วนราชการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ครู ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก และบุคลากรทางการศึกษาระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานภายนอกทุกภาคส่วน ($\mu = 3.66$, $\sigma = 0.78$) ตามลำดับ

ทั้งนี้ สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ตามมาตรฐานด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยภาพรวมอยู่ระดับมากที่สุด ($\mu = 4.72$, $\sigma = 0.43$) เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด โดยเรียงลำดับคือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริม สนับสนุนการจัดตั้งเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ระดับภาค ($\mu = 4.74$, $\sigma = 0.44$) รองลงมาคือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริม สนับสนุนการจัดประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้สำหรับผู้บริหารและหัวหน้าส่วนราชการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ครู ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก และบุคลากรทางการศึกษาระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานภายนอก ทุกภาคส่วน ($\mu = 4.73$, $\sigma = 0.45$) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการสนับสนุนงบประมาณ บุคลากร วัสดุ อุปกรณ์ และสถานที่ในการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ และกิจกรรม ($\mu = 4.73$, $\sigma = 0.45$) และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสู่การเป็น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบ ($\mu = 4.73$, $\sigma = 0.45$) เท่ากัน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดทำ แผนงาน โครงการ กิจกรรมส่งเสริม สนับสนุน เครือข่ายในการพัฒนาครูและบุคลากร ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\mu = 4.70$, $\sigma = 0.46$) และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริม สนับสนุน ความร่วมมือของเครือข่ายระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ระดับภาค เพื่อพัฒนาเด็กเล็ก ($\mu = 4.70$, $\sigma = 0.46$) เท่ากัน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริมเครือข่ายในการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีคุณภาพ ($\mu = 4.69$, $\sigma = 0.47$) ตามลำดับ

การวิเคราะห์ลำดับความต้องการจำเป็น

การวิเคราะห์ลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็น ดังนี้

ตาราง 10 แสดงลำดับความต้งการจำเป็น ของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่
ในภาพรวม

มาตรฐานการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	D	I	PNI _{Modified}	ลำดับความ ต้งการ จำเป็น
1. มาตรฐานด้านการบริหาร จัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.88	4.67	0.20	6
2. มาตรฐานด้านบุคลากร	3.77	4.67	0.24	3
3. มาตรฐานด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย	3.70	4.67	0.26	2
4. มาตรฐานด้านวิชาการและ กิจกรรมตามหลักสูตร	3.89	4.72	0.21	5
5. มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วม และส่งเสริมสนับสนุน	3.81	4.70	0.23	4
6. มาตรฐานด้านการส่งเสริม เครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย	3.72	4.72	0.27	1
รวม	3.80	4.69	0.23	

หมายเหตุ (N = 70)

จากตาราง 10 พบว่า ลำดับความต้งการจำเป็นของการบริหารจัดการ
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่
โดยภาพรวมมีค่า PNI_{Modified} = 0.23 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า เรียงลำดับจากมาก
ไปหาน้อย ดังนี้ ลำดับที่ 1 มาตรฐานด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย
(PNI_{Modified} = 0.27) ลำดับที่ 2 มาตรฐานด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย
(PNI_{Modified} = 0.26) ลำดับที่ 3 มาตรฐานด้านบุคลากร (PNI_{Modified} = 0.24) ลำดับที่ 4
มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วมและส่งเสริมสนับสนุน (PNI_{Modified} = 0.23) ลำดับที่ 5 มาตรฐาน
ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร (PNI_{Modified} = 0.21) และลำดับที่ 6 มาตรฐานด้าน
การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (PNI_{Modified} = 0.20) ตามลำดับ

ตาราง 11 แสดงลำดับความต้องการจำเป็น ของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
สังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่
ตามมาตรฐาน ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

มาตรฐานด้านการบริหาร จัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	D	I	PNI _{Modified}	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการ ดำเนินงานตามมาตรฐาน การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	3.86	4.70	0.22	3
2. ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นส่งเสริมกระบวนการ ดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แบบมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน	3.80	4.70	0.24	1
3. ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นมีการบริหารจัดการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเป็นระบบ ชัดเจน	3.81	4.64	0.23	2
4. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ดูแลเด็ก มีการปฏิบัติงาน เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการศึกษา สำหรับเด็กอย่างเหมาะสมตามวัย	3.91	4.69	0.20	4
5. คณะกรรมการศูนย์พัฒนา เด็กเล็กทำหน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุน การดำเนินงานของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไปตาม มาตรฐานอย่างมีคุณภาพ	3.79	4.61	0.22	3

ตาราง 11 (ต่อ)

มาตรฐานด้านการบริหาร จัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	D	I	PNI _{Modified}	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
6. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการบริหารจัดการงบประมาณ ที่ได้รับการอุดหนุนจากกรม ส่งเสริมปกครองท้องถิ่น และปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ รวมถึงหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง	3.97	4.69	0.20	4
7. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการบริหารจัดการงบประมาณ อย่างโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้	4.01	4.69	0.17	5

จากตาราง 11 พบว่า ค่าความต้องการจำเป็น (PNI_{Modified}) ของการบริหารจัดการ
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่
ตามมาตรฐาน ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยรวมมีค่า PNI_{Modified} = 0.20
เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ ผู้บริหารองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นส่งเสริมกระบวนการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแบบมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน
(PNI_{Modified} = 0.24) รองลงมาคือ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบริหารจัดการ
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเป็นระบบชัดเจน (PNI_{Modified} = 0.23) และค่าความต้องการจำเป็น
น้อยที่สุด คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบริหารจัดการงบประมาณอย่างโปร่งใสสามารถ
ตรวจสอบได้ (PNI_{Modified} = 0.17)

ตาราง 12 แสดงลำดับความต้องการจำเป็น ของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่
ตามมาตรฐานด้านการบุคลากร

มาตรฐานด้านการบุคลากร	D	I	PNI _{Modified}	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
1. ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการกำหนดนโยบายด้านการพัฒนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างยั่งยืน	3.84	4.67	0.22	5
2. ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการกำกับดูแลการดำเนินงาน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไป ตามมาตรฐาน	3.87	4.61	0.19	6
3. ผู้บริหารและหัวหน้าส่วนราชการ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรมเพื่อส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.84	4.69	0.22	5
4. ผู้บริหารและหัวหน้าส่วนราชการ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมี การกำกับ ติดตาม ประเมินผล การจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก	3.61	4.71	0.30	1
5. ครู ครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ช่วยครู ผู้ดูแลเด็ก มีคุณวุฒิด้านการศึกษา ปฐมวัย	3.61	4.64	0.29	2

ตาราง 12 (ต่อ)

มาตรฐานด้านบุคลากร	D	I	PNI Modified	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
6. ครู ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแล เด็ก ผู้ดูแลเด็ก และบุคลากร ได้รับการ การพัฒนาความรู้ ทักษะประจำ สายงานอย่างต่อเนื่อง	3.70	4.63	0.25	3
7. อัตราส่วนของครูผู้ดูแลเป็นไปตาม สัดส่วน (ครู: นักเรียน) 1: 10	3.80	4.66	0.23	4
8. ผู้ประกอบอาหาร ประกอบอาหาร ถูกสุขอนามัยตามหลักโภชนาการ	3.83	4.71	0.23	4
9. ภารโรงปฏิบัติหน้าที่รักษาความ สะอาด ดูแลบำรุงอาคารสถานที่ และทรัพย์สินของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.64	4.71	0.29	2
รวม	3.77	4.67	0.24	

หมายเหตุ (N = 70)

จากตาราง 12 พบว่า ค่าความต้องการจำเป็น (PNI Modified) ของการบริหารจัดการ
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่
ตามมาตรฐาน ด้านบุคลากร โดยรวมมีค่า PNI Modified = 0.24 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ
พบว่า ค่าความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ ผู้บริหารและหัวหน้าส่วนราชการขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นมีการกำกับ ติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
(PNI = 0.30) รองลงมาคือ ครู ครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก มีคุณวุฒิตำหนัการศึกษา
ปฐมวัย และภารโรงปฏิบัติหน้าที่รักษาความสะอาด ดูแลบำรุงอาคารสถานที่ และทรัพย์สิน
ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เท่ากัน (PNI = 0.29) และค่าความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด
คือ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการกำกับดูแลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนา
เด็กเล็กให้เป็นไปตามมาตรฐาน (PNI = 0.19)

ตาราง 13 แสดงลำดับความต้งการจำเป็น ของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่
ตามมาตรฐานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย

มาตรฐานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย	D	I	PNI _{Modified}	ลำดับความ ต้งการ จำเป็น
1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่อยู่ในพื้นที่เสี่ยง อันตรายและห่างจากสภาพแวดล้อม ที่เป็นมลพิษ	3.77	4.69	0.24	4
2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีอาคารเรียน มั่นคง แข็งแรงมีความปลอดภัยต่อ เด็กเล็กและอยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน เสมอ	3.77	4.66	0.24	4
3. ภูมิทัศน์สภาพแวดล้อม ทั้งภายในและ ภายนอกอาคารของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีความเหมาะสม และเอื้อต่อการทำ กิจกรรมการเรียนรู้	3.71	4.71	0.27	2
4. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการกำหนด มาตรการป้องกันความปลอดภัยในชีวิต ให้แก่เด็กเล็ก	3.60	4.66	0.29	1
5. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการกำหนด มาตรการป้องกันการแพร่กระจายของ โรคติดต่อ เพื่อส่งเสริมสุขภาพ อนามัย ให้แก่เด็กเล็ก	3.69	4.67	0.27	2

ตาราง 13 (ต่อ)

มาตรฐานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย	D	I	PNI _{Modified}	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
6. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการฝึกซ้อม เพื่อเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ ฉุกเฉิน และอันตรายต่าง ๆ	3.69	4.61	0.25	3
รวม	3.70	4.67	0.26	

หมายเหตุ. (N = 70)

จากตาราง 13 พบว่า ค่าความต้องการจำเป็น (PNI_{Modified}) ของการบริหารจัดการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ตามมาตรฐานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย โดยรวมมีค่า PNI_{Modified} = 0.26 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการกำหนดมาตรการป้องกันความปลอดภัยในชีวิตให้แก่เด็กเล็ก (PNI_{Modified} = 0.29) รองลงมาคือ ภูมิทัศน์สภาพแวดล้อม ทั้งภายในและภายนอกอาคารของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความเหมาะสม และเชื้อต่อการทำกิจกรรมการเรียนรู้ และศูนย์พัฒนา เด็กเล็กมีการกำหนดมาตรการป้องกันการแพร่กระจายของโรคติดต่อ เพื่อส่งเสริมสุขภาพอนามัยให้แก่เด็กเล็ก เท่ากัน (PNI_{Modified} = 0.27) และค่าความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงอันตรายและห่างจากสภาพแวดล้อมที่เป็นมลพิษ และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีอาคารเรียนมั่นคง แข็งแรงมีความปลอดภัยต่อเด็กเล็กและอยู่ใน สภาพพร้อมใช้งานเสมอ เท่ากัน (PNI_{Modified} = 0.24)

ตาราง 14 แสดงลำดับความต้งการจำเป็น ของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่
ตามมาตรฐานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร

มาตรฐานด้านวิชาการและกิจกรรม ตามหลักสูตร	D	I	PNI _{Modified}	ลำดับความ ต้งการ จำเป็น
1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนำหลักสูตร การศึกษาปฐมวัย เป็นแนวทาง ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	3.90	4.71	0.21	3
2. หลักสูตรสถานศึกษามีความ สอดคล้องบริบทของสังคม วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.93	4.69	0.19	4
3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีหน่วยการจัดการ เรียนรู้ รวมถึงแผนการจัดประสบการณ์ เรียนรู้ สำหรับเด็ก อายุ 2 ปี และอายุ 3-5 ปี	3.83	4.70	0.23	1
4. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดประสบการณ์ เพื่อพัฒนาเด็กเล็กอย่างรอบด้านและ สมวัย ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา	3.93	4.80	0.22	2
5. ครูและบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการจัดหาหรือสร้างสื่อวัตกรรมการใช้ เพื่อการจัดประสบการณ์เรียนรู้และ ส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็ก	3.89	4.73	0.22	2

ตาราง 14 (ต่อ)

มาตรฐานด้านวิชาการและกิจกรรม ตามหลักสูตร	D	I	PNI _{Modified}	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
6. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้รับการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน จากหน่วยงานต้นสังกัดอย่างต่อเนื่อง	3.87	4.71	0.22	2
รวม	3.89	4.72	0.21	

หมายเหตุ (N = 70)

จากตาราง 14 พบว่า ค่าความต้องการจำเป็น (PNI_{Modified}) ของการบริหารจัดการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ตามมาตรฐานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร โดยรวมมีค่า PNI_{Modified} = 0.21 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีหน่วยการจัดการเรียนรู้ รวมถึงแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ สำหรับเด็ก อายุ 2 ปี และอายุ 3-5 ปี (PNI_{Modified} = 0.23) รองลงมาคือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาเด็ก เล็กอย่างรอบด้านและสมวัย ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา ครูและ บุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดหาหรือสร้างสื่อวัตกรรมการมาใช้ในการจัด ประสบการณ์เรียนรู้และส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็ก และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้รับการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานจากหน่วยงานต้นสังกัดอย่างต่อเนื่อง เท่ากัน (PNI_{Modified} = 0.22) และค่าความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด คือ หลักสูตรสถานศึกษามีความสอดคล้องบริบท ของสังคม วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น (PNI_{Modified} = 0.19)

ตาราง 15 แสดงลำดับความต้งการจำเป็น ของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่
ตามมาตรฐานด้านการมีส่วนร่วมและส่งเสริมสนับสนุน

มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วม และส่งเสริมสนับสนุน	D	I	PNI Modified	ลำดับความ ต้งการ จำเป็น
1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่งเสริมให้บุคคล ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษา แผนพัฒนา การศึกษา โครงการและกิจกรรมพัฒนา ต่าง ๆ	3.83	4.64	0.21	4
2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการทำงาน เชิงบูรณาการร่วมกับบุคคล ครอบครั ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น	3.81	4.70	0.23	2
3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการระดมทรัพยากรเพื่อสนับสนุนและ พัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.69	4.67	0.27	1
4. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดประชุม คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อร่วมวางแผน แก้ไขปัญหา ในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.83	4.73	0.23	2

ตาราง 15 (ต่อ)

มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วม และส่งเสริมสนับสนุน	D	I	PNI _{Modified}	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
5. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการส่งเสริม ความสัมพันธ์กับชุมชนโดยให้ครอบครัว ชุมชน และทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม ในกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.87	4.74	0.22	3
รวม	3.81	4.70	0.23	

หมายเหตุ (N = 70)

จากตาราง 15 พบว่า ค่าความต้องการจำเป็น (PNI_{Modified}) ของการบริหารจัดการ
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่
ตามมาตรฐานด้านการมีส่วนร่วมและส่งเสริมสนับสนุน โดยรวมมีค่า PNI_{Modified} = 0.23
เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ องค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นมีการระดมทรัพยากรเพื่อสนับสนุนและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (PNI_{Modified}
= 0.27) รองลงมาคือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการทำงานเชิงบูรณาการร่วมกับบุคคล ครอบครัว
ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา
สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดประชุมคณะกรรมการ
บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อร่วมวางแผนแก้ไขปัญหาในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนา
เด็กเล็ก เท่ากัน (PNI_{Modified} = 0.23) และค่าความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด คือ ศูนย์พัฒนา
เด็กเล็กส่งเสริมให้บุคคล ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา แผนพัฒนา
การศึกษา โครงการและกิจกรรมพัฒนาต่าง ๆ (PNI_{Modified} = 0.21)

ตาราง 16 แสดงลำดับความต้งการจำเป็น ของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่
ตามมาตรฐานด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

มาตรฐานด้านส่งเสริมเครือข่าย การพัฒนาเด็กปฐมวัย	D	I	PNI _{Modified}	ลำดับความ ต้งการ จำเป็น
1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริม สนับสนุนการจัดตั้งเครือข่ายศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก ในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ระดับภาค	3.76	4.74	2.26	3
2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริม สนับสนุนการจัดประชุมเพื่อแลกเปลี่ยน เรียนรู้สำหรับผู้บริหารและหัวหน้าส่วน ราชการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ครู ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก และบุคลากรทางการศึกษา ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือ หน่วยงานภายนอก ทุกภาคส่วน	3.66	4.73	0.29	1
3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดทำ แผนงาน โครงการ กิจกรรมส่งเสริม สนับสนุน เครือข่ายในการพัฒนาครูและ บุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.79	4.70	0.24	4
4. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการ สนับสนุนงบประมาณ บุคลากร วัสดุ อุปกรณ์ และสถานที่ในการดำเนินงาน ตามแผนงาน โครงการ และกิจกรรม	3.69	4.73	0.28	2

ตาราง 16 (ต่อ)

มาตรฐานด้านส่งเสริมเครือข่าย การพัฒนาเด็กปฐมวัย	D	I	PNI _{Modified}	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
5. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริม เครือข่ายในการพัฒนาครูและบุคลากร ให้มีคุณภาพ	3.67	4.69	0.28	2
6. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สู่การเป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบ	3.67	4.73	0.29	1
7. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริม สนับสนุน ความร่วมมือของเครือข่าย ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ระดับภาค เพื่อพัฒนาเด็กเล็ก	3.83	4.70	0.23	5
รวม	3.72	4.72	0.27	

หมายเหตุ (N = 70)

จากตาราง 16 พบว่า ค่าความต้องการจำเป็น (PNI_{Modified}) ของการบริหารจัดการ
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่
ตามมาตรฐานด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยรวมมีค่า PNI_{Modified} = 0.27
เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ องค์การปกครอง
ส่วนท้องถิ่น ส่งเสริม สนับสนุนการจัดประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้สำหรับผู้บริหารและหัวหน้า
ส่วนราชการองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นครู ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็กผู้ดูแลเด็ก
และบุคลากรทางการศึกษาระหว่างองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานภายนอก
ทุกภาคส่วน และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
สู่การเป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบ เท่ากัน (PNI_{Modified} = 0.29) รองลงมาคือ องค์การปกครอง
ส่วนท้องถิ่นมีการสนับสนุนงบประมาณ บุคลากร วัสดุ อุปกรณ์ และสถานที่ในการดำเนินงาน
ตามแผนงาน โครงการ และกิจกรรม และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริมเครือข่าย
ในการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีคุณภาพ เท่ากัน (PNI_{Modified} = 0.23) และค่าความต้องการ

จำเป็นน้อยที่สุด คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริม สนับสนุน ความร่วมมือของเครือข่าย ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ระดับภาค เพื่อพัฒนาเด็กเล็ก (PNI = 0.21)

ขั้นตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์แนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ด้วยวิธีการสัมภาษณ์ โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 5 คน โดยมีเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้ 1) ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญ ด้านการศึกษา หรือด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา หรือด้านการจัดการศึกษาระดับ ปฐมวัยหรือศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2) มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านการศึกษา หรือการบริหารจัดการสถานศึกษา หรือการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยหรือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่น้อย กว่า 5 ปี 3) จบการศึกษาระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอก ด้านการศึกษาหรือการบริหาร การศึกษา

ผู้วิจัยสามารถสรุปแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ตามมาตรฐานการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2559 ดังนี้

1. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ตามมาตรฐานด้านการส่งเสริมเครือข่าย การพัฒนาเด็กปฐมวัย

“มาตรฐานด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย สำหรับแนวทาง การพัฒนาการดำเนินงานในด้านนี้ ผมมองว่าในยุคปัจจุบันอาจจะต้องอาศัยกระบวนการ หรือระบบเทคโนโลยีต่าง ๆ เข้ามามีบทบาทสำคัญในการสร้างเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย เช่น การจัดทำเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) หรือที่เรียกว่า “PLC” ทั้งแบบ Onsite และแบบ Online ในการร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันระหว่าง บุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในทุกๆระดับ ทั้งนี้ในกระบวนการ PLC จำเป็นต้องอาศัยที่มการทำงาน ดังนั้นผู้บริหารจะต้องมีการมอบหมาย หรือกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรให้ชัดเจน” (ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษา, 2564, สัมภาษณ์)

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริมให้ครู ครูผู้ดูแลเด็ก ได้เข้าร่วมประชุม สัมมนา ร่วมกับเครือข่ายร่วมอาชีพ ทั้งในสถานศึกษาเดียวกันหรือต่างสถานศึกษา ในระดับอำเภอและ ระดับจังหวัด สนับสนุนการพัฒนาเครือข่ายโดยการจัดฝึกอบรมให้ความรู้ สนับสนุนการมี ส่วนร่วมและร่วมทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือเพื่อการพัฒนาการศึกษาของศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก” (ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารงานการศึกษา, 2564, สัมภาษณ์)

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องขับเคลื่อนการดำเนินงานในรูปแบบภาคีเครือข่ายในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับภาค มุ่งการสร้างคุณภาพการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยใช้กระบวนการ PLC เพื่อรวมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และร่วมพัฒนาการจัดการศึกษาสู่เป้าหมายตามมาตรฐานอย่างมีประสิทธิภาพ” (ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารสถานศึกษา, 2564, สัมภาษณ์)

“การดำเนินงานของการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในรูปแบบภาคีเครือข่ายหรือจัดตั้งสมาคมการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขึ้นในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด หรือระดับภาค เพื่อร่วมกันพัฒนา ยกกระดับการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสู่มาตรฐาน” (ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คนที่ 1, 2564, สัมภาษณ์)

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรสร้างเครือข่ายทางการศึกษาเชิงพื้นที่ร่วมกับชุมชนสถานศึกษาทุกระดับ หน่วยงาน องค์กรต่าง ๆ เพื่อร่วมพัฒนาและส่งเสริมการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในพื้นที่ รวมถึงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในด้านวิชาการซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพประสิทธิผลต่อไป” (ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คนที่ 2, 2564, สัมภาษณ์)

จากผลการวิเคราะห์แนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ตามมาตรฐานด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ ดังนี้

1.1 สร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หรือ Professional Learning Community (PLC) รูปแบบ Onsite และ Online เพื่อร่วมพัฒนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินงานด้านการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.2 ส่งเสริม สนับสนุน ครูและบุคลากรทางการศึกษา เข้าร่วมการประชุม อบรม สัมมนา ร่วมกับเครือข่ายการศึกษาระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับภาค

1.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสร้างเครือข่ายทางการศึกษาเชิงพื้นที่ ร่วมกับชุมชน สถานศึกษาทุกสังกัด หน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง ในพื้นที่ตำบล อำเภอ หรือจังหวัด เพื่อร่วมสร้างแนวทางการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสู่มาตรฐาน

2. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ตามมาตรฐานด้านบุคลากร

“อาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยนับว่าเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยเฉพาะในยุคปัจจุบันที่มีการแพร่ระบาดของโรคไวรัส Covid-19 ทางศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะต้องมีการบริหารจัดการด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม ที่มีมาตรฐาน เพื่อให้ทั้งเด็กเล็ก ครู และผู้ปกครอง ปลอดภัยจากโรคระบาดดังกล่าว โดยทางผู้บริหารจะต้องลงไปกำกับดูแล สืบตรวจตรวจสอบ จัดทำแผนในการปรับปรุงพัฒนาอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม รวมถึงวัสดุอุปกรณ์ให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งาน และสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ทั้งนี้อาจให้ทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน รวมถึงการสนับสนุนด้านงบประมาณจากเครือข่าย ภาคส่วนต่าง ๆ ในการสร้างหรือพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีความทันสมัย ตอบโจทย์การส่งเสริมการพัฒนารองของเด็กในยุคปัจจุบัน” (ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษา, 2564, สัมภาษณ์)

“ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องมีอาคารสถานที่เหมาะสมกับจำนวนเด็กเล็ก และต้องมีสภาพแวดล้อมที่สะอาด สะดวกสบายต่อการใช้งาน เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และมีมาตรการป้องกันอันตราย รวมถึงมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดต่ออย่างเคร่งครัด” (ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารงานการศึกษา, 2564, สัมภาษณ์)

“ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีจำนวนอาคารเรียน ห้องเรียน จำนวนเพียงพอต่อจำนวนเด็กเล็กและบุคลากรในการปฏิบัติงาน และมีโครงสร้างที่มั่นคง แข็งแรง ปลอดภัยต่อการใช้งาน อีกทั้งพัฒนาสถานที่ให้มีภูมิทัศน์ที่สวยงาม ร่มรื่น และสร้างแหล่งเรียนรู้ให้มีความเหมาะสมต่อการจัดประสบการณ์เรียนรู้ของเด็กเล็กส่งเสริมการเรียนรู้ที่รอบด้านและสมวัย รวมถึงกำหนดมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดต่อที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพของครู และบุคลากรรวมถึงเด็กเล็ก มีการให้ความรู้ในเรื่องดังกล่าวแก่บุคลากร ผู้ปกครอง และเด็กเล็กเพื่อการดูแลสุขภาพอนามัยอย่างเหมาะสม” (ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารสถานศึกษา, 2564, สัมภาษณ์)

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะหน่วยงานต้นสังกัดร่วมกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต้องมีแนวทางในการส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วม ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ชุมชน ผู้ปกครอง เพื่อเปิดโอกาสการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาอาคารสถานที่ จัดสภาพแวดล้อม ภูมิทัศน์ ให้สวยงามและเอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กเล็ก พร้อมทั้งร่วมสร้างมาตรการป้องกันโรคติดต่อ มาตรการป้องกันอันตราย ที่อาจจะเกิดขึ้นต่อบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก” (ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คนที่ 1, 2564, สัมภาษณ์)

“ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องสร้างกลไกความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน เพื่อสร้างความร่วมมือเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา ปรับปรุง อาคารสถานที่ของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จัดภูมิทัศน์ภายในห้องเรียนและภายนอกห้องเรียนให้เอื้อต่อการ จัดประสบการณ์เรียนรู้ของเด็กเล็ก เช่น การสร้างสนามเด็กเล่น การจัดมุมการศึกษาหรือ มุมประสบการณ์ต่าง ๆ รวมถึงการกำหนดมาตรการป้องกันอุบัติเหตุ และมีการฝึกซ้อม การเอาตัวรอดในสถานการณ์ฉุกเฉินที่ อาจเกิดขึ้นที่เป็นภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน รวมถึง กำหนดมาตรการป้องกันโรคติดต่อในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการส่งเสริมความร่วมมือ กับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล เพื่อให้ความรู้แก่ผู้ปกครองและเด็กเล็กในการ ดูแลสุขภาพอย่างถูกต้องเหมาะสม” (ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยและศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก คนที่ 2, 2564, สัมภาษณ์)

จากผลการวิเคราะห์แนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ตามมาตรฐานด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ ดังนี้

2.1 ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและบุคลากรร่วมกับ ศึกษานิเทศก์ ตรวจสอบสภาพอาคารสถานที่และดำเนินการจัดทำแผนปรับปรุง พัฒนา อาคารสถานที่ ให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานเสมอ

2.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดหางบประมาณในการก่อสร้าง ต่อเติม ปรับปรุง อาคารเรียน ห้องเรียน ให้มีโครงสร้างแข็งแรง และรองรับกับจำนวนเด็กเล็ก อย่างเพียงพอ

2.3 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรสร้างแหล่งเรียนรู้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน เพื่อส่งเสริมประสบการณ์เรียนรู้แก่เด็กเล็กทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และ สติปัญญา

2.4 สร้างกลไกความร่วมมือระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและชุมชน ผู้ปกครอง ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา ปรับปรุงภูมิทัศน์ให้มีความร่มรื่น สวยงาม เอื้อต่อการ จัดประสบการณ์เรียนรู้ของเด็กเล็ก เช่น การสร้างสนามเด็กเล่นสร้างปัญญา การสร้าง สวนเศรษฐกิจพอเพียง การจัดมุมการศึกษาหรือมุมประสบการณ์ต่าง ๆ

2.5 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กร่วมมือกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล ในการให้ความรู้แก่ครูและบุคลากร ผู้ปกครอง และเด็กเล็ก ในการดูแลสุขภาพอนามัย อย่างถูกต้องเหมาะสม อีกทั้งมีมาตรการป้องกันโรคติดต่อ มาตรการป้องกันอันตราย

พร้อมทั้งมีการฝึกซ้อมการหลบภัยเมื่อเกิดภาวะฉุกเฉินที่อาจจะก่อให้เกิดอันตรายต่อบุตรหลานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

3. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ตามมาตรฐานด้านบุคลากร

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีการจัดทำแผนงานด้านบุคลากรให้ชัดเจนทั้งในระยะสั้น ระยะกลาง หรือในระยะยาว สิ่งสำคัญคือการวิเคราะห์อัตรากำลัง การสรรหา บรรจุ แต่งตั้ง จะต้องให้มีบุคลากรเพียงพอต่อจำนวนเด็กเล็กหรือภาระงานที่จะต้องดูแลรับผิดชอบ การปรับเปลี่ยนกฎเกณฑ์ กติการะเบียบ หรือกฎหมายทั้งหลายที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน” (ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษา, 2564, สัมภาษณ์)

“การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานด้านบุคลากร ควรให้ความสำคัญต่อการจัดหาครูและบุคลากรที่ทำหน้าที่จัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับเด็กเล็กให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด ครู: นักเรียน คือ 1: 10 รวมถึงดำเนินการสรรหา คัดเลือก บุคลากรให้มีเพียงพอและครอบคลุมกับภาระงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้งครูและบุคลากรทางการศึกษา บุคลากรสนับสนุน เช่น แม่บ้าน พี่เลี้ยงเด็ก ผู้ประกอบอาหาร และภารโรง รวมถึงส่งเสริมให้บุคลากรได้รับการพัฒนาตนเองตามสายงาน เช่น การศึกษาด้วยตนเอง การจัดโครงการหรือกิจกรรมฝึกอบรม และส่งเข้ารับการฝึกอบรมกับหน่วยงานอื่น อีกทั้งผู้บริหารท้องถิ่นต้องบำรุงรักษา ให้กำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ เช่น การดูแลเรื่องสวัสดิการ การชมเชย การให้รางวัล การให้ได้รับความก้าวหน้าในอาชีพ” (ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารงานการศึกษา, 2564, สัมภาษณ์)

“ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องให้ความสำคัญในการบริหารทรัพยากรบุคคล เริ่มตั้งแต่การวางแผนอัตรากำลัง โดยกำหนดวุฒิการศึกษาด้านการศึกษาปฐมวัยและเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการจัดประสบการณ์เรียนรู้หรือการดูแลเด็กเล็กเป็นสำคัญ และผู้บริหารต้องสร้างขวัญกำลังใจ อีกทั้งส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรให้ได้รับการพัฒนาทั้งความรู้ ทักษะ ให้เกิดความชำนาญ และส่งเสริมการทำงานแบบมีส่วนร่วมตามหลัก 4ร. ได้แก่ ร่วมใจบุคลากร ร่วมคิดวางแผน ร่วมปฏิบัติ และร่วมรับผลประโยชน์” (ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารสถานศึกษา, 2564, สัมภาษณ์)

“ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องให้ความสำคัญในการสรรหา พัฒนา และรักษาบุคลากรในองค์กร ให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่

อีกทั้งผู้บริหารต้องส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานทุกด้านและเสริมสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานแก่บุคลากรเพื่อให้เกิดแรงผลักดันในการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามมาตรฐานอย่างมีคุณภาพ” (ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คนที่ 1, 2564, สัมภาษณ์)

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีกรวางแผนอัตรากำลังให้เพียงพอ ดำเนินการสรรหาคัดเลือก ผู้ที่มีความรู้ความสามารถมีวุฒิการศึกษาปฐมวัย และประสบการณ์ในการดูแลเด็กเล็ก รวมถึงการกำหนดคุณสมบัติที่เหมาะสมของบุคลากรที่ทำหน้าที่ในการส่งเสริมการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เช่น ภารโรงหรือพนักงานทำความสะอาด ผู้ประกอบอาหาร อีกทั้งส่งเสริมให้บุคลากรเกิดความตระหนักถึงการมีส่วนร่วมและเป้าหมายในการพัฒนาเด็กเล็กร่วมกัน” (ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คนที่ 2, 2564, สัมภาษณ์)

จากผลการวิเคราะห์แนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ตามมาตรฐานด้านบุคลากร ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ ดังนี้

3.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการจัดทำแผนอัตรากำลังที่ตอบสนองต่อการบริหารจัดการตามขอบเขตภาระงาน โดยมีการวิเคราะห์ภาระงาน วางอัตรากำลังการสรรหา บรรจุ แต่งตั้ง อย่างถูกต้องเหมาะสม

3.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการสรรหาครู ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เพียงพอเป็นไปตามอัตรารัสน ครู: นักเรียน (1: 10) รวมถึงดำเนินการสรรหาบุคลากรที่สนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีจำนวนที่เพียงพอต่อภาระงาน เช่น ภารโรง พนักงานทำความสะอาด และผู้ประกอบอาหาร

3.3 ส่งเสริมกระบวนการทำงานของบุคลากรทุกระดับแบบมีส่วนร่วมโดยยึดหลัก 4ร. ได้แก่ ร่วมใจบุคลากร ร่วมคิดวางแผน ร่วมปฏิบัติ และร่วมรับผลประโยชน์

3.4 ส่งเสริมให้บุคลากรได้รับการพัฒนาตนเองในสายงานที่ปฏิบัติ เพื่อพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ สร้างทักษะ และความชำนาญ

3.5 ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเสริมสร้างขวัญกำลังใจแก่บุคลากรในการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ เช่นการชมเชย การให้รางวัล การจัดสวัสดิการที่เหมาะสม และการให้โอกาสความก้าวหน้าในสายอาชีพ

4. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ตามมาตรฐานด้านการมีส่วนร่วมและส่งเสริมสนับสนุน

“มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วมและส่งเสริมสนับสนุน แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานในด้านนี้จำเป็นต้องมีระบบการสื่อสารองค์กรที่ดี มีการประชาสัมพันธ์หน่วยงาน กิจกรรม หรือความสำเร็จของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้สาธารณชนทราบด้วยวิธีการที่หลากหลายเพื่อให้ทุกภาคส่วนเห็นความสำคัญ และกระตุ้นให้เกิดแรงสนับสนุน” (ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษา, 2564, สัมภาษณ์)

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมทุกระดับ ตั้งแต่ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภา ปลัด ผู้อำนวยการกองการศึกษา นักวิชาการศึกษา หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ปกครอง ชุมชน องค์ภาครัฐอื่นและองค์กรเอกชนในรูปแบบของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หรือชมรมพัฒนาการศึกษาท้องถิ่น พร้อมมีการทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือพัฒนาการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเป็นทางการ” (ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารงานการศึกษา, 2564, สัมภาษณ์)

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างชุมชน หน่วยงานองค์กรภายในท้องถิ่นเพื่อสร้างเป้าหมายในการยกระดับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน มุ่งสร้างระบบในการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลทั้งด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร และด้านการบริหารจัดการทั่วไป” (ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารสถานศึกษา, 2564, สัมภาษณ์)

“ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องสร้างกลไกด้านความร่วมมือจากทุกภาคส่วนทั้งชุมชน องค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความร่วมมือทางวิชาการ วางเป้าหมายการพัฒนาร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และระดมทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล” (ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คนที่ 1, 2564, สัมภาษณ์)

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องส่งเสริมการมีส่วนร่วมระหว่างชุมชน หน่วยงาน องค์กรที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน โดยร่วมคิดวางแผน ร่วมดำเนินการร่วมติดตามประเมินผล และร่วมรับผิดชอบปรับปรุงพัฒนา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ โครงการ กิจกรรมต่าง ๆ เพื่อการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงและเป็นไปอย่างมี

ประสิทธิภาพ” (ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คนที่ 2, 2564, สัมภาษณ์)

จากผลการวิเคราะห์แนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ตามมาตรฐานด้านการมีส่วนร่วมและส่งเสริมสนับสนุน ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ ดังนี้

4.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต้องพัฒนาระบบการสื่อสารให้มีช่องทางการสื่อสารที่หลากหลายและมีประสิทธิภาพ อีกทั้งประชาสัมพันธ์แผนงาน โครงการ กิจกรรมต่าง ๆ แม้กระทั่งความสำเร็จของหน่วยงาน เผยแพร่ผ่านช่องทางต่าง ๆ ให้สาธารณชนรับทราบข้อมูลข่าวสารที่เป็นปัจจุบัน

4.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสร้างกลไกความร่วมมือระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ชุมชน หน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร และด้านการบริหารงานทั่วไป

4.3 ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องส่งเสริมความร่วมมือ และร่วมสร้างเป้าหมายในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในทุกมิติ ร่วมกับหัวหน้าส่วนราชการ ครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อร่วมคิด ร่วมพัฒนา ร่วมติดตาม แก้ไข ปรับปรุงการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ

4.4 ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดมทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จากเครือข่ายการศึกษาทุกระดับ

5. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ตามมาตรฐานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร

“มาตรฐานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านนี้ถือว่ามีสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นการส่งเสริมการพัฒนาการของผู้เรียนในทุกด้าน สิ่งสำคัญคือผู้รับผิดชอบในการจัดการศึกษาจะต้องนำแนวทางการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 มาเป็นหลักสำคัญในการดำเนินงาน หัวใจสำคัญในการดำเนินงานตามมาตรฐานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรคือ ครูผู้สอน ดังนั้นการส่งเสริมและพัฒนาครูในทุก ๆ ด้านจึงเป็นสิ่งที่จะต้องดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และเป็นระบบ ตลอดจนการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจให้กับครูและบุคลากรในระดับต่าง ๆ” (ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษา, 2564, สัมภาษณ์)

“ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องจัดประสบการณ์เรียนรู้ตามหลักสูตรปฐมวัย พ.ศ. 2560 โดยใช้รูปแบบการสอนมอนเตสซอรี (Montessori) เพื่อพัฒนาเด็กเล็กอายุ 2-5 ปี มุ่งส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา อีกทั้งส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามระดับอายุของเด็ก” (ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารงานการศึกษา, 2564, สัมภาษณ์)

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจ ด้านวิชาการสำหรับจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และออกแบบแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ของเด็กเล็กอย่างหลากหลายและเหมาะสมนำไปสู่การพัฒนาเด็กเล็กอย่างรอบด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา อีกทั้งสร้างภาคีเครือข่ายเพื่อดำเนินการสรรหาสื่อนวัตกรรม เทคโนโลยีการศึกษา มาใช้ในกระบวนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ต่อไป” (ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารสถานศึกษา, 2564, สัมภาษณ์)

“ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรรวมกลุ่มเครือข่ายดำเนินการภายใต้กลยุทธ์ PLC หรือ ย่อมาจาก Professional Learning Community ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยการร่วมมือร่วมใจกันของครู ผู้บริหาร และหน่วยงานการศึกษาที่เกี่ยวข้อง เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันร่วมกันพัฒนางานด้านวิชาการ การสร้างหลักสูตร การออกแบบแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ อีกทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะหน่วยงานต้นสังกัดต้องทำการนิเทศติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างต่อเนื่อง” (ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คนที่ 1, 2564, สัมภาษณ์)

“ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาในด้านวิชาการเพื่อพัฒนาหรือจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ โดยครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องมีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีความสอดคล้องกับหลักสูตรปฐมวัย พ.ศ. 2560 อีกทั้งออกแบบแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่หลากหลายและสามารถตอบสนองต่อพัฒนาการของเด็กเล็กอย่างรอบด้านและสมวัย” (ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คนที่ 2, 2564, สัมภาษณ์)

จากผลการวิเคราะห์แนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ตามมาตรฐานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ ดังนี้

5.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาใหม่มีความสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560

5.2 ครูและบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กร่วมกันออกแบบหน่วยการจัดประสบการณ์เรียนรู้ โดยสอดคล้ององค์ความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ภาษาและการสื่อสาร

5.3 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรนำการจัดประสบการณ์เรียนรู้รูปแบบมอนเตสซอรี (Montessori) มาปรับใช้ในการจัดกิจกรรมประสบการณ์เรียนรู้ เพื่อพัฒนาเด็กเล็กอย่างรอบด้าน และสมวัย ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา

5.4 สร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หรือ Professional Learning Community (PLC) ของครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ พัฒนาด้านวิชาการและสร้างสรรค์กิจกรรมตามหลักสูตรอย่างมีคุณภาพ

6. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ตามมาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

“ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีหลักการ แนวคิดสำคัญในการดำเนินงาน และการบริหารงบประมาณอย่างถูกต้องเหมาะสม เช่น การพัฒนาการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพของเดมมิง หรือที่เรียกว่า PDCA ประกอบด้วย การวางแผน การดำเนินงานตามแผน การประเมินผล และการปรับปรุงแก้ไขหรือการรายงานผล โดยในแต่ละขั้นตอนจะต้องมีการดำเนินงานที่เป็นระบบ ต่อเนื่อง เป็นปัจจุบัน มีงบประมาณ บุคลากร สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีต่าง ๆ มาสนับสนุนการดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จ” (ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษา, 2564, สัมภาษณ์)

“ต้องเริ่มด้วยการพัฒนาระบบบริหารจัดการด้วยการส่งเสริมการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม ในรูปแบบคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และมีระบบประกันคุณภาพภายในของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไปตามมาตรฐาน ปฏิบัติตามระเบียบ กฎหมาย หนังสือสั่งการที่กำหนดแนวทางให้ปฏิบัติ เช่น แนวทางจัดตั้ง ย้าย รวม ยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมถึงการบริหารงบประมาณต้องเป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยรายได้และการ

จ่ายเงินของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2562” (ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารงานการศึกษา, 2564, สัมภาษณ์)

“ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ชุมชน ผู้ปกครอง ให้ความสำคัญกับเป้าหมายเดียวกันในการจัดการศึกษา โดยใช้วงจรการบริหารงานคุณภาพ หรือ PDCA โดยสร้างความร่วมมือจากทุกฝ่ายในการร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ ร่วมประเมินผล และร่วมปรับปรุงแก้ไข รวมทั้งการบริหารจัดการงบประมาณ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำเป็นต้องมีกระบวนการตรวจสอบภายใน เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้องและให้เกิดความโปร่งใสตรวจสอบได้” (ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารงานการศึกษา, 2564, สัมภาษณ์)

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ ส่งเสริมการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วม ทั้งผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูและบุคลากรทางการศึกษามีการปฏิบัติงาน คิดค้นโครงการเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ของเด็กเล็กอย่างรอบด้านและสมวัย รวมถึงการบริหารงบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสามารถตรวจสอบได้” (ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คนที่ 1, 2564, สัมภาษณ์)

“การบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องยึดหลักวงจรการบริหารงานคุณภาพ หรือ PDCA ส่งเสริมให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูและบุคลากรทางการศึกษา ชุมชน ผู้ปกครอง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามามีบทบาทหน้าที่และส่วนร่วมสำคัญในการขับเคลื่อนการยกระดับการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพ รวมถึงการบริหารจัดการต้องสอดคล้องกับงบประมาณที่ได้รับนำไปสู่การพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรมและส่งผลต่อเด็กเล็กเป็นสำคัญ” (ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คนที่ 2, 2564, สัมภาษณ์)

จากผลการวิเคราะห์แนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ตามมาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ ดังนี้

6.1 ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีแนวคิดในการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ โดยยึดหลัก PDCA ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในรูปแบบคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

6.2 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำแผนการดำเนินงานด้านการศึกษาให้ครอบคลุมในระยะยาวทั้งด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร ด้านบริหารงานทั่วไป

6.3 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

6.4 ครูและบุคลากร คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ร่วมวางแผน คิดค้น โครงการหรือกิจกรรมที่ส่งเสริม สนับสนุน การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และการจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้แก่เด็กเล็กได้พัฒนาการครบ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา

6.5 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายใน เพื่อทำการตรวจสอบ ให้คำแนะนำ ติดตามการดำเนินงานด้านงบประมาณให้เป็นไปอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ หนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการอย่างโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้

บทที่ 5

บทสรุป

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ และแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม นักวิชาการศึกษา ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก รวมจำนวนทั้งสิ้น 70 คน ด้วยวิธีเก็บแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) โดยสถิติที่ใช้ คือ วิธีการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (μ) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ด้วยวิธีการสัมภาษณ์ สัมภาษณ์ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบกึ่งโครงสร้าง โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 5 คน โดยมีเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้ 1) ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญด้านการศึกษา หรือด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา หรือด้านการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยหรือศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2) มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านการศึกษา หรือการบริหารจัดการสถานศึกษา หรือการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยหรือศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ไม่น้อยกว่า 5 ปี 3) จบการศึกษาระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอก ด้านการศึกษาหรือการบริหารการศึกษา ผู้วิจัยได้นำเสนอโดยเรียงลำดับหัวข้อ ดังต่อไปนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่

ตอนที่ 1 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2559 จำนวน 6 ด้าน ประกอบด้วย 1) มาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2) มาตรฐานด้านบุคลากร 3) มาตรฐานด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย 4) มาตรฐานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร 5) มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วมและส่งเสริมสนับสนุน และ 6) มาตรฐานด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวมอยู่ระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านโดยเรียงลำดับมีค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ มาตรฐานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร รองลงมา คือ มาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วมและส่งเสริมสนับสนุน มาตรฐานด้านบุคลากร มาตรฐานด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย และมาตรฐานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ตามลำดับ

ทั้งนี้ สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวมอยู่ระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน โดยเรียงลำดับมีค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ มาตรฐานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร รองลงมา คือ มาตรฐานด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วมและส่งเสริมสนับสนุน มาตรฐานด้านบุคลากร มาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และมาตรฐานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ตามลำดับ

1.1 สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ตามมาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยภาพรวมอยู่ระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับ ดังนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบริหารจัดการงบประมาณอย่างโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ รองลงมา คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบริหารจัดการงบประมาณที่ได้รับการอุดหนุนจากกรมส่งเสริมปกครองท้องถิ่น

และปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ รวมถึงหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ดูแลเด็ก มีการปฏิบัติงานเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาสำหรับเด็กอย่างเหมาะสมตามวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการดำเนินงานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเป็นระบบชัดเจน ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริมกระบวนการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแบบมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนและคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทำหน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุน การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไปตามมาตรฐานอย่างมีคุณภาพ ตามลำดับ

ทั้งนี้สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ตามมาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยภาพรวมอยู่ระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับดังนี้ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการดำเนินงานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริมกระบวนการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแบบมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เท่ากัน รองลงมาคือ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ดูแลเด็ก มีการปฏิบัติงานเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาสำหรับเด็กอย่างเหมาะสมตามวัย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการบริหารจัดการงบประมาณที่ได้รับการอุดหนุนจากกรมส่งเสริมปกครองส่วนท้องถิ่น และปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ รวมถึงหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบริหารจัดการงบประมาณอย่างโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ เท่ากัน ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเป็นระบบชัดเจน และคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทำหน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไปตามมาตรฐานอย่างมีคุณภาพชัดเจน ตามลำดับ

1.2 สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ตามมาตรฐานด้านบุคลากร โดยภาพรวมอยู่ระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับ ดังนี้ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการกำกับดูแลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไปตามมาตรฐาน รองลงมาคือ ผู้บริหารและหัวหน้าส่วนราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรมเพื่อส่งเสริม

สนับสนุน การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการกำหนดนโยบายด้านการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างยั่งยืน ผู้ประกอบอาหารประกอบอาหารถูกสุขอนามัยตามหลักโภชนาการ อัตราส่วนของครูผู้ดูแลเป็นไปตามสัดส่วน (ครู: นักเรียน) 1: 10 ผู้บริหารและหัวหน้าส่วนราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการกำกับ ติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครู ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก และบุคลากร ได้รับการพัฒนาความรู้ ทักษะประจำสายงานอย่างต่อเนื่อง ภารโรงปฏิบัติหน้าที่รักษาความสะอาด ดูแลบำรุงอาคารสถานที่ และทรัพย์สินของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และครู ครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก มีคุณวุฒิด้านการศึกษาปฐมวัย ตามลำดับ

ทั้งนี้ สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ตามมาตรฐานด้านบุคลากร โดยภาพรวมอยู่ระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับ ดังนี้ ผู้บริหารและหัวหน้าส่วนราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการกำกับ ติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ประกอบอาหารประกอบอาหารถูกสุขอนามัยตามหลักโภชนาการ และภารโรงปฏิบัติหน้าที่รักษาความสะอาด ดูแลบำรุงอาคารสถานที่ และทรัพย์สินของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เท่ากัน รองลงมาคือ ผู้บริหารและหัวหน้าส่วนราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรมเพื่อส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการกำหนดนโยบายด้านการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างยั่งยืน อัตราส่วนของครูผู้ดูแลเด็กเป็นไปตามสัดส่วน (ครู: นักเรียน) 1: 10 ครู ครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก มีคุณวุฒิด้านการศึกษาปฐมวัย ครู ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก และบุคลากร ได้รับการพัฒนาความรู้ ทักษะประจำสายงานอย่างต่อเนื่อง และผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการกำกับดูแลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไปตามมาตรฐาน ตามลำดับ

1.3 สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ตามมาตรฐานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย โดยภาพรวมอยู่ระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับดังนี้ คือศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีอาคารเรียนมั่นคง แข็งแรงมีความปลอดภัยต่อเด็กเล็กและอยู่ในสภาพพร้อมใช้งานเสมอ รองลงมาคือศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ไม่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงอันตรายและห่างจากสภาพแวดล้อมที่เป็นมลพิษ ภูมิทัศน์ สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกอาคารของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีความ

เหมาะสมและเอื้อต่อการทำกิจกรรมการเรียนรู้ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการฝึกซ้อมเพื่อเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ฉุกเฉิน และอันตรายต่าง ๆ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการกำหนดมาตรการป้องกันการแพร่กระจายของโรคติดต่อเพื่อส่งเสริมสุขภาพอนามัยให้แก่เด็กเล็ก และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการกำหนดมาตรการป้องกันความปลอดภัยในชีวิตให้แก่เด็กเล็กตามลำดับ

ทั้งนี้ สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ตามมาตรฐานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย โดยภาพรวมอยู่ระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด โดยเรียงลำดับ ดังนี้ ภูมิทัศน์สภาพแวดล้อม ทั้งภายในและภายนอกอาคารของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีความเหมาะสม และเอื้อต่อการทำกิจกรรมการเรียนรู้ รองลงมาคือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงอันตรายและห่างจากสภาพแวดล้อมที่เป็นมลพิษ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการกำหนดมาตรการป้องกันการแพร่กระจายของโรคติดต่อเพื่อส่งเสริมสุขภาพ อนามัย ให้แก่เด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีอาคารเรียนมั่นคง แข็งแรง มีความปลอดภัยต่อเด็กเล็กและอยู่ในสภาพพร้อมใช้งานเสมอ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการกำหนดมาตรการป้องกันความปลอดภัยในชีวิตให้แก่เด็กเล็ก และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการฝึกซ้อมเพื่อเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ฉุกเฉิน และอันตรายต่าง ๆ ตามลำดับ

1.4 สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ตามมาตรฐานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยมาก โดยเรียงลำดับ ดังนี้ หลักสูตรสถานศึกษามีความสอดคล้องบริบทของสังคม วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาเด็กเล็กอย่างรอบด้านและสมวัย ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา เท่ากัน รองลงมาคือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยเป็นแนวทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ครูและบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดหาหรือสร้างสื่อนวัตกรรมมาใช้เพื่อการจัดประสบการณ์เรียนรู้และส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้รับการนิเทศติดตามและประเมินผลการดำเนินงานจากหน่วยงานต้นสังกัดอย่างต่อเนื่อง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีหน่วยการจัดการเรียนรู้รวมถึงแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับเด็กอายุ 2 ปี และอายุ 3-5 ปี ตามลำดับ

ทั้งนี้ สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ตามมาตรฐานด้านวิชาการ

และกิจกรรมตามหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด โดยเรียงลำดับ ดังนี้ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาเด็กเล็กอย่างรอบด้านและสมวัย ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา รองลงมาคือ ครูและบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการจัดหาหรือสร้างสื่อนวัตกรรมมาใช้เพื่อการจัดประสบการณ์เรียนรู้ และส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย เป็นแนวทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้รับการนิเทศติดตามและประเมินผลการดำเนินงานจากหน่วยงานต้นสังกัดอย่างต่อเนื่อง เท่ากัน และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีหน่วยการจัดการเรียนรู้ รวมถึงแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ สำหรับเด็กอายุ 2 ปี และอายุ 3-5 ปี และหลักสูตรสถานศึกษามีความสอดคล้องบริบทของสังคม วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ตามลำดับ

1.5 สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วมและส่งเสริมสนับสนุน โดยภาพรวมอยู่ระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด โดยเรียงลำดับคือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการส่งเสริมความสัมพันธ์กับชุมชนโดยให้ครอบครัว ชุมชน และทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รองลงมาคือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่งเสริมให้บุคคล ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา แผนพัฒนาการศึกษา โครงการและกิจกรรมพัฒนาต่าง ๆ และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดประชุมคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อร่วมวางแผน แก้ไขปัญหา ในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เท่ากัน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการทำงานเชิงบูรณาการร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการระดมทรัพยากรเพื่อสนับสนุนและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามลำดับ

ทั้งนี้ สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ตามมาตรฐานด้านการมีส่วนร่วมและส่งเสริมสนับสนุน โดยภาพรวมอยู่ระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด โดยเรียงลำดับคือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการส่งเสริมความสัมพันธ์กับชุมชน โดยให้ครอบครัว ชุมชน และทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รองลงมาคือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดประชุมคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อร่วมวางแผน แก้ไขปัญหา ในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการทำงานเชิงบูรณาการร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่น องค์การเอกชน องค์การวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการระดมทรัพยากรเพื่อสนับสนุนและพัฒนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่งเสริมให้บุคคล ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา แผนพัฒนาการศึกษา โครงการและกิจกรรมพัฒนาต่าง ๆ ตามลำดับ

1.6 สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ มาตรฐานด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยภาพรวมอยู่ระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยมาก โดยเรียงลำดับคือ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริม สนับสนุน ความร่วมมือของเครือข่าย ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ระดับภาค เพื่อพัฒนาเด็กเล็ก รองลงมาคือ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จัดทำแผนงาน โครงการ กิจกรรมส่งเสริม สนับสนุน เครือข่ายในการพัฒนาครูและบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริม สนับสนุน การจัดตั้งเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ระดับภาค องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการสนับสนุนงบประมาณ บุคลากร วัสดุ อุปกรณ์ และสถานที่ในการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ และกิจกรรม องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสู่การเป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริมเครือข่ายในการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีคุณภาพ และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริม สนับสนุนการจัดประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้สำหรับผู้บริหารและหัวหน้าส่วนราชการองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ครู ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก และบุคลากรทางการศึกษาระหว่างองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานภายนอกทุกภาคส่วนตามลำดับ

ทั้งนี้ สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ตามมาตรฐานด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยภาพรวมอยู่ระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าทุกข้อมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด โดยเรียงลำดับคือ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริม สนับสนุน การจัดตั้งเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ระดับภาค รองลงมาคือ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริม สนับสนุนการจัดประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้สำหรับผู้บริหารและหัวหน้าส่วนราชการองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ครู ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก และบุคลากรทางการศึกษาระหว่างองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานภายนอก ทุกภาคส่วน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการสนับสนุนงบประมาณ บุคลากร วัสดุ

อุปกรณ์ และสถานที่ในการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการและกิจกรรม และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสู่การเป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบ เท่ากัน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำแผนงาน โครงการ กิจกรรมส่งเสริม สนับสนุนเครือข่ายในการพัฒนาครูและบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริม สนับสนุนความร่วมมือของเครือข่าย ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ระดับภาค เพื่อพัฒนาเด็กเล็ก เท่ากัน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริมเครือข่ายในการพัฒนาครู และบุคลากรให้มีคุณภาพ ตามลำดับ

2. การวิเคราะห์ลำดับความต้องการจำเป็น ในการพัฒนาการบริหารจัดการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวมมีค่า $PNI_{Modified} = 0.23$ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ลำดับที่ 1 มาตรฐานด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ($PNI_{Modified} = 0.27$) ลำดับที่ 2 มาตรฐานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ($PNI_{Modified} = 0.26$) ลำดับที่ 3 มาตรฐานด้านบุคลากร ($PNI_{Modified} = 0.24$) ลำดับที่ 4 มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วมและส่งเสริมสนับสนุน ($PNI_{Modified} = 0.23$) ลำดับที่ 5 มาตรฐานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ($PNI_{Modified} = 0.21$) และลำดับที่ 6 มาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($PNI_{Modified} = 0.20$) ตามลำดับ

ขั้นตอนที่ 2 แนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า

1. มาตรฐานด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กเล็ก ได้แก่

1.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หรือ Professional Learning Community (PLC) รูปแบบ Onsite และ Online เพื่อร่วมพัฒนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การดำเนินงานด้านการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริม สนับสนุน ครูและบุคลากรทางการศึกษา เข้าร่วมการประชุม อบรม สัมมนา ร่วมกับเครือข่ายการศึกษาระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับภาค

1.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสร้างเครือข่ายทางการศึกษาเชิงพื้นที่ร่วมกับ ชุมชน สถานศึกษาทุกสังกัด หน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง ในพื้นที่ตำบล อำเภอ หรือจังหวัด เพื่อร่วมสร้างแนวทางการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสู่มาตรฐาน

2. มาตรฐานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ได้แก่

2.1 ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและบุคลากรร่วมกำกับ ดูแล สำรวจ ตรวจสอบ สภาพอาคารสถานที่และดำเนินการจัดทำแผนปรับปรุง พัฒนา อาคารสถานที่ให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานเสมอ

2.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดหางบประมาณในการก่อสร้าง ต่อเติมปรับปรุง อาคารเรียน ห้องเรียน ให้มีโครงสร้างแข็งแรง และรองรับกับจำนวนเด็กเล็ก อย่างเพียงพอ

2.3 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรสร้างแหล่งเรียนรู้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน เพื่อส่งเสริมประสบการณ์เรียนรู้แก่เด็กเล็กทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา

2.4 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสร้างกลไกความร่วมมือระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและชุมชน ผู้ปกครอง ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา ปรับปรุงภูมิทัศน์ให้มีความร่มรื่น สวยงาม เชื้อต่อการจัดประสบการณ์เรียนรู้ของเด็กเล็ก เช่น การสร้างสนามเด็กเล่นสร้างปัญญา การสร้างสวนเศรษฐกิจพอเพียง การจัดมุมการศึกษาหรือมุมประสบการณ์ต่าง ๆ

2.5 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กร่วมมือกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบลในการให้ความรู้แก่ครูและบุคลากร ผู้ปกครอง และเด็กเล็ก ในการดูแลสุขภาพอนามัยอย่างถูกต้องเหมาะสม อีกทั้งมีมาตรการป้องกันโรคติดต่อ มาตรการป้องกันอันตราย พร้อมทั้งมีการฝึกซ้อมการหลบภัยเมื่อเกิดภาวะฉุกเฉินที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อบุตรหลานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

3. มาตรฐานด้านบุคลากร ได้แก่

3.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการจัดทำแผนอัตรากำลังที่ตอบสนองต่อการบริหารจัดการตามขอบเขตภาระงาน โดยมีการวิเคราะห์ภาระงาน วางอัตรากำลังการสรรหา บรรจุ แต่งตั้ง อย่างถูกต้องเหมาะสม

3.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการสรรหาครู ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เพียงพอเป็นไปตามอัตราส่วน ครู: นักเรียน (1: 10) รวมถึงดำเนินการสรรหาบุคลากรที่สนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีจำนวนที่เพียงพอต่อภาระงาน เช่น ภารโรง พนักงานทำความสะอาด และผู้ประกอบอาหาร

3.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรส่งเสริมกระบวนการทำงานของบุคลากรทุกระดับแบบมีส่วนร่วมโดยยึดหลัก 4ร. ได้แก่ ร่วมใจบุคลากร ร่วมคิดวางแผน ร่วมปฏิบัติ และร่วมรับผลประโยชน์

3.4 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรส่งเสริมให้บุคลากรได้รับการพัฒนาตนเองในสายงานที่ปฏิบัติ เพื่อพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ สร้างทักษะ และความชำนาญ

3.5 ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเสริมสร้างขวัญกำลังใจแก่บุคลากรในการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ เช่นการชมเชย การให้รางวัล การจัดสวัสดิการที่เหมาะสม และการให้โอกาสความก้าวหน้าในสายอาชีพ

4. มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วมและส่งเสริมสนับสนุน ได้แก่

4.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต้องพัฒนาระบบการสื่อสารให้มีช่องทางการสื่อสารที่หลากหลายและมีประสิทธิภาพ อีกทั้งประชาสัมพันธ์แผนงาน โครงการ กิจกรรมต่าง ๆ แม้กระทั่งความสำเร็จของหน่วยงาน เผยแพร่ผ่านช่องทางต่าง ๆ ให้สาธารณชนรับทราบข้อมูลข่าวสารที่เป็นปัจจุบัน

4.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสร้างกลไกความร่วมมือระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ชุมชน หน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร และด้านการบริหารงานทั่วไป

4.3 ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องส่งเสริมความร่วมมือ และร่วมสร้างเป้าหมายในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในทุกมิติ ร่วมกับหัวหน้าส่วนราชการ ครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อร่วมคิด ร่วมพัฒนา ร่วมติดตาม แก้ไข ปรับปรุงการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ

4.4 ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดมทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จากเครือข่ายการศึกษาทุกระดับ

5. มาตรฐานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ได้แก่

5.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาใหม่มีความสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560

5.2 ครูและบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กร่วมกันออกแบบหน่วยการจัดการประสบการณ์เรียนรู้ โดยสอดคล้ององค์ความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ภาษาและการสื่อสาร

5.3 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรนำการจัดการประสบการณ์เรียนรู้รูปแบบมอนเตสซอรี (Montessori) มาปรับใช้ในการจัดกิจกรรมประสบการณ์เรียนรู้ เพื่อพัฒนาเด็กเล็กอย่างรอบด้านและสมวัย ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา

5.4 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หรือ Professional Learning Community (PLC) ของครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ พัฒนาด้านวิชาการและสร้างสรรค์กิจกรรมตามหลักสูตรอย่างมีคุณภาพ

6. มาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้แก่

6.1 ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีแนวคิดในการดำเนินงาน อย่างเป็นระบบโดยยึดหลัก PDCA ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในรูปแบบคณะกรรมการบริหาร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

6.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำแผนการดำเนินงานด้านการศึกษา ให้ครอบคลุมในระยะยาวทั้งด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร ด้านบริหารงานทั่วไป

6.3 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

6.4 ครูและบุคลากร คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ร่วมวางแผน คิดค้น โครงการหรือกิจกรรมที่ส่งเสริม สนับสนุน การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และการจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้แก่เด็กเล็กได้พัฒนาการครบ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา

6.5 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายใน เพื่อทำการตรวจสอบ ให้คำแนะนำ ติดตามการดำเนินงานด้านงบประมาณให้เป็นไป อย่างถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ หนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องดำเนินการอย่างโปร่งใส สามารถ ตรวจสอบได้

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยสภาพและแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่

สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวมอยู่ระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณาทางด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ มาตรฐานด้านวิชาการและกิจกรรม ตามหลักสูตร รองลงมาคือ มาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มาตรฐาน ด้านการมีส่วนร่วมและส่งเสริมสนับสนุน มาตรฐานด้านบุคลากร มาตรฐานด้านการส่งเสริม

เครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย และมาตรฐานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ตามลำดับ และสภาพที่พึงประสงค์ โดยภาพรวมอยู่ระดับมากที่สุดทุกด้าน เมื่อพิจารณารายด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ มาตรฐานด้านวิชาการและกิจกรรม ตามหลักสูตร รองลงมา คือ มาตรฐานด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วมและส่งเสริมสนับสนุน มาตรฐานด้านบุคลากร มาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และมาตรฐานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ตามลำดับ ทั้งนี้เพราะปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเริ่มให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยมุ่งเน้นให้เด็กเล็กได้รับการพัฒนาอย่างรอบด้านและสมวัย และต้องการยกระดับการบริหารจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ บุคคล และบริหารงานทั่วไป รวมถึงส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หัวหน้าส่วนราชการ ครูและบุคลากรทางการศึกษา และคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้รับการพัฒนาตนเอง ให้มีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างมีคุณภาพ ตามมาตรฐานทั้ง 6 ด้าน ซึ่งสอดคล้องกับ จริลักษ์ณ์ รัตนพันธ์ (2558) ได้กล่าวถึงภารกิจในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย เน้นที่การเตรียมความพร้อมและส่งเสริมพัฒนาการสำหรับเด็กอายุ 2-5 ปี ให้เกิดวุฒิภาวะทางกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา อย่างสมวัยและเต็มตามศักยภาพ เช่นเดียวกับ ฐานมาศ สมวรรณ (2559) ได้การทำวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการตามมาตรฐานการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา พบว่าการบริหารจัดการตามมาตรฐาน ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ด้านวิชาการและกิจกรรม ตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วมและส่งเสริมสนับสนุนจากทุกภาคส่วน และด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1.1 มาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า สภาพปัจจุบัน โดยภาพรวมอยู่ระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบริหารจัดการ งบประมาณอย่างโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ แสดงให้เห็นว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ความสำคัญต่อการบริหารจัดการงบประมาณ และมีการบริหารงบประมาณที่ได้รับ อย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด อีกทั้งเปิดเผยแหล่งที่มาและการใช้จ่ายงบประมาณ อย่างโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับ อภิญา คำวงษ์ (2559) ได้การทำวิจัยเรื่อง ศึกษาสภาพการดำเนินงานและ

แนวทางการบริหารจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา พบว่า สภาพการบริหารจัดการ บริหารจัดการโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สภาพการบริหาร จัดการสูงสุด คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการนำเงินรายได้ของสถานศึกษาไปจัดสรรเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาใน สถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สอดคล้องกับ ประหยัด สวัสดิ์พูน (2560) ได้ทำ การวิจัยเรื่อง แนวทางการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอ นางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการมีการ ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

สำหรับสภาพที่พึงประสงค์ โดยภาพรวมอยู่ระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการดำเนินงานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริมกระบวนการ ดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแบบมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน แสดงให้เห็นว่า ศูนย์พัฒนา เด็กเล็กมีความต้องการพัฒนาการดำเนินงานให้เป็นไปตามมาตรฐานการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 ด้านให้มีประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพ และมีความต้องการให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องส่งเสริมสนับสนุน การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนอย่างเป็นระบบ ในการจัดการศึกษา ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสู่มาตรฐาน สอดคล้องกับ ลภัตสา นราพงษ์ (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิ พบว่า สภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัด ชัยภูมิ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

1.2 มาตรฐานด้านบุคลากร พบว่า สภาพปัจจุบัน โดยภาพรวมอยู่ระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการกำกับดูแลการดำเนินงานของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไปตามมาตรฐาน แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้ที่มิบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการ และส่งเสริมสนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการ จัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประภาพรธรรม ไชยวงษ์ (2551) กล่าวว่า ปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญ คือ ผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้มีวิสัยทัศน์ รวมถึงเห็นความสำคัญของการศึกษา มีการบริหารงานอย่างต่อเนื่อง และมีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถทางการศึกษา

สำหรับสภาพที่พึงประสงค์ โดยภาพรวมอยู่ระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารและหัวหน้าส่วนราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการกำกับ ติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ประกอบอาหารประกอบอาหาร ถูกสุขอนามัยตามหลักโภชนาการ และภาครองปฏิบัติหน้าที่รักษาความสะอาด ดูแลบำรุงอาคารสถานที่และทรัพย์สินของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แสดงให้เห็นว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องดำเนินการสรรหาบุคลากรที่ทำหน้าที่ นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมถึงต้องพัฒนากระบวนการสรรหาผู้ประกอบอาหารที่มีคุณสมบัติในการประกอบอาหารและคำนึงถึงคุณค่าสารอาหารตามหลักโภชนาการเป็นสำคัญ อีกทั้งจัดหาภาครองที่ทำหน้าที่ในการรักษาความสะอาดและรักษาความปลอดภัยของเด็กเล็ก รวมทั้งบุคลากร ซึ่งสอดคล้องกับ มะลิวรรณ ภิรมย์รักษ์ (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดมหาสารคาม พบว่า สภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบุคลากร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่ามีแผนการจัดอัตรากำลังให้เหมาะสมตามนโยบายและแผนการจัดการศึกษาท้องถิ่น และมีการจัดทำหรือพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษารวมถึงมีการนิเทศการจัดประสบการณ์เรียนรู้ และยังสอดคล้องกับ ลภัตสา นราพงษ์ (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิ พบว่า สภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิ ด้านบุคลากร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีแผนการจัดอัตรากำลังที่เหมาะสม และหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีภาวะผู้นำรวมถึงความสามารถในการบริหารจัดการ

1.3 มาตรฐานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย พบว่าสภาพปัจจุบัน โดยภาพรวมอยู่ระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีอาคารเรียนมั่นคง แข็งแรง มีความปลอดภัยต่อเด็กเล็กและอยู่ในสภาพพร้อมใช้งานเสมอ อาจเนื่องจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นสถานที่ในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ จึงมีอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกอาคารที่มีความมั่นคง แข็งแรง และมีความเหมาะสมปลอดภัยแก่เด็กเล็ก ซึ่งสอดคล้องกับ อภิญา คำวังสีบ (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ศึกษาสภาพการดำเนินงานและแนวทางการบริหารจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา พบว่า สภาพการบริหารจัดการบริหารจัดการด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีอาคารมั่นคง แข็งแรง และปลอดภัยสำหรับเด็ก

สำหรับสภาพที่พึงประสงค์ โดยภาพรวมอยู่ระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ภูมิทัศน์สภาพแวดล้อม ทั้งภายในและภายนอกอาคารของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีความเหมาะสม และเอื้อต่อการทำกิจกรรมการเรียนรู้ แสดงให้เห็นว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความต้องการในการปรับปรุง ซ่อมแซม ต่อเติม อาคารและภูมิทัศน์ สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก ภายใน ให้มีความร่มรื่น สวยงาม เอื้อต่อการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กเล็ก นำไปสู่การพัฒนาเด็ก อย่างรอบด้านและสมวัย ซึ่งสอดคล้องกับ สถิติสำ นราพงษ์ (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิ พบว่า สภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัด ชัยภูมิ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะ การจัดพื้นที่ใช้สอยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีความสะอาด ปลอดภัย และเพียงพอ เหมาะสมกับการทำกิจกรรมของเด็กเล็ก

1.4 มาตรฐานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร พบว่า สภาพปัจจุบัน โดยภาพรวมอยู่ระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหลักสูตรสถานศึกษามีความสอดคล้องบริบท ของสังคม วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดประสบการณ์ เพื่อพัฒนาเด็กเล็กอย่างรอบด้านและสมวัย ได้แก่ด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และ สติปัญญา แสดงให้เห็นว่า การจัดการศึกษาสำหรับเด็กเล็ก เป็นภารกิจสำคัญของศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงมีการจัดทำหลักสูตรที่และแผนการ จัดประสบการณ์เรียนรู้มีความเหมาะสม และสอดคล้องกับบริบทของด้านวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น อีกทั้งมุ่งเน้นการพัฒนาเด็กเล็กทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างรอบด้านและสมวัย ซึ่งสอดคล้องกับ ประหยัด สวัสดิ์พิบูล (2560) ได้ทำการ วิจัยเรื่อง แนวทางการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอ นางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานด้านวิชาการและกิจกรรม ตามหลักสูตร มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดกิจกรรม ประจำวัน เช่น กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมสร้างสรรค์ เล่นตามฐาน กิจกรรมเสริม ประสบการณ์ และครูผู้ดูแลเด็กปฏิบัติหน้าที่แสดงถึงการให้ความรัก ดูแล เอาใจใส่

1.5 มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วมและส่งเสริมสนับสนุน พบว่า สภาพปัจจุบัน โดยภาพรวมอยู่ระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการส่งเสริมความสัมพันธ์ กับชุมชนโดยให้ครอบครัว ชุมชน และทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก แสดงให้เห็นว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ความสำคัญการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แสดงความคิดเห็น และการเข้ามามีบทบาทในการบริหารจัดการ

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ อนุสัญญา คำว่างส์บ (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ศึกษาสภาพการดำเนินงานและแนวทางการบริหารจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา พบว่า สภาพของการดำเนินงานด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสร้างเครือข่ายกับชุมชน การสื่อสารระหว่างผู้ปกครอง และจัดทำป้ายนิเทศให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง สอดคล้องกับ ประหยัด สวัสดิ์พิพน (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่าสภาพการบริหารจัดการสูงสุด คือ ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ปกครอง มีการร่วมมือในการจัดกิจกรรมในโอกาสต่าง ๆ

สำหรับสภาพที่พึงประสงค์ โดยภาพรวมอยู่ระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการส่งเสริมความสัมพันธ์กับชุมชนโดยให้ครอบครัว ชุมชน และทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แสดงให้เห็นว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องการพัฒนา ส่งเสริม สนับสนุนการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายเพิ่มมากขึ้นเพื่อพัฒนาเด็กเล็กร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับ เบญจพร ต่ำคำดี (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย พบว่า สภาพที่พึงประสงค์ การดำเนินงานโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดกิจกรรมร่วมกับผู้ปกครองและชุมชนเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครอง ชุมชนอย่างต่อเนื่อง

1.6 มาตรฐานด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย พบว่า สภาพปัจจุบัน โดยภาพรวมอยู่ระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริม สนับสนุนความร่วมมือของเครือข่าย ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ระดับภาค เพื่อพัฒนาเด็กเล็ก แสดงให้เห็นว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการดำเนินการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเครือข่ายในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ระดับภาค ซึ่งสอดคล้องกับ ประหยัด สวัสดิ์พิพน (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า สภาพการบริหารจัดการด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดทำแผน และแต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่ายพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

สำหรับสภาพที่พึงประสงค์ โดยภาพรวมอยู่ระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริม สนับสนุนการจัดตั้งเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ระดับภาค แสดงให้เห็นว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความต้องการ

จัดตั้งเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขึ้นเพื่อการยกระดับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพตามมาตรฐานร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับ เบญจพร ต่ำคำดี (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย พบว่า สภาพที่พึงประสงค์ การดำเนินงานโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการวางแผนงานในการสร้างเครือข่ายร่วมกับหน่วยงานอื่น

2. การวิเคราะห์ลำดับความต้องการจำเป็น ในการพัฒนาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ลำดับที่ 1 มาตรฐานด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ลำดับที่ 2 มาตรฐานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ลำดับที่ 3 มาตรฐานด้านบุคลากร ลำดับที่ 4 มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วมและส่งเสริมสนับสนุน ลำดับที่ 5 มาตรฐานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร และลำดับที่ 6 มาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าสภาพความต้องการจำเป็นของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นสิ่งสำคัญที่ต้องดำเนินการแก้ไข อาจเนื่องจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดำเนินการบริหารจัดการตามแนวทางและนโยบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่ง ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ครูและบุคลากรทางการศึกษา ยังไม่สามารถส่งเสริมการสร้างเครือข่ายในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในระดับต่าง ๆ ได้อย่างเป็นรูปธรรม อีกทั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแต่ละแห่งยังขาดการพัฒนา ปรับปรุงสถานที่เพื่อรองรับการจัดประสบการณ์เรียนรู้ของเด็กให้มีความเหมาะสมและเอื้อต่อการจัดประสบการณ์เรียนรู้ ซึ่งมีมาตรการป้องกันอันตรายหรือโรคติดต่อที่ไม่ครอบคลุมชัดเจน รวมถึงยังขาดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ 4 ฝ่าย ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร และด้านงานทั่วไป และยังไม่เปิดโอกาสให้ชุมชนหรือหน่วยงาน องค์กรต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเป็นระบบ ทำให้การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กยังไม่เป็นไปตามมาตรฐานเท่าที่ควร ดังนั้นต้องมีการแก้ไขปรับปรุงสภาพดังกล่าว โดยการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนอย่างเป็นระบบ และพัฒนาการดำเนินงานสู่มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 6 ด้าน อย่างมีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ วิภาพร ศรีพงษ์ ยิ่ง (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรบริหารส่วนตำบลแก้ง อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม พบว่า แนวทางการพัฒนาการ

ดำเนินการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการประเมินคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด และส่งบุคลากรเข้าอบรมปีละ 2 ครั้ง ควรจัดพื้นที่ใช้สอย ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีความสะอาด ปลอดภัย ควรจัดให้มีการอบรมบุคลากรเรื่องการ จัดทำหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และจัดให้มีการนิเทศการศึกษา ควรเปิดโอกาสให้ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมและแสดงความคิดเห็น ในเรื่องการจัดการศึกษา และควรมีการประชุม ร่วมกับหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อกำหนดวางแผนความร่วมมือในการสร้างเครือข่ายการพัฒนา เด็กปฐมวัย ซึ่งสอดคล้องกับ เบญจพร ต้าคำดี (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหาร จัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัด เชียงราย พบว่า แนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ดังนี้ 1) แนวทางด้านการบริหารจัดการ ควรแต่งตั้งบุคลากรที่รับผิดชอบงานให้ชัดเจน มีการวางแผน นำแผนไปสู่การดำเนินงาน ตามขั้นตอน และประเมินติดตามอย่างเป็นระบบ 2) แนวทางด้านบุคลากร ควรมีการจัดทำ แผนงานบุคลากรกำหนดอัตราส่วนของครูต่อเด็กปฐมวัยเพียงพอต่อการจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 3) แนวทางด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ส่งเสริมให้มี การวางแผนฝึกซ้อมป้องกันอุบัติเหตุ และรักษาความปลอดภัย 4) แนวทางด้านวิชาการและ กิจกรรมตามหลักสูตร ส่งเสริมให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา และมีการ ปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ มีกระบวนการนิเทศ กำกับ ติดตามประเมินผลการใช้แผน จัดประสบการณ์เป็นระยะอย่างสม่ำเสมอ 5) แนวทางด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุน จากทุกภาคส่วน จัดให้มีการประชุมวางแผนร่วมกันระหว่างครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และ คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อปรึกษาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา 6) แนวทาง ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย มีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบประสาน ดำเนินงาน เครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ขั้นตอนที่ 2 แนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ดังนี้

1. มาตรฐานด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

สำหรับแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการมาตรฐานด้านส่งเสริมเครือข่าย การพัฒนาเด็กปฐมวัย คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อร่วมพัฒนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินงานด้านการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรส่งเสริม สนับสนุน ครูและบุคลากร ทางการศึกษาให้เข้าร่วมการประชุม อบรม สัมมนา ร่วมกับเครือข่ายการศึกษาระดับอำเภอ

ระดับจังหวัด และระดับภาค และสร้างเครือข่ายทางการศึกษาเชิงพื้นที่ ร่วมกับชุมชน สถานศึกษาทุกสังกัด หน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง ในพื้นที่ตำบล อำเภอ หรือจังหวัด เพื่อร่วมสร้างแนวทางการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสู่มาตรฐาน ซึ่งสอดคล้องกับ ฐานมาศ สมวรรณ (2559) ได้การทำวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการตามมาตรฐาน การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอแม่ใจ จังหวัด พะเยา พบว่า ควรมีการจัดตั้งเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในระดับจังหวัด และสอดคล้องกับ เบญจพร ต่ำคำดี (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทาง การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย พบว่า ควรส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย มีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบ ประสาน ดำเนินงานเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2. มาตรฐานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย

สำหรับแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการมาตรฐานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย คือ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและบุคลากร ร่วมกำกับดูแล สำรวจ ตรวจสอบ สภาพอาคารสถานที่ ดำเนินการจัดทำแผน รวมถึงจัดหา งบประมาณในการปรับปรุง พัฒนา อาคารสถานที่ ให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานเสมอ พร้อมทั้งสร้างกลไกความร่วมมือระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและชุมชน ผู้ปกครอง ให้เข้ามา มีส่วนร่วมในการพัฒนา ปรับปรุงภูมิทัศน์ และสร้างแหล่งเรียนรู้ทั้งในห้องเรียนและ นอกห้องเรียน เช่น การสร้างสนามเด็กเล่นสร้างปัญญา การสร้างสวนเศรษฐกิจพอเพียง การจัดมุมการศึกษาหรือมุมประสบการณ์ต่าง ๆ อีกทั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กร่วมกับโรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพประจำตำบลมีมาตรการป้องกันโรคติดต่อ ให้ความรู้แก่ครูและบุคลากร ผู้ปกครอง และเด็กเล็ก ในการดูแลสุขภาพอนามัย และมีมาตรการป้องกันอันตราย พร้อมทั้ง ฝึกซ้อมการหลบภัยเมื่อเกิดภาวะฉุกเฉิน ซึ่งสอดคล้องกับ วิภาพร ศรีพงษ์ยั้ง (2561) ได้ทำ การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหาร ส่วนตำบลแก้ง อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ควรจัดพื้นที่ใช้สอยภายในศูนย์พัฒนา เด็กเล็กให้มีความสะอาด และปลอดภัย และสอดคล้องกับ เบญจพร ต่ำคำดี (2562) ได้ทำ การวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นในอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย พบว่า ควรส่งเสริมให้มีการวางแผน ฝึกซ้อมป้องกันอุบัติเหตุ และรักษาความปลอดภัย

3. มาตรฐานด้านบุคลากร

สำหรับแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานด้านบุคลากร คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการจัดทำแผนอัตรากำลังที่สอดคล้องกับการบริหารจัดการตามขอบเขตภาระงาน ทำการสรรหา บรรจุ แต่งตั้ง อย่างถูกต้องเหมาะสม และจัดสรรครู ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เพียงพอ เป็นไปตามอัตราส่วน ครู: นักเรียน (1: 10) รวมถึงดำเนินการสรรหาบุคลากรอื่นให้มีจำนวนเพียงพอ เช่น ภารโรง พนักงานทำความสะอาด และผู้ประกอบอาหาร อีกทั้งส่งเสริมกระบวนการทำงานของบุคลากรทุกระดับแบบมีส่วนร่วมโดยยึดหลัก 4ร. ได้แก่ ร่วมใจบุคลากร ร่วมคิดวางแผน ร่วมปฏิบัติ และร่วมรับผลประโยชน์ ส่งเสริมให้บุคลากรได้รับการพัฒนาตนเอง ในสายงานที่ปฏิบัติในการเข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนา เพื่อพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ สร้างทักษะ และความชำนาญ อีกทั้งผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเสริมสร้างขวัญ กำลังใจแก่บุคลากร ในการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ เช่นการชมเชยการให้รางวัล การจัดสวัสดิการที่เหมาะสม และการให้โอกาสความก้าวหน้าในสายอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับ อภิญา คำวงศ์ (2559) ได้การวิจัยเรื่อง ศึกษาสภาพการดำเนินงานและแนวทางการบริหารจัดการการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา พบว่า ควรจัดบุคลากรเหมาะสมกับงานที่รับผิดชอบและเหมาะสมกับคุณวุฒิ ควรมีการจัดอบรมเพิ่มทักษะในการปฏิบัติหน้าที่ สอดคล้องกับ วิภาพร ศรีพงษ์ยิ่ง (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลแก้ง อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ควรมีการส่งบุคลากรหรือครูผู้ดูแลเด็กเข้าการอบรมปีละ 2 ครั้ง

4. มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วมและส่งเสริมสนับสนุน

สำหรับแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการมาตรฐานด้านการมีส่วนร่วม และส่งเสริมสนับสนุน คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต้องพัฒนาระบบการสื่อสารให้มีช่องทางการสื่อสารที่หลากหลายและมีประสิทธิภาพ ประชาสัมพันธ์ แผนงาน โครงการ กิจกรรมต่าง ๆ แม้กระทั่งความสำเร็จของหน่วยงาน เผยแพร่ผ่านช่องทางต่าง ๆ ให้สาธารณชนรับทราบข้อมูลข่าวสารที่เป็นปัจจุบัน สร้างกลไกความร่วมมือระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ชุมชน หน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร และด้านการบริหารงานทั่วไป และร่วมสร้างเป้าหมายในการพัฒนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในทุกมิติร่วมกับหัวหน้าส่วนราชการ ครูและบุคลากรทางการศึกษา

เพื่อร่วมคิด ร่วมพัฒนา ร่วมติดตาม แก้ไข ปรับปรุงการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการระดมทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จากเครือข่ายการศึกษาทุกระดับ ซึ่งสอดคล้องกับ อภิญา คำวังสีบ (2559) ได้การทำวิจัยเรื่อง ศึกษาสภาพการดำเนินงานและแนวทางการบริหารจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา พบว่า ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมและให้การสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ และสอดคล้องกับ วิภาพร ศรีพงษ์ยิ่ง (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลเก็ง อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมและแสดงความคิดเห็นในเรื่องการจัดการศึกษา และควรมีการประชุมร่วมกับหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อกำหนดวางแผนความร่วมมือในการสร้างเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

5. มาตรฐานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร

สำหรับแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการมาตรฐานด้านวิชาการและ กิจกรรมตามหลักสูตร คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 รวมถึงครูและบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรร่วมกันออกแบบหน่วยการเรียนรู้ โดยสอดคล้ององค์ความรู้ ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ภาษาและการสื่อสาร นำรูปแบบ มอสมเตสซอริ (Montessori) มาปรับใช้ในการจัดกิจกรรมประสบการณ์เรียนรู้ เพื่อพัฒนา เด็กเล็กอย่างรอบด้านและสมวัย ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา รวมถึงสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หรือ Professional Learning Community (PLC) ของครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ พัฒนางานด้านวิชาการและ สร้างสรรค์กิจกรรมตามหลักสูตรอย่างมีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ อภิญา คำวังสีบ (2559) ได้การทำวิจัยเรื่อง ศึกษาสภาพการดำเนินงานและแนวทางการบริหารจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตอำเภอ ดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา พบว่า ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก ควรจัดสื่อการเรียนการสอน ที่ทันสมัยให้ตรงกับกิจกรรม สอดคล้องกับ วิภาพร ศรีพงษ์ยิ่ง (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลเก็ง อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ควรจัดให้มีการอบรมบุคลากรเรื่องการจัดทำ หลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และจัดให้มีการนิเทศการศึกษา และสอดคล้องกับ เบญจพร ต้าคำดี (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัด

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย พบว่า ส่งเสริมให้ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา และมีการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ มีกระบวนการนิเทศ กำกับ ติดตามประเมินผลการใช้แผนจัดประสบการณ์เป็นระยะ อย่างสม่ำเสมอ

6. มาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

สำหรับแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คือ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีแนวคิดในการดำเนินงานอย่างเป็นระบบโดยยึดหลัก PDCA ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในรูปแบบคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูและบุคลากรทางการศึกษาคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ร่วมวางแผน คิดค้น โครงการหรือกิจกรรมที่ส่งเสริม สนับสนุน การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และการจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้แก่ เด็กเล็กได้พัฒนาการครบ 4 ด้าน ได้แก่ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา มีการจัดทำแผนการดำเนินงานด้านการศึกษาให้ครอบคลุมในระยะยาวทั้งด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร ด้านบริหารงานทั่วไป เสริมสร้างระบบประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาที่มีคุณภาพ และทำการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในเพื่อทำการ ตรวจสอบ ให้คำแนะนำ ติดตามการดำเนินงานด้านงบประมาณให้เป็นไปอย่างถูกต้อง ตามกฎหมาย ระเบียบ หนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องอย่างโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ ซึ่งสอดคล้องกับ อนุสัญญา คำว่างสีบ (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ศักยภาพการดำเนินงาน และแนวทางการบริหารจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา พบว่า ควรให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ในการดำเนินงาน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอ และสอดคล้องกับ สภัตสา นราพงษ์ (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิ พบว่า ควรเน้นการเตรียม ความพร้อมให้เด็กได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยบูรณาการผ่านการเล่นทำกิจกรรมการเรียนรู้ 6 กิจกรรมหลัก

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้เสนอแนะในการ นำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. แนวทางในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ มาตรฐานด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรสร้างเครือข่ายทางการศึกษาเชิงพื้นที่ ร่วมกับชุมชน สถานศึกษาทุกสังกัด หน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ตำบล อำเภอ หรือจังหวัด เพื่อร่วมสร้างแนวทางการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสู่มาตรฐาน และส่งเสริม สนับสนุน ครูและบุคลากรทางการศึกษาสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อร่วมพัฒนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินงานด้านการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ร่วมกับเครือข่ายการศึกษาระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับภาค

2. แนวทางในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ มาตรฐานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและบุคลากรควรร่วมกำกับดูแลสำรวจ ตรวจสอบ สภาพอาคารสถานที่ และปรับปรุง พัฒนา ให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน รวมถึงสร้างกลไกความร่วมมือระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กชุมชน และผู้ปกครอง ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา ปรับปรุงภูมิทัศน์ และสร้างแหล่งเรียนรู้ อีกทั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กร่วมกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบลร่วมกำหนดมาตรการป้องกันโรคติดต่อ โดยให้ความรู้แก่ครูและบุคลากร ผู้ปกครอง และเด็กเล็ก ในการดูแลสุขภาพอนามัย และมีมาตรการป้องกันอันตราย พร้อมทั้งฝึกซ้อมการหลบภัยเมื่อเกิดภาวะฉุกเฉิน

3. แนวทางในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ มาตรฐานด้านบุคลากร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดทำแผนอัตรากำลังให้มีความเหมาะสม ส่งเสริมกระบวนการทำงานของบุคลากรทุกระดับแบบมีส่วนร่วมโดยยึดหลัก 4ร. ได้แก่ ร่วมใจบุคลากร ร่วมคิดวางแผนร่วมปฏิบัติ และร่วมรับผลประโยชน์ อีกทั้งส่งเสริมบุคลากรให้ได้รับการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ อีกทั้งผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเสริมสร้างขวัญกำลังใจแก่บุคลากร ในการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ เช่นการชมเชย การให้รางวัล การจัดสวัสดิการที่เหมาะสม และการให้โอกาสความก้าวหน้าในสายอาชีพ

4. แนวทางในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วมและส่งเสริม สนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรพัฒนาระบบการสื่อสารให้มีประสิทธิภาพ ประชาสัมพันธ์แผนงาน โครงการ กิจกรรมต่าง ๆ ที่ประสบความสำเร็จของ

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สร้างกลไกความร่วมมือระหว่าง ชุมชนหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป้าหมายในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กร่วมกันในทุกมิติ

5. แนวทางในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ มาตรฐานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 ออกแบบแผนจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้มีความหลากหลาย และสามารถพัฒนาเด็กเล็กอย่างรอบด้านและสมวัย รวมถึงสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หรือ Professional Learning Community (PLC)

6. แนวทางในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ มาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรส่งเสริมการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วมและเป็นระบบโดยยึดหลัก PDCA จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาให้ครอบคลุมทั้งด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร และด้านบริหารงานทั่วไป รวมถึงพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพ และทำการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในเพื่อให้การดำเนินงานด้านงบประมาณให้เป็นไปอย่างถูกต้อง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิสัยทัศน์ของผู้บริหารการศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมปกครองส่วนท้องถิ่น. (2559). **มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2559**. กรุงเทพฯ; โรงพิมพ์กรมส่งเสริมปกครอง
ส่วนท้องถิ่น.
- จรีลักษณ์ รัตนาพันธ์. (2558). **ภาระกิจในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก**.
สืบค้นเมื่อ 4 พฤษภาคม 2563, จาก [http://jareeluk.blogspot.com/2015/02/blog-
post.html](http://jareeluk.blogspot.com/2015/02/blog-post.html)
- ฐานมาศ สมวรรณ. (2559). **การบริหารจัดการตามมาตรฐานการดำเนินงานสถานพัฒนา
เด็กปฐมวัย ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอแม่ใจ**.
การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม., มหาวิทยาลัยพะเยา, พะเยา.
- ทรงสิริ วิชิรานนท์ และอรุณี อรุณเรือง. (2559). **การประเมินความต้องการจำเป็น
ในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร**. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ค.บ.,
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร, กรุงเทพมหานคร.
- เบญจพร ต่ำคำดี. (2562). **แนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย**.
การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม., มหาวิทยาลัยพะเยา, พะเยา.
- ปนัดดา ชัยพระคุณ. (2555). **การประเมินความต้องการจำเป็นในการฝึกปฏิบัติงานอภิบาล
ของบัณฑิต วิทยาลัยแสงธรรม**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยศิลปากร, ราชบุรี.
- ปรินทร์ ใจห้าว. (2560). **แนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลเมือง
ในจังหวัดชลบุรี**. วิทยานิพนธ์ บธ.ม., มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- ประหยัด สวัสดิ์พูน. (2560). **แนวทางการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ด., มหาวิทยาลัยราช
ภัฏบุรีรัมย์, บุรีรัมย์.
- ประภาพรชน ไชยวงษ์. (2551). **การกระจายอำนาจทางการศึกษาสู่องค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น**. วารสารการศึกษาไทย, 22-25.
- ฝายวาริ ประภาสวัต. (2555). **การประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาความสามารถ
ของผู้ดูแลเด็กด้านการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้**

- ของเด็กปฐมวัย.** วิทยานิพนธ์ กศ.ม., จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (2542). **ราชกิจจานุเบกษา.** 116(74ก). 6.
พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
พ.ศ. 2542. (2542). **ราชกิจจานุเบกษา.** 116(114ก). 6.
มลิวรรณ ภิรมย์รักษ์. (2561). **การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐาน
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม.**
วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2560 (2560). **ราชกิจจานุเบกษา.** 116 (40ก). 14.
ลภัส นราพงษ์. (2560). **แนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิ.** วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- วิภาพร ศรีพงษ์ยิ่ง. (2561). **แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย
องค์การบริหารส่วนตำบลแก้ง อำเภอมือทอง จังหวัดมหาสารคาม.**
วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- วิไลรักษ์ วันนิล. (2559). **การพัฒนาการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย:
กรณีสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยวัดบ้านฝาง องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแวง
อำเภอมือทองจังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด.** วิทยานิพนธ์ กศ.ม.,
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- ศิริดาว โพธิ์สิงห์. (2562). **การพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการตามเกณฑ์มาตรฐาน
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดมหาสารคาม.**
วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- ศิริพร อัจฉกษา. (2557). **การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาตนเองของครู
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนจังหวัด
ราชบุรี.** วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยศิลปากร, ราชบุรี.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). **แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-
2579.** กรุงเทพฯ; โรงพิมพ์บริษัท พรินทวาทกราฟฟิค จำกัด.
- สุภาพร อัจฉเดช. (2555). **องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการสนับสนุนช่วยเหลือการจัด
การศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ คณะกรรมาธิการ
การศึกษาสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 29. สืบค้นเมื่อ 4 พฤษภาคม 2563,
จาก <https://www.parliament.go.th/ewtcommittee/ewt/education/download/>**

article/article20121012133329.pdf

- อัษฎชลี หลักชัย. (2562). การพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.,
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- อภิัญญา คำวังสีบ. (2559). ศึกษาสภาพการดำเนินงานและแนวทางการบริหาร
จัดการศึกษาของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานการดำเนินงาน
สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ในเขตอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา.
การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม., มหาวิทยาลัยพะเยา, พะเยา.
- อรุโณทัย ภูนาขาว. (2561). คู่มือการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย ตามหลักสูตร
การศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560. อุดรธานี; สำนักงานศึกษาธิการ
จังหวัดอุดรธานี.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยพะเยา
UNIVERSITY OF PHAYAO

ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุนทร คล้ายอ่ำ
ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์
สถานที่ทำงาน วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา
2. ดร. วรชัย ภิรมย์
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านดอยหล่อ ระดับชำนาญการพิเศษ
สถานที่ทำงาน โรงเรียนบ้านดอยหล่อ
3. นางสุจิตรา อุปันนท์
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านแม่สาบ ระดับชำนาญการพิเศษ
สถานที่ทำงาน โรงเรียนชุมชนบ้านแม่สาบ

ภาคผนวก ข ผลการตรวจค่าความสอดคล้องข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของ
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย (Item Congruence Index: IOC)

สูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยาม
 $\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

โดยใช้เกณฑ์การคัดเลือกข้อคำถาม คือ

- 1) ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5-1.00 คัดเลือกไว้ใช้ได้
- 2) ข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.5 ควรพิจารณาปรับปรุงหรือตัดทิ้ง

ข้อคำถามสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการ
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่

ขอ ที่	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่า IOC	สรุปความ สอดคล้อง
		1	2	3		
มาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก						
1	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการดำเนินงาน ตามมาตรฐานการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น	+ 1	+ 1	+ 1	1.00	สอดคล้อง
2	ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริมกระบวนการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแบบมีส่วนร่วม ของทุกภาคส่วน	+ 1	+ 1	+ 1	1.00	สอดคล้อง
3	ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็ก เล็กอย่างเป็นระบบชัดเจน	+ 1	+ 1	+ 1	1.00	สอดคล้อง
4	หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแล เด็ก ผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ดูแลเด็ก มีการปฏิบัติงานเพื่อส่งเสริม สนับสนุนการศึกษาสำหรับเด็ก อย่างเหมาะสมตามวัย	+ 1	+ 1	+ 1	1.00	สอดคล้อง
5	คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทำหน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุน การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็ก เล็กให้เป็นไปตามมาตรฐานอย่างมี คุณภาพ	+ 1	+ 1	+ 1	1.00	สอดคล้อง

ข้อที่	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่า IOC	สรุปความ สอดคล้อง
		1	2	3		
มาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก						
6	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบริหารจัดการงบประมาณที่ได้รับการอุดหนุนจากกรมส่งเสริมปกครองท้องถิ่น และปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ รวมถึงหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง	+ 1	+ 1	+ 1	1.00	สอดคล้อง
7	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบริหารจัดการงบประมาณอย่างโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้	+ 1	+ 1	+ 1	1.00	สอดคล้อง
มาตรฐานด้านบุคลากร						
1	ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการกำหนดนโยบายด้านการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างยั่งยืน	+ 1	+ 1	+ 1	1.00	สอดคล้อง
2	ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการกำกับดูแลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไปตามมาตรฐาน	+ 1	+ 1	+ 1	1.00	สอดคล้อง
3	ผู้บริหารและหัวหน้าส่วนราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรมเพื่อส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	+ 1	+ 1	+ 1	1.00	สอดคล้อง
4	ผู้บริหารและหัวหน้าส่วนราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการกำกับติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	+ 1	+ 1	+ 1	1.00	สอดคล้อง
5	ครู ครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก มีคุณวุฒิตำหนำการศึกษาปฐมวัย	+ 1	+ 1	+ 1	1.00	สอดคล้อง

ข้อที่	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญชาวนคนที่			ค่า IOC	สรุปความ สอดคล้อง
		1	2	3		
มาตรฐานด้านบุคลากร (ต่อ)						
6	ครู ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก และบุคลากร ได้รับการพัฒนาความรู้ ทักษะประจำ สายงานอย่างต่อเนื่อง	+ 1	+ 1	+ 1	1.00	สอดคล้อง
7	อัตราส่วนของครูผู้ดูแลเป็นไปตาม ลัดส่วน (ครู: นักเรียน) 1: 10	+ 1	+ 1	+ 1	1.00	สอดคล้อง
8	ผู้ประกอบการอาหาร ประกอบอาหารถูก สุขอนามัยตามหลักโภชนาการ	+ 1	+ 1	+ 1	1.00	สอดคล้อง
9	การโรงปฏิบัติหน้าที่รักษาความ สะอาด ดูแลบำรุงอาคารสถานที่ และทรัพย์สินของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	+ 1	+ 1	+ 1	1.00	สอดคล้อง
มาตรฐานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย						
1	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่อยู่ในพื้นที่เสี่ยง อันตรายและห่างจากสภาพแวดล้อมที่เป็นมลพิษ	+ 1	+ 1	+ 1	1.00	สอดคล้อง
2	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีอาคารเรียนมั่นคง แข็งแรงมีความปลอดภัยต่อเด็กเล็กและ อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานเสมอ	+ 1	+ 1	+ 1	1.00	สอดคล้อง
3	ภูมิทัศน์สภาพแวดล้อม ทั้งภายในและ ภายนอกอาคารของศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก มีความเหมาะสม และ เอื้อต่อการทำกิจกรรมการเรียนรู้	+ 1	+ 1	+ 1	1.00	สอดคล้อง
4	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการกำหนด มาตรการป้องกันความปลอดภัยในชีวิต ให้แก่เด็กเล็ก	+ 1	+ 1	+ 1	1.00	สอดคล้อง

ข้อที่	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่า IOC	สรุปความ สอดคล้อง
		1	2	3		
มาตรฐานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย (ต่อ)						
5	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการกำหนด มาตรการป้องกันการแพร่กระจายของ โรคติดต่อ เพื่อส่งเสริมสุขภาพ อนามัย ให้แก่เด็กเล็ก	+ 1	+ 1	+ 1	1.00	สอดคล้อง
6	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการฝึกซ้อมเพื่อ เตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ฉุกเฉิน และอันตรายต่าง ๆ	+ 1	+ 1	+ 1	1.00	สอดคล้อง
มาตรฐานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร						
1	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนำหลักสูตรการศึกษา ปฐมวัยเป็นแนวทางในการจัดทำหลักสูตร สถานศึกษา	+ 1	+ 1	+ 1	1.00	สอดคล้อง
2	หลักสูตรสถานศึกษามีความสอดคล้อง บริบทของสังคม วัฒนธรรม และภูมิ ปัญญาท้องถิ่น	+ 1	+ 1	+ 1	1.00	สอดคล้อง
3	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีหน่วยการจัดการ เรียนรู้รวมถึงแผนการจัดประสบการณ์ เรียนรู้สำหรับเด็ก อายุ 2 ปี และ อายุ 3-5 ปี	+ 1	+ 1	+ 1	1.00	สอดคล้อง
4	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดประสบการณ์เพื่อ พัฒนาเด็กเล็กอย่างรอบด้านและสมวัย ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา	+ 1	+ 1	+ 1	1.00	สอดคล้อง
5	ครูและบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการจัดหาหรือสร้างสื่อนวัตกรรมมาใช้ เพื่อการจัดประสบการณ์เรียนรู้และ ส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็ก	+ 1	+ 1	+ 1	1.00	สอดคล้อง

ข้อที่	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่า IOC	สรุปความ สอดคล้อง
		1	2	3		
มาตรฐานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร (ต่อ)						
6	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้รับการนิเทศติดตามและประเมินผลการดำเนินงานจากหน่วยงานต้นสังกัดอย่างต่อเนื่อง	+ 1	+ 1	+ 1	1.00	สอดคล้อง
มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุน						
1	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่งเสริมให้บุคคล ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา แผนพัฒนาการศึกษา โครงการและกิจกรรมพัฒนาต่าง ๆ	+ 1	+ 1	+ 1	1.00	สอดคล้อง
2	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการทำงานเชิงบูรณาการร่วมกับบุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น	+ 1	+ 1	+ 1	1.00	สอดคล้อง
3	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการระดมทรัพยากรเพื่อสนับสนุนและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	+ 1	+ 1	+ 1	1.00	สอดคล้อง
4	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดประชุมคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อร่วมวางแผน แก้ไขปัญหา ในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	+ 1	+ 1	+ 1	1.00	สอดคล้อง
5	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการส่งเสริมความสัมพันธ์กับชุมชนโดยให้ครอบครัว ชุมชน และทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	+ 1	+ 1	+ 1	1.00	สอดคล้อง

ข้อที่	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่า IOC	สรุปความ สอดคล้อง
		1	2	3		
มาตรฐานด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย						
1	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการส่งเสริม สนับสนุนการจัดตั้งเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ระดับภาค	+ 1	+ 1	+ 1	1.00	สอดคล้อง
2	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริม สนับสนุนการจัดประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้สำหรับผู้บริหารและหัวหน้าส่วนราชการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ครูผู้ดูแลเด็ก ครู ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก และบุคลากรทางการศึกษาระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานภายนอกทุกภาคส่วน	+ 1	+ 1	+ 1	1.00	สอดคล้อง
3	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดทำแผนงาน โครงการ กิจกรรมส่งเสริม สนับสนุน เครือข่ายในการพัฒนาครู และบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	+ 1	+ 1	+ 1	1.00	สอดคล้อง
4	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการสนับสนุนงบประมาณ บุคลากร วัสดุ อุปกรณ์ และสถานที่ในการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ และกิจกรรม	+ 1	+ 1	+ 1	1.00	สอดคล้อง
5	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริม เครือข่ายในการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีคุณภาพ	+ 1	+ 1	+ 1	1.00	สอดคล้อง

ข้อที่	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่า IOC	สรุปความ สอดคล้อง
		1	2	3		
มาตรฐานด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย						
6	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสู่การเป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบ	+ 1	+ 1	+ 1	1.00	สอดคล้อง
7	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริมสนับสนุน ความร่วมมือของเครือข่ายระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ระดับภาค เพื่อพัฒนาเด็กเล็ก	+ 1	+ 1	+ 1	1.00	สอดคล้อง

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง สภาพและแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่

คำชี้แจง

การวิจัย เรื่อง สภาพและแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดในการตรวจสอบเครื่องมือของการค้นคว้าอิสระ โดยมีความหมายดังนี้

+ 1 หมายถึง เนื้อหาสอดคล้อง ถูกต้องและเหมาะสม

0 หมายถึง ไม่แน่ใจ

- 1 หมายถึง ข้อความ เนื้อหา ไม่สอดคล้องและไม่เหมาะสม

ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญที่กรุณาตรวจสอบเครื่องมือในครั้งนี้

กิตติศักดิ์ แสนอุบล

นิสิตปริญญาโท หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา

ข้อคำถามสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการ
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่

นิยามศัพท์เฉพาะ	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
<p>1. มาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องดำเนินการตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีมาตรฐานและคุณภาพ โดยความร่วมมือจากผู้บริหารท้องถิ่น ครูและบุคลากรทางการศึกษา สภาพท้องถิ่น คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และประชาชนในท้องถิ่น โดยแบ่งการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็น 2 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการบริหารงาน ได้แก่ การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครู ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ดูแลเด็ก การส่งเสริม</p>	1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการดำเนินงานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น				
	2. ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริมกระบวนการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแบบมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน				
	3. ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเป็นระบบชัดเจน				
	4. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ดูแลเด็ก มีการปฏิบัติงานเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาสำหรับเด็ก อย่างเหมาะสมตามวัย				
	5. คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทำหน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุน การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไปตามมาตรฐาน อย่างมีคุณภาพ				
	6. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบริหารจัดการงบประมาณที่ได้รับการอุดหนุนจากกรมส่งเสริมปกครองท้องถิ่น และปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ รวมถึงหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง				
	7. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบริหารจัดการงบประมาณอย่างไร้โปร่งใสสามารถตรวจสอบได้				

นิยามศัพท์เฉพาะ	ข้อความคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
สนับสนุนการศึกษาสำหรับเด็ก และการดำเนินงานของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และด้านการบริหารงบประมาณ ได้แก่ การบริหารจัดการงบประมาณที่ได้รับการอุดหนุนจากกรมส่งเสริมปกครองท้องถิ่น งบประมาณรายได้จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ตามกฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องอย่างโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้					
2. มาตรฐานตามบุคลากร หมายถึง การกำหนดมาตรฐานตำแหน่ง คุณสมบัติ บทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารและหัวหน้าส่วนราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ครู ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ประกอบอาหาร ภารโรง และพนักงานจ้างที่ปฏิบัติหน้าที่อื่นในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	1. ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการกำหนดนโยบายด้านการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างยั่งยืน				
	2. ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการกำกับดูแลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไปตามมาตรฐาน				
	3. ผู้บริหารและหัวหน้าส่วนราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรมเพื่อส่งเสริมสนับสนุน การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก				

นิยามศัพท์เฉพาะ	ข้อความคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
	4. ผู้บริหารและหัวหน้าส่วนราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการกำกับติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก				
	5. ครู ครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก มีคุณวุฒิด้านการศึกษาปฐมวัย				
	6. ครู ครูผู้ดูแลเด็กและผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก และบุคลากร ได้รับการพัฒนาความรู้ ทักษะประจำสายงานอย่างต่อเนื่อง				
	7. อัตราส่วนของครูผู้ดูแลเป็นไปตามสัดส่วน (ครู: นักเรียน) 1: 10				
	8. ผู้ประกอบอาหาร ประกอบอาหาร ถูกสุขอนามัยตามหลักโภชนาการ				
	9. ภารโรงปฏิบัติหน้าที่รักษาความสะอาด ดูแลบำรุงอาคารสถานที่ และทรัพย์สินของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก				
3. มาตรฐานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย หมายถึง การสร้าง ปรับปรุงซ่อมแซม ต่อเติม อาคารสถานที่ต้องคำนึงถึงความมั่นคง แข็งแรงมีความปลอดภัยต่อเด็กเล็กและอยู่ในสภาพพร้อมใช้งานเสมอ จัดภูมิทัศน์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกอาคารให้มีความเหมาะสมและเอื้อต่อการทำกิจกรรมการเรียนรู้ มีมาตรการป้องกันความปลอดภัยและป้องกันการแพร่กระจายของโรคติดต่อ เพื่อส่งเสริมความปลอดภัยในชีวิตและสุขภาพให้แก่เด็กเล็ก	1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงอันตรายและห่างจากสภาพแวดล้อมที่เป็นมลพิษ				
	2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีอาคารเรียนมั่นคง แข็งแรงมีความปลอดภัยต่อเด็กเล็กและอยู่ในสภาพพร้อมใช้งานเสมอ				
	3. ภูมิทัศน์สภาพแวดล้อม ทั้งภายในและภายนอกอาคารให้มีความเหมาะสมและเอื้อต่อการทำกิจกรรมการเรียนรู้				
	4. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการกำหนดมาตรการป้องกันความปลอดภัยในชีวิตให้แก่เด็กเล็ก				

นิยามศัพท์เฉพาะ	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
	5. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการกำหนดมาตรการป้องกันการแพร่กระจายของโรคติดต่อ เพื่อส่งเสริมสุขภาพ อนามัย ให้แก่เด็กเล็ก				
	6. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการฝึกซ้อมเพื่อเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ฉุกเฉิน และอันตรายต่าง ๆ				
4. มาตรฐานด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร หมายถึง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการวิเคราะห์หลักสูตร ปฐมวัย เพื่อนำมาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและ ออกแบบหน่วยการจัดการ เรียนรู้รวมถึงแผนการจัด ประสบการณ์เรียนรู้สำหรับเด็ก อายุ 2 ปี และ อายุ 3-5 ปี มีการจัดหาหรือ สร้างสื่อวัตกรรมการใช้เพื่อ การจัดประสบการณ์เรียนรู้ และส่งเสริมพัฒนาการเด็ก เล็กเพื่อได้รับการพัฒนาทั้ง ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เหมาะสมตามวัย รวมถึงจัด ให้มีการนิเทศ ติดตามและ ประเมินผลการดำเนินงาน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อย่างต่อเนื่อง	1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนำหลักสูตรการศึกษา ปฐมวัยเป็นแนวทางในการจัดทำหลักสูตร สถานศึกษา				
	2. หลักสูตรสถานศึกษามีความสอดคล้อง บริบทของสังคม วัฒนธรรม และภูมิปัญญา ท้องถิ่น				
	3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีหน่วยการจัดการ เรียนรู้รวมถึงแผนการจัด ประสบการณ์เรียนรู้ สำหรับเด็ก อายุ 2 ปี และ อายุ 3-5 ปี				
	4. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดประสบการณ์เพื่อ พัฒนาเด็กเล็กอย่างรอบด้านและสมวัย ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา				
	5. ครูและบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการจัดหาหรือสร้างสื่อวัตกรรมการใช้ เพื่อการจัดประสบการณ์เรียนรู้และส่งเสริม พัฒนาการเด็กเล็ก				
	6. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้รับการนิเทศติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานจากหน่วยงาน ต้นสังกัดอย่างต่อเนื่อง				

นิยามศัพท์เฉพาะ	ข้อความคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
<p>5. มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุน หมายถึง แนวทางการดำเนินงานด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ร่วมกับบุคคล ครอบครัวยุวมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านอาคารสถานที่ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน</p>	<p>1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่งเสริมให้บุคคล ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร สถานศึกษา แผนพัฒนาการศึกษา โครงการ และกิจกรรมพัฒนาต่าง ๆ</p>				
	<p>2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการทำงานเชิงบูรณาการร่วมกับบุคคล ครอบครัวยุวมชน องค์กร ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กร เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น</p>				
	<p>3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการระดมทรัพยากรเพื่อสนับสนุนและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก</p>				
	<p>4. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดประชุม คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อร่วมวางแผน แก้ไขปัญหา ในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก</p>				
<p>โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ร่วมกับบุคคล ครอบครัวยุวมชน องค์กรชุมชน องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กร วิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และ สถาบันสังคมอื่น เข้ามา มีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านอาคารสถานที่ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร และด้าน ความสัมพันธ์กับชุมชน</p>	<p>1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการส่งเสริม สนับสนุนการจัดตั้งเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ระดับภาค</p>				
	<p>2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริม สนับสนุนการจัดประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สำหรับผู้บริหารและหัวหน้าส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ครูผู้ดูแลเด็ก ครู ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก และบุคลากรทางการศึกษาระหว่างองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานภายนอก ทุกภาคส่วน</p>				

นิยามศัพท์เฉพาะ	ข้อความคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
กับเครือข่ายในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ระดับภาค และหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา	3. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จัดทำแผนงาน โครงการ กิจกรรมส่งเสริม สนับสนุน เครือข่ายในการพัฒนาครูและบุคลากรของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก				
	4. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มีการสนับสนุนงบประมาณ บุคลากร วัสดุ อุปกรณ์ และสถานที่ในการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ และกิจกรรม				
	5. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริม เครือข่ายในการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีคุณภาพ				
	6. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สู่การเป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบ				
	7. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริม สนับสนุน ความร่วมมือของเครือข่าย ระดับ อำเภอ ระดับจังหวัด ระดับภาค เพื่อพัฒนา เด็กเล็ก				

ลงชื่อ

.....
 (.....)

ผู้เชี่ยวชาญ

ภาคผนวก ค ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Try Out) สภาพปัจจุบันของ
การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอ
สะเมิง จังหวัดเชียงใหม่

Reliability

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary			
		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics	
Cronbach's Alpha	N of Items
.948	40

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่

Reliability

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary			
		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics	
Cronbach's Alpha	N of Items
.980	40

ภาคผนวก ง แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง สภาพและแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารจัดการ
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่
โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหาร
จัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัด
เชียงใหม่ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 สอบถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพและแนวทางการบริหารจัดการ
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ได้ให้ความกรุณาตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้

กิตติศักดิ์ แสนอุบล

นิสิตปริญญาโท หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับข้อมูลทั่วไปของท่าน

1. อายุ

() ต่ำกว่า 30 ปี

() 30-39 ปี

() 40-49 ปี

() 50-59 ปี

() 60 ปี ขึ้นไป

2. ประสบการณ์

() ต่ำกว่า 1 ปี

() 2-5 ปี

() 6-10 ปี

() 11-15 ปี

() 16 ปี ขึ้นไป

3. ตำแหน่ง

() ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

() ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

() ผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

() นักวิชาการศึกษา

() ครูผู้ดูแลเด็ก

() ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก

() ผู้ดูแลเด็ก

ข้อที่	การบริหารจัดการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
มาตรฐานด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย (ต่อ)											
5.	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริมเครือข่ายในการพัฒนา ครูและบุคลากรให้มีคุณภาพ										
6.	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสู่การเป็น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบ										

ตอนที่ 3 สอบถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่

1. มาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

.....

.....

.....

2. มาตรฐานด้านบุคลากร

.....

.....

.....

3. มาตรฐานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย

.....

.....

.....

4. มาตรฐานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร

.....

.....

.....

5. มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุน

.....

.....

.....

6. มาตรฐานด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

.....

.....

.....

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง สภาพและแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ โดยครอบคลุมมาตรฐานทั้ง 6 ด้าน ได้แก่

1. มาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
2. มาตรฐานด้านบุคลากร
3. มาตรฐานด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย
4. มาตรฐานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร
5. มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วมและส่งเสริมสนับสนุน
6. มาตรฐานด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ได้ให้ความกรุณาให้ข้อมูลการสัมภาษณ์มา ณ โอกาสนี้

กิตติศักดิ์ แสนอุบล

นิสิตปริญญาโท หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง สภาพและแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ใช้สัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลการวิจัยเกี่ยวกับสภาพและแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้น

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....ตำแหน่ง.....

สถานที่สัมภาษณ์.....วัน เดือน ปี.....เวลา.....

ตอนที่ 2 รายการสัมภาษณ์

1. ท่านมีแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ตามมาตรฐานด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย อย่างไร

.....

.....

.....

2. ท่านมีแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ตามมาตรฐานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย อย่างไร

.....

.....

.....

3. ท่านมีแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ตามมาตรฐานด้านบุคลากร อย่างไร

.....

.....

.....

4. ท่านมีแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ตามมาตรฐานด้านการมีส่วนร่วมและส่งเสริมสนับสนุน อย่างไร

5. ท่านมีแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ตามมาตรฐานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร อย่างไร

6. ท่านมีแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ตามมาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อย่างไร

ประวัติผู้วิจัย

มหาวิทยาลัยพะเยา
UNIVERSITY OF PHAYAO

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	กิตติศักดิ์ แสนอุบล
วัน เดือน ปี เกิด	14 สิงหาคม 2535
สถานที่เกิด	จังหวัดเชียงใหม่
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2559 คบ. (ชีววิทยา), มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, จังหวัดเชียงใหม่
ที่อยู่ปัจจุบัน	21/1 หมู่ 1 ตำบลออนกลาง อำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่
ผลงานตีพิมพ์	กิตติศักดิ์ แสนอุบล. (ผู้บรรยาย). (1 เมษายน - 14 พฤษภาคม 2564). สภาพและแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่. ในการประชุมวิชาการบัณฑิตศึกษา ครั้งที่ 7 (หน้า 175-189). พะเยา: กองบริหารงานวิจัย มหาวิทยาลัยพะเยา.

